

วัฒนธรรมเกาหลี

ข้อเขียนต่อไปนี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมเกาหลีที่เขียนขึ้นให้ผู้อ่านได้เรียนรู้แง่มุมต่างๆ ของสังคมนี้พอสังเขป เนื้อหาสาระได้แบ่งออกเป็น 18 ตอน ในแต่ละตอนประสงค์ให้ผู้อ่านมองเห็นสังคมและวัฒนธรรมของเกาหลีในภาพกว้าง ดังนี้

1

ดินแดนสงบยามเช้า

คาบสมุทรเกาหลีเป็นดินแดนที่มีอารยธรรมเก่าแก่มานานกว่า 5,000 ปีมาแล้ว โดยมีตำนานเล่าสืบต่อกันมาว่า เทพเจ้าต้นกุนเป็นผู้สร้างชาตินี้ขึ้น โดยได้รวบรวมแว่นแคว้นบนคาบสมุทรเป็นปึกแผ่น เข้มแข็ง และทำการปกครองบ้านเมืองให้มีความร่มเย็นเป็นสุข รวมทั้งได้สร้างสมประเพณีวัฒนธรรมให้กลายเป็นประเทศที่มีเอกลักษณ์พิเศษแตกต่างไปจากสังคมอื่น ในขณะเดียวกัน เนื่องจากภูมิประเทศเต็มไปด้วยภูเขาสูงต่ำ ก่อให้เกิดทัศนียภาพสวยสดงดงามตระการตา ยิ่งในฤดูใบไม้ผลิที่ต้นเชอร์รี่ ดอกไม้ และพรรณไม้นานาชนิดบานสะพรั่ง อันเป็นภาพตรึงตาตรึงใจแก่ผู้พบเห็น จากความเจริญทางด้านอารยธรรมและการแต่งแต้มของธรรมชาติต่อภูมิประเทศให้วิจิตรพิสดารดังกล่าว จึงทำให้มีผู้ตั้งสมญานามของดินแดนส่วนนี้ของโลกว่า “ดินแดนสงบยามเช้า” (คำว่า โขซอน หมายถึง ดินแดนสงบยามเช้า -- Land of the Morning Calm)

ประวัติศาสตร์อันยาวนานที่ผ่านมาชี้ชัดว่า ชาวเมืองโซมได้ช่วยกันสร้างและเสริมแต่งขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชาติให้สูงเด่น และร่วมกันอนุรักษ์มรดกอันล้ำค่านี้ไว้ให้คนรุ่นหลังและชาวต่างชาติให้ชื่นชมยินดี ดังจะเห็นได้จากพระราชวังเคียงบก ซึ่งสร้างขึ้นสมัยกษัตริย์เตโจเมื่อปี พ.ศ. 1938 นั้น เป็นสิ่งที่เชิดหน้าชูตาของกรุงโซลที่ใครไปเยี่ยมเกาหลีจะต้องไปชมให้ได้ ประจุพระบรมมหาราชวังและวัดพระแก้วของไทยที่ใครไปใครมาต้องแวะเยี่ยมชม ส่วนประตูลี้ทึคในมหานครแห่งนี้ คือ ดงเดมุน (ทิศตะวันออก) ซอเดมุน (ทิศตะวันตก) ปุกเดมุน (ทิศเหนือ) และนัมเดมุน (ทิศใต้) ตั้งเด่นเปี่ยมสง่าตราบนานเท่านาน นอกจากนี้ กรุงโซลยังมีพิพิธภัณฑสถานหลายแห่ง ซึ่งเด่นที่สุดก็เห็นจะได้แก่ พิพิธภัณฑสถานบ้าน

โดยนำเอาศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณี หัตถกรรมพื้นบ้าน ชุดประจำชาติ และเครื่องมือ เครื่องใช้ในบ้านมาแสดงไว้อย่างครบถ้วน

ตามภูมิภาค จังหวัดต่างๆ ก็มีโบราณสถาน วัฒนาอาราม และพิพิธภัณฑสถานให้ชม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมืองเกียงจู ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ว่าเป็นเมืองประวัติศาสตร์ ที่มีวัดอุโบสถ วัดพุทธกุกซา พระพุทธรูปช็อกกูรัม สุสานกษัตริย์ หอคูดาวที่ก่อสร้างด้วยหิน ฯลฯ ที่ใหญ่ที่สุดในสาธารณรัฐเกาหลี องค์การยูเนสโกได้ขึ้นทะเบียนเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก

หากเราท่องเที่ยวลงไปทางตอนใต้ต่อไปอีก ก็จะพบเมืองปูซาน ซึ่งเป็นเมืองท่าและเมืองตากอากาศชายทะเล และต่อจากปลายสุดของคาบสมุทรไปอีกราว 60 ไมล์ก็จะพบกับเกาะใหญ่ที่สุดกลางทะเล ชื่อ เกาะเชจู เกาะนี้มีความสวยงามตามธรรมชาติ จึงกลายเป็นสวรรค์ที่ชายหนุ่มหญิงสาวพากันไปดื่มน้ำผึ้งประจันต์บนเกาะที่เป็นเสมือนไข่มุกของเกาหลีนี้

ธรรมชาติได้แต่งแต้มให้เกิดความสวยงามด้านทัศนียภาพ และผู้คนต่างร่วมสร้างเสริมอารยธรรมให้แก่ประเทศนี้ให้เจริญรุ่งเรือง อย่างไรก็ตาม ก็มีได้หมายความว่า ธรรมชาติจะเสกสรรค้ำให้บ้านเมืองเกาหลีเป็นแหล่งทรัพยากรที่จะป้อนให้คนเมืองโตมาได้ เสพสุขโดยถ้วนหน้า ทั้งนี้เป็นเพราะภูมิประเทศกว่าร้อยละ 70 เป็นภูเขาป่าเขาที่ไร้ความอุดมสมบูรณ์ ส่วนแร่ธาตุและทรัพย์ในดินสินในน้ำก็มีอยู่ไม่มากนัก อีกทั้งดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีก็ตั้งอยู่บนจุดยุทธศาสตร์ ซึ่งล้อมรอบไปด้วยมหาอำนาจที่มักจะใช้ประเทศเกาหลีเป็นสมรภูมิรบ ด้วยเหตุนี้ ความพิบัติจึงเกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าตลอดประวัติศาสตร์อันยาวนานที่ผ่านมา

แต่ด้วยรากฐานทางสังคมและวัฒนธรรมที่แข็งแกร่ง บวกกับความพยายามในการจัดการและจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ ทำให้ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีสามารถก้าวจากสังคมที่เต็มไปด้วยความยากจนข้นแค้น มาเป็นชาติอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลกในยุคปัจจุบัน แต่ความสำเร็จของการพัฒนาทางเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ก็ใช่ว่าจะเป็นไปอย่างราบรื่น ทั้งนี้ เพราะมีขวากหนามนานัปการขวางกั้น ทั้งที่เกิดขึ้นจากคนภายในชาติเดียวกัน และชนต่างชาติ เช่น การจลาจลวุ่นวายทางการเมือง การ (เคย) มีรัฐบาลเผด็จการในรูปแบบของประชาธิปไตย การประท้วงคัดค้าน และการฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างต่อเนื่อง เป็นอาทิ ดังเป็นข่าวคราวที่ปรากฏบนหน้า

หนังสือพิมพ์และบนจอโทรทัศน์ นอกจากนี้ การกล่าวหาและการโจมตีจากเพื่อนร่วมสายเลือดเดียวกันชาวเกาหลีเหนือ ก็เป็นสิ่งที่ทำให้โลกต้องหันมามองเกาหลีใต้อยู่ตลอดเวลา

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ภาพของสังคมเกาหลีก่อให้เกิดความสับสนขึ้นในใจของคนทั่วโลก เพราะข่าวคราวของประเทศนี้มีลักษณะขัดแย้งกัน กล่าวคือ ภาพหนึ่งแสดงถึงความสำเร็จ ความสวยงาม และอารยธรรมอันสูงส่ง ส่วนอีกภาพหนึ่งเป็นภาพของความร่ำร้อน รุนแรง และฉลาดแกมโกง ดังที่เราได้ยินได้ฟังเสมอมา เมื่อสองภาพนี้มาซ้อนกัน จึงทำให้คนทั่วโลกสนใจที่จะเรียนรู้เพื่อตอบคำถามที่เกิดขึ้นในใจว่า ปรากฏการณ์ดังนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร และคำถามที่สำคัญที่สุดก็คือ สภาพสังคมและวัฒนธรรมของคนเมืองโซมที่แท้จริงเป็นเช่นไรที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเช่นนี้ หรือพูดง่าย ๆ ก็คืออยากรู้จักเกาหลีให้มากขึ้นนั่นเอง

เราจะพยายามตอบคำถามดังกล่าวในข้อเขียนต่อไปนี้

2

คนเกาหลี

ดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีเป็นที่อยู่ของคนราว 72 ล้านคน โดยอาศัยอยู่ในเกาหลีเหนือ 23,478,088 คน (ข้อมูลปี ค.ศ. 2008) และในเกาหลีใต้ 48,379,392 คน จะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรของเกาหลีใต้มีมากกว่าเกาหลีเหนือราวสองเท่าตัว แต่เกาหลีเหนือกลับมีพื้นที่ของประเทศมากกว่าเล็กน้อย กล่าวคือ พื้นที่ทั้งหมดของเกาหลีเหนือ เท่ากับ 120,540 ตารางกิโลเมตร ในขณะที่ของเกาหลีใต้มี 98,480 ตารางกิโลเมตร (ส่วนของไทยมีราว 514,000 ตารางกิโลเมตร) อาจกล่าวได้ว่า เกาหลีใต้เป็นประเทศที่มีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่สูง โดยมีอัตราเฉลี่ยประชากรจำนวน 1,260 คนต่อหนึ่งตารางไมล์ทีเดียว

ข้อมูลที่น่าสนใจ ได้แก่ ปัจจุบันปี 2008 อัตราเพิ่มของประชากรในเกาหลีเหนือมีร้อยละ 0.73 และเกาหลีใต้ร้อยละ 0.27 จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองของเกาหลีเหนือมีร้อยละ 60.2 ในขณะที่เกาหลีใต้ร้อยละ 79.6

เมื่อราว 60 ปีที่ผ่านมา คนเกาหลีใต้ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบท ประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม จากนั้น คนเริ่มอพยพเข้าไปอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ เช่น โซล ปูซาน

รวมทั้งเมืองใหญ่อื่นๆ ที่ตั้งอยู่กระจัดกระจายตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศเพื่อแสวงหางานทำ ศึกษาหาความรู้ (เข้าเรียนในสถาบันการศึกษา) และค้ำจุนให้มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิม การอพยพนี้เริ่มต้นขึ้นเมื่อรัฐบาลได้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่หนึ่งขึ้นในปี ค.ศ. 1962 (พ.ศ. 2505) โดยแผนพัฒนาฉบับนี้มุ่งให้ประเทศกลายเป็นสังคมอุตสาหกรรม ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงทุ่มทรัพยากรพัฒนาเขตเมืองต่างๆ ทั้งที่เป็นปัจจัยพื้นฐาน เช่น ถนนหนทาง สาธารณูปโภค เพื่อรองรับความเจริญทางอุตสาหกรรมที่ได้จัดตั้งขึ้นในเขตเมือง

ในทางตรงกันข้าม นับตั้งแต่สงครามเกาหลีสิ้นสุดลงในปี ค.ศ. 1953 จนถึงปี 1969 รัฐบาลเกาหลีใต้ได้กีดราคาข้าวและสินค้าเกษตรให้อยู่ในระดับต่ำเพื่อให้ราคาอาหารไม่สูงเกินไป เพราะประชาชนส่วนใหญ่ตกอยู่ในสภาพยากไร้อันเป็นผลจากสงคราม ดังนั้น เกษตรกรจึงต้องขายผลิตผลในราคาต่ำกว่าต้นทุน ทำให้ประสบปัญหาหนี้สินและมีสภาพยากจนข้นแค้น พวกเขาจึงสนับสนุนส่งเสริมให้ลูกหลานอพยพออกจากหมู่บ้านไปหางานทำในเมือง ด้วยเหตุนี้เอง จำนวนผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองจึงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งประธานาธิบดีปาร์ค จุงฮี ได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาชนบทและได้เริ่มตั้งโครงการแซมฮออีล อุนดง หรือขบวนการหมู่บ้านใหม่ขึ้นในราวปี ค.ศ. 1970 รวมทั้งได้ประกาศนโยบายประกันราคาพืชผลให้สูงขึ้น ชาวนบทจึงสามารถลืมตาอ้าปากได้ตั้งแต่นั้นมา

ปัจจุบัน กรุงโซลมีประชากร 9.3 ล้านคน ปูซาน 3.5 ล้านคน แทกู 2.4 ล้าน อินชอน 2.5 ล้าน และเมืองกวางจู 1.4 ล้านคน (ตัวเลข ณ วันที่ 11 มกราคม ค.ศ. 2005)

ชุมชนเกาหลีมิได้มีอยู่เฉพาะบนคาบสมุทรเกาหลีเท่านั้น แต่มีคนเกาหลีไปตั้งรกรากอยู่ตามส่วนต่างๆ ของโลกถึง 6.6 ล้านคนที่เดียว ประมาณกันว่า มีผู้ไปอาศัยอยู่ในประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชีย 3.6 ล้านคน อเมริกา 2.4 ล้านคน ยุโรป 640,276 คน ตะวันออกกลาง 6,900 คน แอฟริกา 7,900 คน สาเหตุของการอพยพออกไปตั้งรกรากอยู่ในต่างประเทศนั้น เป็นผลมาจากการถูกบีบบังคับ ทั้งจากปัจจัยภายนอกและภายใน ปัจจัยภายนอกมาจากการยึดครองเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่น และการถูกบังคับให้ไปเป็นแรงงานในต่างประเทศในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง ส่วนปัจจัยภายในนั้น เป็นผลมาจากการหนีภัยสงครามเกาหลี และการถูกบีบบังคับในยุครัฐบาลเผด็จการทหาร ต่อมาเมื่อผู้ย้ายถิ่นประสบผลสำเร็จในการ

ทำมาหากิน ก็กลับมาชักชวนญาติพี่น้องเพื่อนฝูงให้อพยพไปสมทบ ทำให้จำนวนคนเกาหลีที่อยู่นอกประเทศมีเป็นจำนวนมาก

ที่นี้ลองพิจารณาถึงสาเหตุของการย้ายถิ่นระหว่างประเทศของชาวเกาหลีอย่างละเอียดอีกที ในหัวข้อที่ว่า การย้ายถิ่นเป็นผลมาจากการบีบคั้นจากปัจจัยภายนอกนั้น สามารถอธิบายได้ว่า ที่ตั้งของคาบสมุทรเกาหลีเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่มหาอำนาจ เช่น จีน ญี่ปุ่น รัสเซีย และสหรัฐฯ ต่างใช้เกาหลีเป็นฐานรองรับเพื่อรุกรานระหว่างกัน กล่าวคือ เมื่อจีนในยุคราชวงศ์หยวนต้องการรบกับญี่ปุ่น ก็จะยึดเกาหลีเป็นฐานเพื่อใช้ปฏิบัติการ ในขณะเดียวกัน สงครามระหว่างญี่ปุ่นกับจีนในปี ค.ศ. 1895 และญี่ปุ่นกับรัสเซียในปี ค.ศ. 1905 ญี่ปุ่นก็กระทำการแบบเดียวกัน นั่นคือ ใช้ดินแดนเกาหลีเป็นสมรภูมिरบก่อนที่จะรุกต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ต่อมา ญี่ปุ่นยังได้ประกาศยึดครองเกาหลีเป็นอาณานิคมอย่างเป็นทางการ โดยผนวกเอาดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดินิยมญี่ปุ่นนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1910 การรุกรานจากภายนอกนี้เองทำให้คนเกาหลีซึ่งเคยมีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขตั้งแต่อดีตกาลจำต้องหลบหนีสงครามไปอาศัยอยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน และยังถูกญี่ปุ่นคุกคามจนเอกราชของชาติต้องสูญสิ้นไป คนเกาหลีที่รักความเป็นไทต้องหนีตาย และระหกระเหินไปตั้งป้อมเพื่อช่องสุ่มผู้คนส่งกลับไปแย่งชิงบ้านเมืองของตนจากญี่ปุ่น แต่ก็ถูกญี่ปุ่นปราบปรามอย่างหนัก จนคนกลุ่มใหญ่ต้องอพยพไปอาศัยอยู่ในจีน แมนจูเรีย และรัสเซีย ซึ่งมีพรมแดนติดกัน ส่วนบางพวกก็หนีไปไกลจนถึงมลรัฐฮาวาย และแผ่นดินใหญ่ของสหรัฐอเมริกา ส่วนสาเหตุสำคัญที่คนเกาหลีไปตั้งรกรากในญี่ปุ่นนั้นเป็นเพราะญี่ปุ่นต้องการแรงงานไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อผลิตสินค้าส่งออก ซึ่งได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วภายหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง แต่ในช่วงเวลานั้น ญี่ปุ่นกำลังประสบปัญหาระหว่างสหภาพแรงงานกับนายจ้าง โดยผู้นำกรรมกรญี่ปุ่นหัวรุนแรงได้ประท้วงและสร้างปัญหาให้กับประเทศตลอดเวลา ดังนั้นจึงมีการนำแรงงานเข้าจากเกาหลี นายจ้างสามารถกดค่าจ้างแรงงานให้ต่ำได้ อีกทั้งกรรมกรเกาหลีไม่สร้างปัญหาให้กับนายจ้าง นอกจากนี้ ได้บังคับแรงงานเกาหลีให้ไปขุดถ่านหินที่เกาะตักกาลิน งานเกษตรกรรมในแมนจูเรีย (แมนจูเกว) เป็นต้น

ต่อมาเมื่อญี่ปุ่นต้องการขยายอำนาจของตนเหนือประเทศต่างๆ ในเอเชียและแปซิฟิก กองทัพญี่ปุ่นจึงเรียกกระดมพล และได้เกณฑ์ชายชาวเกาหลีกว่า 350,000 คนออกสู่สมรภูมिरบร่วมกับกองทหารญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง

สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการย้ายถิ่นอันเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน ได้แก่ การลี้ภัย ในช่วงสงครามเกาหลีเหนือและใต้ และการปกครองแบบเผด็จการเบ็ดเสร็จของรัฐบาล เกาหลีใต้ในช่วงทศวรรษที่ 1960-1990 ดังมีรายละเอียดดังนี้ สงครามเกาหลีในระหว่างปี ค.ศ. 1950-1953 นั้นมีผลทำให้ประชากรของประเทศทั้งส่วนทางเหนือและส่วนทางใต้ต้องพลัดพรากจากกันกว่า 10 ล้านคน ในจำนวนนี้ บ้างก็หลบหนีไปอยู่ต่างประเทศ บ้างก็ย้ายจาก เกาหลีเหนือไปอยู่เกาหลีใต้ และจากเกาหลีใต้ไปอยู่ในเกาหลีเหนือ

ส่วนในแง่การเมืองการปกครองของเกาหลีใต้ ก็ได้เกิดเหตุการณ์ที่เรียกกันว่า รัฐบาลทหารราชย์ขึ้น เช่น ประธานาธิบดีชุงมัน รี ประสงค์ที่จะดำรงตำแหน่งผู้นำประเทศเป็นสมัยที่สาม จึงร่วมกับพรรคพวกบดขยี้พรรคฝ่ายค้านและผู้ไม่เห็นด้วยอย่างรุนแรง ทำให้กลุ่มผู้แสวงหาสันติภาพและประชาธิปไตยต้องย้ายตัวเองและครอบครัวออกไปอยู่ ณ ต่างประเทศ ต่อมาเหตุการณ์ดังนี้ก็เกิดขึ้นอีกครั้งในสมัยประธานาธิบดีปึก จุงฮี โดยผู้นำประเทศได้เปลี่ยนรัฐธรรมนูญเป็นฉบับยิวชินในปี ค.ศ. 1972 เพื่อให้ผู้นำสามารถอยู่ในอำนาจต่อไปอย่างไม่มีกำหนด การย้ายถิ่นข้ามประเทศก็มีปริมาณเพิ่มขึ้น เช่น เพียงแปดเดือนแรกของปีนั้นมีผู้อพยพออกไปตั้งหลักแหล่งนอกประเทศถึง 12,498 ราย

การย้ายถิ่นที่อยู่ไปยังต่างประเทศก็ยังคงดำเนินต่อไปจนถึงปลายยุคของ ประธานาธิบดี ชุน ดุชวาน ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำประเทศระหว่างปี ค.ศ. 1980-1987 แต่อัตราการย้ายถิ่นมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจทำให้ผู้คนมีงานทำและมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นเป็นลำดับ ในขณะที่ผู้ที่อาศัยอยู่นอกประเทศและลูกหลานบางส่วนก็เริ่มอพยพกลับบ้านเกิดเมืองนอนของตน อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันของสหัสวรรษใหม่นี้ คนเกาหลีบางกลุ่มก็ยังคงเดินทางออกไปอาศัยอยู่นอกประเทศโดยให้เหตุผลว่า ในประเทศเกาหลีมีความบีบคั้นสูง มีการแข่งขันกันสูงยิ่ง ทั้งในด้านการทำงาน การเรียนหนังสือ และการดำรงชีวิต ทำให้เกิดความเครียดตลอดเวลา ชีวิตไม่มีความสุข พวกเขาจึงต้องการไปแสวงหาที่ดีกว่า...

คนเกาหลีมาจากไหน

จากหลักฐานทางโบราณคดีได้แสดงให้เห็นว่า มีผู้คนอาศัยอยู่ในดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีมาแล้วไม่ต่ำกว่า 500,000 ปีมาแล้วเพราะมีการขุดค้นพบเครื่องมือเครื่องไม้ที่ทำด้วยหิน เช่น ขวานและมีด รวมทั้งพบโครงกระดูก ทำให้นักประวัติศาสตร์สามารถล่วงรู้เกี่ยวกับคนในสมัยโบราณที่อาศัยอยู่ในแถบนี้ นักวิชาการได้ลงความเห็นว่าเป็นยุคพาลีโอลิธิกซึ่งผู้คนดำเนินชีวิตอยู่ด้วยการล่าสัตว์ หาของป่า และหาปลา โดยพวกเขาอาศัยอยู่ตามถ้ำต่างๆ

ต่อมา มีคนอีกกลุ่มหนึ่งได้พากันอพยพเข้ามาอาศัยอยู่บนคาบสมุทรแห่งนี้เมื่อราว 5,000 ปี คนกลุ่มนี้ได้แก่ กลุ่มที่มีวัฒนธรรมนีโอลิธิก ซึ่งมีถิ่นที่อยู่เดิมตามแถบภูเขาอัลเตอิกในตอนกลางของทวีปเอเชีย หรือบริเวณประเทศมองโกเลียและแคว้นไซบีเรียตะวันออก ปัจจุบัน มีผู้กล่าวว่ากลุ่มผู้อพยพนี้คือ ชาวเผ่าดังกัส มีภาษาพูดอยู่ในตระกูลอูราลอัลเตอิก ได้เข้ามาครอบครองดินแดนที่มนุษย์หินอาศัยอยู่ โดยได้ขับไล่ชนดั้งเดิมออกไปจากคาบสมุทร จากนั้นก็เริ่มตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนขึ้นมาจนเป็นปึกแผ่น อาจถือได้ว่าชาวเผ่าดังกัสก็คือ บรรพบุรุษของคนเกาหลีในปัจจุบัน

เมื่อผู้คนมีจำนวนมากขึ้น จึงได้มีการตั้งเป็นอาณาจักรขึ้นเป็นครั้งแรก ได้แก่ อาณาจักรโคโซซอน ในวันที่ 3 ตุลาคม ปี 2333 ก่อนคริสต์ศักราชโดยตันกุน ในกาลต่อมาอีกนับพันปี ก็ถึงยุคสามอาณาจักร คือ อาณาจักรโคกูริว ซึ่งอยู่ในช่วงปีที่ 37 ก่อนคริสต์ศักราช จนถึงปี ค.ศ. 668 อาณาจักรเพ็กเจ ในช่วงปี 18 ก่อนคริสต์ศักราชจนถึงปี ค.ศ. 663 และอาณาจักรซิลลา ในช่วงปีที่ 57 ก่อนคริสต์ศักราชไปจนถึงปี พ.ศ. 935 อาณาจักรแต่ละแห่งจะครอบครองดินแดนแต่ละส่วนของคาบสมุทร แต่จะมีการรบพุ่งระหว่างกันและกันอยู่ตลอดเวลา จนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 668 อาณาจักรซิลลาก็สามารถยึดอาณาจักรอื่นและรวมประเทศเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ แต่อาณาจักรสหพันธรัฐรวมซิลลาครอบครองอำนาจได้เพียง 155 ปีเท่านั้น ก็เกิดการแย่งชิงอำนาจระหว่างผู้นำกลุ่มต่างๆ พอถึงปี ค.ศ. 919 อาณาจักรโคกูริวก็สามารถรวมประเทศขึ้นมาได้อีกครั้งโดยจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่ชื่อ วันกอน

ในยุคนี้ อิทธิพลของจีนและญี่ปุ่นเข้ามามีบทบาทสำคัญทั้งต่ออารยธรรมและการรวมชาติของเกาหลี เพราะมีการติดต่อกันและกันอย่างใกล้ชิด ต่อมา อาณาจักรโคริวได้มีการแก่งแย่งชิงอำนาจระหว่างหมู่ขุนนางและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ แต่ก็สามารถยืดหยัดและดำรงความเป็นปึกแผ่นไว้ได้นาน จนกระทั่งเกิดข้อขัดแย้งทางการเมืองอย่างรุนแรงระหว่างกลุ่มที่นิยมราชวงศ์หมิงของจีนกับกลุ่มที่นิยมมองโกล ดังนั้น นายพลยี่ ซองเกีย จึงได้ทำการรัฐประหารในปี ค.ศ. 1392 และตั้งราชวงศ์ยี่ขึ้นปกครองประเทศ

ราชวงศ์ยี่แห่งอาณาจักรโชซอนได้ทำการปกครองประเทศเกาหลีเป็นเวลายาวนานถึง 518 ปี มาจนถึง ค.ศ. 1910 ในช่วงเวลานี้เองที่เกาหลีมีโอกาสสร้างอารยธรรมที่สำคัญมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการประดิษฐ์ตัวอักษรฮันกิลขึ้นใช้ในปี ค.ศ. 1443 การปรับปรุงระบบการบริหารบ้านเมืองและการเมืองในรัชสมัยพระเจ้าเตจง ซึ่งครองราชย์ระหว่างปี ค.ศ. 1400-1418 ด้วยการจัดตั้งกระทรวงทบวงกรม คือ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักราชเลขาธิการ และหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากระทรวงอีก 6 หน่วยงาน รวมทั้งได้ลอกเลียนวิธีการปกครองส่วนภูมิภาคของจีนมาใช้ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ยังผลให้ราชวงศ์ยี่มีเสถียรภาพมั่นคงยิ่ง นอกจากนี้ มีการให้ความสำคัญต่อลัทธิขงจื้อ จนทำให้ลัทธินี้หล่อหลอมวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของประชาชนทั้งชาติให้ยึดมั่นตามคำสอนของขงจื้อ

อย่างไรก็ตาม ราชวงศ์ยี่ก็ได้ปลอดจากการคุกคามของมหาอำนาจรอบข้าง นั่นคือจีน ญี่ปุ่น และรัสเซีย รวมทั้งจักรวรรดินิยมล่าเมืองขึ้นชาติตะวันตก ทั้งนี้ เป็นเพราะดินแดนคาบสมุทรเกาหลีเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่ชาติมหาอำนาจต่างแก่งแย่งชิง เพื่อใช้ประเทศโสมเป็นรัฐกันชนป้องกันการรุกรานจากฝ่ายตรงกันข้าม ดังนั้น เมื่อเกิดข้อขัดแย้งทางการเมืองขึ้นมาครั้งใด เกาหลีมักจะตกเป็นสมรภูมিরองรับความหายนะทุกครั้งไป ดังเช่น สงครามระหว่างจีน-ญี่ปุ่น และระหว่างญี่ปุ่น-รัสเซีย เป็นต้น เหตุการณ์เหล่านี้แม้คนเกาหลีจะพยายามหลีกเลี่ยงด้วยการปรับใช้นโยบายแยกตัวเองอยู่อย่างโดดเดี่ยวและตั้งมั่นในสันติภาพ ดังคำกล่าวขวัญถึงดินแดนนี้ว่าเป็น “แผ่นดินที่สงบยามเช้า” หรือบางคนก็กล่าวว่า เป็น “รัฐถ้ำ” ก็ตาม จนในที่สุดประเทศเกาหลี หรือโชซอนก็ต้องตกเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่นไปในปี ค.ศ. 1910

เกาหลีภายใต้การยึดครองของญี่ปุ่น

ช่วงระยะเวลา 35 ปี (ค.ศ. 1910-1945) แห่งการตกเป็นเมืองขึ้นของญี่ปุ่นนั้น

ผู้ปกครองชาวอาทิตยอุทัยมิได้เสริมสร้างให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง และการปกครองแก่เกาหลีเลย ข้าหลวงใหญ่ซึ่งเป็นทหารชั้นนายพลดำรงตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาล และกลุ่มนายทหารจากกองทัพบกและทัพเรือญี่ปุ่นต่างกุมอำนาจในตำแหน่งสำคัญๆ ทุกสาขางาน เช่น การบริหารงานของรัฐ ศาล และตำรวจ ทั้งนี้ เพราะเป็นนโยบายการปกครองอาณานิคมเกาหลีของญี่ปุ่นมุ่งที่จะให้คนญี่ปุ่นผูกขาดอำนาจในระดับสูงและให้คนเกาหลีเป็นเพียงลูกแควทำงานรับใช้ฝ่ายตน

เป้าหมายหลักของการยึดครองก็คือ การผนวกดินแดนส่วนนี้มาเป็นส่วนหนึ่งของญี่ปุ่น ดังนั้น จึงมีการบังคับคนเกาหลีให้ใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาราชการ เร่งเร้าให้คนเปลี่ยนชื่อตามชื่อของญี่ปุ่น สนับสนุนให้เลือนับถือศาสนาชินโต ตั้งหน่วยสืบราชการลับเพื่อป้องกันและกำจัดผู้ขัดขืนอำนาจและคำสั่งผู้เป็นนาย มีการสำรวจจุดค้นทรัพย์ากร ธรรมชาติเพื่อส่งไปป้อนโรงงานในเมืองแม่ และให้ส่วนทางใต้ของคาบสมุทรเกาหลีเป็นอยู่ชั่วคราวนำทางการเกษตรเพื่อส่งไปญี่ปุ่นและส่วนทางเหนือเป็นเขตอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ยังได้โอนกิจการธนาคาร การคมนาคมขนส่ง และสหกรณ์ชนบทให้อยู่ภายใต้การอำนวยการของบริษัทบูรพาแห่งญี่ปุ่นเพื่อทำหน้าที่ดูแลผลประโยชน์ให้แก่ประเทศแม่ทุกทาง

ความโหดร้ายทารุณของชาวอาทิตยอุทัยในการยึดครองเกาหลี บวกกับเลือดรักชาติที่ต้องการความเป็นไท ทำให้คนเกาหลีกว่า 20 ล้านคนในขณะนั้นต่างตกอยู่ในภาวะทุกข์ระทมขมขื่นและพร้อมที่จะสละชีพเพื่อเอกราชของชาติ ดังนั้น การต่อสู้เพื่อให้หลุดพ้นจากอำนาจการครอบครองของญี่ปุ่น จึงได้พากันกระทำกันทุกรูปแบบท่ามกลางการปราบปรามอย่างอัมหิตจากกองกำลังญี่ปุ่น จนในที่สุด การต่อสู้เพื่อเอกราชก็สิ้นสุดลงเมืองชาวอาทิตยอุทัยพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่สองแก่ฝ่ายสัมพันธมิตร แต่ผลที่ไม่พึงปรารถนาได้เกิดขึ้น นั่นคือ ประเทศถูกแบ่งออกเป็นสองส่วน แทนที่จะเป็นประเทศอันหนึ่งอันเดียวกันดังเช่นในอดีตอันยาวนานแต่เก่าก่อน ความปวศร้าวกลับทวีคูณมากขึ้นเมื่อคนเกาหลีจำต้องจับเคียวและประหัตประหารกันเองในสงครามเกาหลีและความขัดแย้งมีมาถึงทุกวันนี้

ต่อไปนี้จะขอกล่าวพอสังเขปถึงสาเหตุการแบ่งแยกเกาหลีออกเป็นเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการต่อสู้เพื่อเอกราชในยุคที่อยู่ภายใต้การยึดครองของญี่ปุ่น

- ยุคมืดในช่วงการตกเป็นอาณานิคม

การยึดครองของญี่ปุ่นก่อให้เกิดการอพยพหลบหนีของคนเกาหลีนับแสนออกไปตั้งถิ่นฐานในแคว้นไซบีเรีย บริเวณส่วนที่ติดกับชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก และบริเวณกันโด้ ในมณฑลแมนจูเรียของจีน โดยสร้างชุมชนเกาหลีเป็นที่มั่นถาวร และจัดตั้งกองทัพแห่งชาติ สโมสรชายฉกรรจ์แอบมาโจมตีฐานทัพของญี่ปุ่นในคาบสมุทรเกาหลีและแมนจูเรียอย่างต่อเนื่อง ทำให้ญี่ปุ่นต้องจัดหน่วยพิเศษเพื่อปราบปรามเหล่าผู้รักชาติเหล่านี้อย่างจริงจัง ส่วนพวกที่มีความรู้และมีทุนทรัพย์ก็หลบหนีไปอาศัยอยู่ในมลรัฐฮาวายและแคลิฟอร์เนียของสหรัฐอเมริกา ในขณะที่บางกลุ่มอพยพไปอยู่ในนครเซี่ยงไฮ้ และทางตอนเหนือของจีน บางกลุ่มอพยพไปอยู่ที่เมืองวลาดิวอสต็อกและเมืองอื่น ๆ ในสหภาพโซเวียต คนเกาหลีทุกกลุ่มมุ่งสนับสนุนการต่อสู้เพื่อกอบกู้เอกราชของมาตุภูมิ ในขณะเดียวกันก็ยกระดับการศึกษาและธุรกิจ ตลอดจนอุทิศตนสร้างสรรค์ส่งเสริมศักดิ์ศรีของชาติเกาหลี รวมทั้งฝึกหน่วยกล้าตาย และสะสมเงินทอง สะเปียง และอาวุธให้แก่คนเกาหลีที่ทำงานใต้ดินต่อสู้กับญี่ปุ่น มีข้อมูลที่แสดงถึงกิจกรรมเหล่านี้คือ สถิติของญี่ปุ่นที่เปิดเผยว่า ในช่วงปี ค.ศ.1907-1911 กบฏชาวเกาหลีถูกสังหาร 17,697 คน บาดเจ็บทุพพลภาพ 3,706 คน ถูกจับกุม 1,994 คน ยึดอาวุธปืนได้ 7,834 กระบอก และของมีคมได้ 436 ชิ้น

- นโยบายของญี่ปุ่นต่อเกาหลีในยุคอาณานิคมตอนต้น

ญี่ปุ่นได้ตรากฎหมายหลายฉบับเพื่อให้ธนาคารของญี่ปุ่นขยายกิจการให้เป็นองค์กรส่งผ่านผลประโยชน์ ชาวญี่ปุ่นเข้ามาสะสมที่ดินด้วยการออกเงินกู้ด้วยการกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูง ทำให้สามารถยึดที่ดินจากชาวนาได้ง่าย เพราะคนเกาหลีไม่อาจได้ถอนเงินกู้ยืมได้ ทั้งนี้เพราะมีการกำหนดราคาพืชผลให้ต่ำมากในขณะที่สินค้าประเภทเสื้อผ้า ป้าย และเครื่องอุปโภคบริโภคที่ส่งมาจากญี่ปุ่นมีราคาสูง ในขณะเดียวกัน ญี่ปุ่นได้นำวิธีการเพาะปลูกแผนใหม่มาใช้ในการทำนา เลี้ยงไหมและผลิตฝ้าย และส่งผลผลิตกลับไปขายยังประเทศแม่ ส่วนในด้านการปกครองนั้น ญี่ปุ่นได้แบ่งกระทรวงออกเป็น 5 กระทรวงและรวบรวมอำนาจในกิจการตำรวจให้อยู่ในการบังคับบัญชาโดยตรงจากผู้บัญชาการชาวญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังได้ออกกฎหมายหลายฉบับสกัดกั้นการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้รักชาติ เช่น กฎหมายควบคุมการประชุม กฎหมายควบคุมอาวุธปืนและวัตถุระเบิด และให้อำนาจในการปิดหนังสือพิมพ์และควบคุมสื่อมวลชน อนึ่ง ให้การยกย่องนักปราชญ์ขงจื้อด้วยการแต่งตั้งเป็นขุนนางนับร้อย

ตำแหน่ง และสถิติผู้รู้อักษรราว 1,000 คน เพื่อให้คนเกาหลีเห็นว่าชนบชรรณนิยมประเพณีและจารีตโบราณทรงคุณค่า ซึ่งจะส่งผลให้สามารถทำการปกครองได้ง่าย

ญี่ปุ่นเน้นการพัฒนาการศึกษาตามแบบญี่ปุ่นด้วยการเร่งสร้างโรงเรียนระดับประถม มัธยมและอาชีวศึกษาขึ้นทั่วประเทศเพื่อฝึกอบรมคนเกาหลีให้อ่านออกเขียนได้ อันหมายถึงการเตรียมแรงงานให้กับโรงงานอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น แทนการเน้นจัดการศึกษาให้แก่ลูกหลานอย่างบันดั่งเช่นในอดีต อย่างไรก็ตามญี่ปุ่นกำหนดจำนวนที่นั่งให้เด็กญี่ปุ่นก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาที่ให้สิทธิแก่เด็กญี่ปุ่นถึงร้อยละ 60 จำนวนที่เหลือจึงจะอนุญาตให้เด็กเกาหลีเข้าเรียน (ในช่วงนั้นมีคนญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในเกาหลีราว 336,000 คน ส่วนคนเกาหลีทั่วประเทศมีถึง 20 ล้านคน ดังนั้นอัตราส่วนของเด็กเกาหลีที่ได้เข้าศึกษาต่อระดับสูงจึงน้อยมาก) อนึ่ง มีการใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษากลางและใช้สอนในสถานศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้คนเกาหลีเปลี่ยนชื่อและตั้งชื่อเด็กเกิดใหม่ให้เป็นชื่อญี่ปุ่นตามนโยบายกึ่งินชาติ นอกจากนี้ ญี่ปุ่นได้กวาดต้อนชาวเกาหลีนับแสนคนไปเป็นกรรมกรในโรงงานอุตสาหกรรมที่ญี่ปุ่นด้วยการจ่ายแรงงานต่ำกว่าชาวญี่ปุ่นมาก

- การลุกฮือในวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ.1919

นักประวัติศาสตร์ชาวเกาหลีถือว่า เหตุการณ์การลุกฮือเพื่อเรียกร้องเอกราชจากญี่ปุ่นในวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ.1919 เป็นวันที่มีความสำคัญที่สุดที่ประชาชนกว่า 2 ล้านคนพร้อมใจกันเดินขบวนถึง 1,500 จุดทั่วประเทศ โดยมีการอ่านคำประกาศเอกราชที่สวนสาธารณะปาโกดา (Pagoda Park) ในกรุงโซล การลุกฮือในวันนั้นได้รับการจารึกไว้ในเอกสารทุกประเภทและเป็นเหตุการณ์ที่ตราตรึงในจิตใจของคนเกาหลีทุกคน รวมทั้งได้มีการกล่าวถึงวีรกรรมของบุรุษและสตรีมากมายที่ทำงานสละชีพเพื่อชาติไว้เป็นเครื่องเตือนความทรงจำตราบนานเท่านาน

วัน "ซัม-อิล" (หรือวันสาม-หนึ่ง หมายถึงเดือนที่สามวันที่หนึ่ง ปัจจุบันถือเป็นวันหยุดประจำปีแห่งชาติ) มีสาเหตุความเป็นมาดังนี้

(1) ภายหลังที่โลกได้ผ่านสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ญี่ปุ่นได้ฉวยโอกาสเข้ายึดแมนจูเรียและมองโกเลียจากจีน ทำให้เกิดกระแสต่อต้านการยึดครองจากประชาชนจีนทั่วประเทศ ในขณะเดียวกัน พวกบอลเชวิคได้ยึดอำนาจจากพระเจ้าซาร์ในปี ค.ศ.1917 ชาวคราวเหล่านี้มีผลต่อคนเกาหลี ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ตระหนักถึงพลังมวลชนที่

จะต่อต้านการยึดครองของญี่ปุ่นและต่างคิดว่าถึงเวลาแล้วที่จะรวมตัวกันลุกฮือเพื่อยุติการยึดครองเป็นอาณานิคม

(2) การสวรรคตของกษัตริย์โคจองในปี ค.ศ.1919 โดยมีข่าวลือว่าพระองค์ถูกวางยาพิษจากสมุนของญี่ปุ่นได้สร้างความโกรธแค้นแก่ชาวเกาหลียิ่งนัก

(3) การกดขี่ข่มเหงและการหาประโยชน์ทุกทางของญี่ปุ่น ก่อให้เกิดความชิงชังและประสงค์ที่จะนำประเทศไปสู่อิสรภาพ

จากเหตุผลดังกล่าว คนเกาหลีจึงพากันเดินขบวนไปตามท้องถนนเรียกร้องให้ญี่ปุ่นคืนเอกราชให้ แต่สิ่งที่พวกเขาได้รับก็คือการปราบปรามอย่างโหดเหี้ยม กล่าวคือ ผู้เดินขบวนกว่า 700,000 คน ถูกสังหารบาดเจ็บ 15,000 คน และถูกจับกุม 46,000 คน บ้านเรือนถูกญี่ปุ่นเผาทำลาย 715 หลัง โบสถ์ 47 แห่ง และโรงเรียน 2 แห่ง

เหตุการณ์ครั้งนั้น ทำให้ญี่ปุ่นต้องปรับปรุงนโยบายการปกครองอาณานิคมใหม่ โดยประกาศว่าจะเคารพต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเกาหลี จะใช้วิธีการปรองดองในการทำกิจกรรมทุกอย่างเพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า และจะไม่ขูดรีดขูดเนื้อเพื่อคูดึงผลประโยชน์ไปจากเกาหลีมากเกินไป รวมทั้งจะพยายามสร้างสันติภาพถาวรขึ้นในเอเชียตะวันออก อนึ่ง ญี่ปุ่นได้ปรับปรุงส่งเสริมการพัฒนาการเกษตร การศึกษา การประชาสัมพันธ์ การคมนาคมขนส่ง และสาธารณูปโภคแก่เกาหลีให้คนมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ญี่ปุ่นจะพยายามทำความดี แต่คนเกาหลีก็ยังมองว่าเอกราชของชาติสำคัญกว่าสิ่งใด ๆ และคนญี่ปุ่นก็มีได้ยุติแสวงหาประโยชน์จากเกาหลีเลย

คนเกาหลีจำนวนไม่น้อยต่างทะยอยหลบหนีออกนอกประเทศ ในขณะที่เดียวกันก็ร่วมกันทำงานใต้ดินต่อต้านญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่อง

- การดิ้นรนต่อสู้ของพวกชาตินิยม

ภายหลังจากต้องประสบความพ่ายแพ้จากการปราบปรามอย่างโหดเหี้ยมของญี่ปุ่น จากกรณีเหตุการณ์ลุกฮือ 1 มีนาคม 1919 แล้ว พวกชาตินิยมเกาหลีกลุ่มต่างๆ ทั้งฝ่ายอนุรักษนิยมและเสรีนิยมหัวก้าวหน้า ก็ต้องปิดฉากการเผชิญหน้าต่อสู้ญี่ปุ่นอย่างเปิดเผย โดยอพยพพลพรรคหนีไปซ่อนตัวในต่างแดน โอกาสแก่แก่นอยู่ในหมู่บ้านห่างไกลตามชนบท บางพวกก็อพยพหลบหนีไปต่อสู้อยู่นอกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศจีนและไซบีเรียของโซเวียต บางคนซึ่งมีฐานะทางการเงินดีและเคยได้รับความช่วยเหลือจากองค์การกุศลของชาวตะวันตกมาก่อน ก็อพยพหลบหนีไปอยู่ในมลรัฐต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกา เช่น นายอัน ชังโฮ ก็ได้

หลบหนีไปอยู่ที่ลอสแอนเจลิส แล้วจัดตั้งองค์การกู้ชาติขึ้นมาชื่อคองมินโฮ (Kungminhoe) ซึ่ง มั่น รี และ ปัก ยองนัม ได้หลบหนีไปฟุกตั่วที่ฮอนโนลูลู และจัดตั้งองค์การกู้ชาติชื่อตองจีโฮ (Tongjihoe) ต่อมาไม่นานขบวนการต่อสู้ของพวกชาตินิยมเกาหลีในสหรัฐอเมริกาที่รวมตัว กันติด สามารถหาทางประสานงานร่วมมือกับขบวนการกู้ชาติเกาหลีอื่น ๆ ทั้งในไซบีเรีย แมนจูเรีย เซียงไฮ้ และชนบทในเกาหลี ได้ร่วมมือกับกลุ่มนิคมคอมมิวนิสต์จัดตั้งรัฐบาลปลด ถิ่นแนวร่วมแห่งชาติขึ้นในเซียงไฮ้ เมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ.1919 แม้ความสัมพันธ์แบบแนว ร่วมจะดำรงอยู่ได้เพียง 2 ปีเศษ แต่การเคลื่อนไหวของพวกชาตินิยมก็ยังคงเคลื่อนไหวมา โดยตลอด ในครั้งนี้แนวนโยบายการต่อสู้ของพวกชาตินิยมก็เปลี่ยนจุดยืนแตกต่างจากอดีต โดยสิ้นเชิง เพราะความคิดในการที่จะป้องกันรักษาราชวงศ์ให้มั่นคงตลอดไปคู่กับประเทศ เกาหลีไม่ได้หลงเหลืออยู่ในสมองของพวกชาตินิยมอีกต่อไป เป้าหมายในอนาคตซึ่งกำหนด ไว้ คือการสร้างเกาหลียุคใหม่แบบสาธารณรัฐขึ้นมา มีรัฐธรรมนูญตามระบอบ ประชาธิปไตยเป็นแม่บทของการปกครอง เมื่อปลดแอกประเทศชาติได้สำเร็จแล้วภาระ เร่งด่วนที่สุดซึ่งจะต้องรับผิดชอบคือการเตรียมเลือกตั้งประธานาธิบดี สมาชิกสภานิติบัญญัติ คณะรัฐมนตรี ศาลสถิตยุติธรรมขึ้นมาเพื่อให้คำประกันสิทธิเสรีภาพทางความคิดเสรีภาพใน การพิมพ์และพูด การนับถือศาสนา การคุ้มครองปัจเจกชนในเรื่องความเชื่อทางการเมือง ระบบขุนนางและการกดขี่ทางชนชั้น จะต้องกำจัดให้หมดไป ศาสนาจะต้องเลิกยุ่งเกี่ยวกับการ เมืองโดยเด็ดขาด กองทัพแห่งชาติจะสถาปนาขึ้นมาใหม่ให้เข้มแข็งและเป็นปีกแผ่น มั่นคง มีหน้าที่ป้องกันเอกราชและสร้างความมั่นคงให้ประเทศชาติเท่านั้น ไม่ใช่มีไว้เพื่อค้ำ จุนกลุ่มอิทธิพลใด ๆ อีกต่อไป พร้อมกันนั้นก็เร่งส่งเสริมการศึกษาให้เยาวชนมีความรู้ อย่างแท้จริง เพื่อเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า เทียมเท่าชาติเพื่อนบ้านและเพื่อทดแทนความกล้าหลังของประเทศซึ่งต้องสูญเสียโอกาส พัฒนาไปในระหว่างถูกศัตรูยึดครอง

ใน ค.ศ.1920 พวกชาตินิยมเกาหลีก็ได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดทหารกู้ชาติของตนขึ้น ในเซียงไฮ้ และต่อมาเมื่อเลิกเป็นพันธมิตรกับพวกคอมมิวนิสต์ พวกที่ยึดแนวทางต่อสู้ เหมือนกันก็ยังคงรวมตัวกันต่อต้านญี่ปุ่นภายใต้การควบคุมของรัฐบาลปลดถิ่นชาตินิยม ซึ่ง ฝ่ายตรงข้ามคือพวกคอมมิวนิสต์ประมาณว่าเป็นรัฐบาลปลดถิ่นจอมปลอม ได้มีการพิมพ์ หนังสือพิมพ์เอกราชขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งในเซียงไฮ้ และลักลอบทำหนังสือพิมพ์นี้ส่งไปปลุก ปล้ำรักชาติในเกาหลีอยู่เสมอ มีการตั้งคณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ โดยมีอัน ชังโฮ

เป็นประธานกรรมการ เพื่อรวบรวมหลักฐานทางอารยธรรมและประวัติศาสตร์ของตนขึ้นมา เพื่อตอบโต้ประวัติศาสตร์เถื่อนซึ่งบิดเบือนข้อเท็จจริงในอดีตของชนชาติเกาหลีที่ญี่ปุ่นจงใจ สร้างขึ้นมาหลอกลวงชาวโลกอยู่ในขณะนั้น พอถึง ค.ศ.1925 ขบวนการกู้ชาตินิยมเกาหลีใน แมนจูเรียสามารถสร้างกองทัพเอกราชเกาหลี (Korea Independence Army) มีกำลังทหาร ประมาณสามกองพัน อยู่ภายใต้การควบคุมของพรรคเอกราช (Korea Independence Party) ซึ่งฟื้นตัวขึ้นมาในระบายนั้น ถัดจากนั้นอีก 4 ปี กลุ่มชาตินิยมอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งไม่พอใจกลุ่ม แรกก็ได้จัดตั้งกองทัพและพรรคใหม่ชื่อพรรคปฏิวัติเกาหลี (Korea Revolutionary Party) แต่ ทั้งสองกลุ่มของพวกชาตินิยมเกาหลีก็ยังคงทำการรบต่อสู้กับญี่ปุ่น และรักษาพลัดถิ่นของตน ในจีนตลอดมา โดยจะย้ายสำนักงานของตนเรื่อยไปตามรัฐบาลจีนคณะชาติ ซึ่งถูกญี่ปุ่น รุกรานจนกระทั่งล่าถอย และต้องย้ายเมืองหลวงบ่อยครั้งในระบายนั้น เช่น ใน ค.ศ.1932 ได้ ย้ายเมืองหลวงไปอยู่ที่นานกิง ส่วนปี ค.ศ.1940 ย้ายเมืองหลวงไปอยู่จุงกิง

ในระบายนี้นักกล่าวกองทัพของพวกชาตินิยมได้ยกกำลังเข้าช่มโจมตีแบบกองโจร บ่อยครั้ง สร้างความสูญเสียให้แก่กองทัพญี่ปุ่นทั้งในแมนจูเรีย ไชบีเรีย จังหวัดฮัมเกียงของ เกาหลีซึ่งอยู่ติดกับพรมแดนจีนและโซเวียตประจำ ขณะเดียวกันสมาชิกขบวนการชาตินิยม เกาหลีซึ่งอยู่ในประเทศ นอกจากจะก่อวินาศกรรมกิจการต่าง ๆ ทั้งของเอกชนและรัฐบาล ญี่ปุ่นแล้ว เมื่อมีโอกาส พวกนี้ยังสังหารพลเรือนของญี่ปุ่นอีกด้วย ญี่ปุ่นจึงได้ตอบการกระทำ ของพวกชาตินิยมด้วยการจับกุมชาวบ้านเกาหลีที่ไม่รู้อิโหนอเหินไปฆ่าทิ้งและเผาทำลาย บ้านเรือนเสบียงอาหารเป็นการแก้แค้น นอกจากนั้นพวกชาตินิยมยังส่งพลพรรคของตนเข้ามา แทรกซึมบ่อนทำลายญี่ปุ่น ยังผลทำให้กรรมกรเกาหลีนัดหยุดงานบ่อยครั้ง การร่วมมือกัน บอยคอตไม่ซื้อสินค้าจากชาวญี่ปุ่น ทำให้การลงทุนของญี่ปุ่นต้องประสบปัญหายุ่งยากไม่ ราบรื่นเหมือนตอนต้น แม้ญี่ปุ่นจะพยายามกำจัดปัญหาดังกล่าวด้วยการจับผู้สงสัยไปลงโทษ อย่างรุนแรง แต่ก็ไม่สามารถปราบปรามตัวการที่ชักใยอยู่เบื้องหลังได้ ในที่สุดเมื่อ ค.ศ.1927 ญี่ปุ่นจึงสร้างกับดักล่อเพื่อหาทางปราบปรามพวกชาตินิยมเกาหลีให้สิ้นซาก โดยประกาศ ยอมให้ชาวเกาหลีจัดตั้งองค์การของตนขึ้นมา โดยให้องค์การดำเนินการได้โดยอิสระ ชาว เกาหลีจึงจัดตั้งองค์การชินกันโฮ (Singanhoe) ขึ้นมา แม้ว่าญี่ปุ่นจะจับตามองและหาทาง กำจัดพวกผู้นำชาตินิยมในองค์การนี้ตลอดเวลา แต่ช่วงระยะเวลา 2 ปีเศษ องค์การชินกันโฮก็ สามารถสร้างสาขาเพิ่มขึ้นถึง 137 แห่ง และมีสมาชิกประจำมากกว่า 37,000 คน เมื่อถึง ค.ศ.1929 ญี่ปุ่นจึงพยายามหาทางกำจัดองค์การแห่งนี้ เพราะตระหนักดีว่าการยินยอมให้

จัดตั้งองค์การนี้ขึ้นมา เป็นการตัดสินใจผิดพลาดและค่อนข้างเสี่ยงอันตรายที่จะเปิดโอกาสให้ชาวเกาหลีเคลื่อนไหวทางการเมืองรุนแรงขึ้น ต่อมาโอกาสก็เปิดให้ญี่ปุ่น เมื่อเกิดการจลาจลขึ้นในวันที่ 30 ตุลาคมที่เมืองกวางจู ซึ่งอยู่ทางใต้ของจังหวัดโซลลา โดยมีสาเหตุมาจากหนุ่มวัยรุ่นญี่ปุ่นกลุ่มหนึ่งกระทำอนาจาร และกล่าวคำเหยียดหยามหญิงวัยรุ่นเกาหลีอีกกลุ่มหนึ่ง หนุ่มวัยรุ่นเกาหลีจึงช่วยขัดขวางป้องกันเพื่อนร่วมชาติของเขา วัยรุ่นญี่ปุ่นไม่ยอมจึงเกิดการต่อสู้ชกต่อยกัน เมื่อตำรวจเข้ามาหยาศึกเสร็จแล้วก็ได้จับกุมหนุ่มวัยรุ่นเกาหลีเพียงพวกเดียวไปลงโทษ ความอยุติธรรมดังกล่าวจึงกลายเป็นข่าวแพร่กระจายไปทั่วจังหวัดโซลลา และทั่วประเทศในเวลาอันรวดเร็ว องค์การชินกันโฮจึงฉวยโอกาสร่วมมือกับนักเรียนและนักศึกษาจัดเดินขบวนคัดค้านการกระทำของตำรวจญี่ปุ่นขึ้นตามเมืองต่าง ๆ ทั่วประเทศกว่าญี่ปุ่นจะสามารถปราบปรามการชุมนุมประท้วงของชาวเกาหลีได้ต้องกินเวลานานถึง 4 เดือนเศษ มีชาวเกาหลีจำนวนมากถูกจับกุมและลงโทษจากการฉวยโอกาสก่อจลาจล ส่วนเยาวชนเกาหลีซึ่งเข้าร่วมเดินขบวนครั้งนั้นมาจากสถาบันการศึกษาทุกระดับจำนวน 194 แห่ง ประมาณ 54,000 คน เยาวชนที่ถูกจับกุมมีทั้งหมด 1,642 คน อีก 2,330 คน ถูกพักการเรียนไม่มีกำหนดและถูกไล่ออกจากสถาบัน การศึกษาต่าง ๆ โดยเด็ดขาดอีก 582 คน ต่อมาใน ค.ศ.1931 ญี่ปุ่นก็ประกาศยุบเลิกองค์การชินกันโฮ และสั่งจับกุมผู้นำขององค์การนี้ ในฐานะตัวการก่อจลาจลรุนแรงขึ้นในครั้งนั้น

วิธีการต่อสู้แบบรุนแรงอีกอย่างหนึ่งซึ่งพวกเขาตินิยมเกาหลีนำมาใช้ตอบโต้การกดขี่ของญี่ปุ่นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 คือ การส่งหน่วยคอมมานโดกล้าตายบุกเข้าไปก่อวินาศกรรมชีวิตและทรัพย์สินของญี่ปุ่นอย่างบ้าบิ่น ซึ่งส่วนใหญ่นอกจากจะประสบความสำเร็จล้มเหลวแล้วยังถูกสังหารโหดแทบทุกครั้ง โดยหน่วยคอมมานโดกล้าตายจะเลือกปฏิบัติการโจมตีทุกครั้งเมื่อมีโอกาสและไม่คำนึงถึงว่าเป้าหมายการโจมตินั้นจะอยู่ในหรือนอกประเทศญี่ปุ่น เช่น ใน ค.ศ.1920 นายนา ซ็อลจู คอมมานโดกล้าตายคนหนึ่งได้บุกเข้าไปวางระเบิดสำนักงานใหญ่บริษัท Oriental Development Co. ของญี่ปุ่นในกรุงโซล แต่ระเบิดด้านไม่ยอมทำงาน เขาจึงตัดสินใจใช้ปืนพกฆ่าตัวตายก่อนตำรวจญี่ปุ่นจะจับกุมตัวเขาได้ ใน ค.ศ.1932 คอมมานโดกล้าตายอีกคนหนึ่งของกองทัพภูมิจึงเกาหลีภายใต้การบังคับบัญชาของนายคิม กู ได้เดินทางจากเชียงใหม่ไปโตเกียว เพื่อลอบปลงพระชนม์พระจักรพรรดิฮิโรฮิโตะ (Hirohito) ขณะกำลังประกอบพระราชพิธี แต่ชายหนุ่มเกาหลีถูกจับได้ขณะกำลังจะขว้างระเบิดสังหารใส่องค์พระจักรพรรดิ และเขาก็ถูกยิงทิ้งในที่นั้นทันทีเช่นกัน ในเดือนเมษายน

ปีเดียวกันขณะที่ชุมชนญี่ปุ่นในเซี่ยงไฮ้กำลังจัดงานรื่นเริงประจำปีของตนอย่างสนุกสนาน นายยูน ปองกิด คอมมานโดกล้าตายของกองทัพปฏิวัติเกาหลี ก็บุกขว้างระเบิดทันที ยังผลให้ชาวญี่ปุ่นทั้งผู้ใหญ่และเด็กถูกฆ่าตายหลายคน แต่เขาไม่สามารถหลบหนีเงื้อมมือญี่ปุ่นพ้น และถูกฆ่าตายในบริเวณนั้นเช่นเดียวกับผู้เสียชีวิตคนอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่าแม้การใช้มาตรการรุนแรงดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อญี่ปุ่นได้น้อยมาก แต่ก็ช่วยปลุกวิญญาณชาตินิยมและทำให้คนเกาหลีคิดถึงเอกราชของประเทศชาติมากขึ้น ทุกคนจึงให้ความร่วมมืออย่างดีต่อขบวนการชาตินิยม โดยเฉพาะชาวเกาหลีซึ่งอาศัยอยู่นอกประเทศ นับเป็นฐานกำลังที่สำคัญที่สุด ทั้งทางกำลังคนและทุนทรัพย์ ทำให้การเคลื่อนไหวของพวกชาตินิยมดำเนินการมาได้ตลอดจนถึงสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ขณะเดียวกันพวกชาตินิยมก็ยังคงโหมการโฆษณาและประชาสัมพันธ์โน้มน้าวชาวโลกให้ตระหนักถึงความจริงว่าญี่ปุ่นคือจักรวรรดินิยม ผู้ปล้นชาติเกาหลี ก็ยังคงเป็นไปอย่างไม่หยุดยั้ง แม้จะได้รับความเห็นอกเห็นใจจากผู้รักความยุติธรรมทั่วโลก แต่ก็ไม่มีชาติมหาอำนาจใดกล้าช่วยเหลือพวกชาตินิยมอย่างจริงจัง ยกเว้นจีนและโซเวียตซึ่งมีญี่ปุ่นเป็นศัตรูร่วมเช่นเดียวกับชาวเกาหลี ดังนั้นการต่อสู้และแหล่งซ่อนสมุทกำลังทำลายฝ่ายศัตรู ส่วนใหญ่จึงอยู่ในดินแดนจีนและไซบีเรียของโซเวียต จนกระทั่งสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลง

- คอมมิวนิสต์เกาหลีในแมนจูเรีย

การเคลื่อนไหวของชาวเกาหลีในแมนจูเรียมีความสำคัญมากต่อพัฒนาการของคอมมิวนิสต์เกาหลีในเวลาต่อมา เพราะใน ค.ศ.1930 เฉพาะบริเวณเมืองเจียนเต๋่าเพียงแห่งเดียวมีชาวเกาหลีอพยพมากกว่า 400,000 คน และเมื่อรวมกับเขตอื่นทั้งหมดแล้วจะมีชาวเกาหลีอยู่ในแมนจูเรียระยะนั้นประมาณ 600,000 คน ชาวเกาหลีจำนวนมากเหล่านี้ นับว่าเป็นฐานกำลังสำคัญที่สุดของคอมมิวนิสต์ และเชื่อกันว่าชาวเกาหลีในแมนจูเรียทุกหนึ่งในสิบคนล้วนเป็นพวกคอมมิวนิสต์หรือให้การเห็นอกเห็นใจต่อขบวนการต่อสู้ของคอมมิวนิสต์ทั้งสิ้น ถึงแม้เราจะทราบมาก่อนว่าการเคลื่อนไหวของพวกเกาหลีนิยมคอมมิวนิสต์จะเริ่มมาตั้งแต่ ค.ศ.1920 และเพิ่งขยายอิทธิพลเข้าไปในหมู่เยาวชนที่ได้รับการศึกษาลัทธิดังกล่าวตั้งแต่ปลาย ค.ศ.1927 เป็นต้นมา แต่การเคลื่อนไหวอย่างกว้างขวางของคอมมิวนิสต์เกาหลีก็ต้องประสบกับหายนะอย่างรุนแรงในเดือนเมษายน ค.ศ.1929 จากการดำเนินนโยบายผิดพลาดของโคมินเทอร์นที่บงการให้คอมมิวนิสต์เขตแมนจูเรียย้ายที่ทำการของพรรคและเข้าไปตั้งฐานที่มั่นปฏิบัติการรบในดินแดนเกาหลี จนกระทั่งสมาชิกชั้นนำ

ประมาณ 75 คน ถูกญี่ปุ่นจับกุมได้ ในเดือนมิถุนายน ปีนั้นเอง คอมมิวนิสต์เกาหลีที่หลบหนี กลับเข้ามาในแมนจูเรียและตั้งมั่นอยู่ในแถบตุนหวา (Tunhwa) รอบ ๆ เมืองกิหริน (Kirin) จึงตัดสินใจดำเนินงานเป็นเอกเทศ ไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งแบบปิดตาไม่รู้สภาพข้อเท็จจริงของ โคมินเทอร์นอีกต่อไป เพราะมีฉะนั้นแล้วขบวนการต่อสู้ของพวกเขาจะต้องถูกญี่ปุ่นทำลายลงย่อยยับแน่นอน พวกนี้ก็ได้ตัดสินใจตั้งสมาคมเตรียมการเพื่อฟื้นฟูก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์เกาหลีหรือโจซอน ก๊องซันดัง เจคอนซ็อล จุนบิวิวอนโฮ (Choson Kongsan-dang Chae-Konsol Chunbi Wiwon-hoe) ขึ้นมาโดยแต่งตั้งให้นายคิม ซอลซุ เป็นประธานสมาคม จากนั้นก็ออกแถลงการณ์ถึงเพื่อนคอมมิวนิสต์ทุกคนว่า "การพ่ายแพ้ของคอมมิวนิสต์เกาหลีที่ผ่านมา เกิดจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น การแทรกแซงและปราบปรามอย่างหนักของญี่ปุ่น การแยกตัวอยู่โดดเดี่ยวและทำตัวอยู่ห่างเหินจากมวลชนของพรรค และการแตกแยกออกเป็นกลุ่มเป็นก้อนในบรรดาผู้นำคอมมิวนิสต์ สิ่งเหล่านี้ทำให้การต่อสู้เป็นไปอย่างไม่มีหลักการ ดังนั้น จึงขอให้ทุกกลุ่มจงตัดสินใจอย่างกล้าหาญยุบกลุ่มของตนเอง มอบภาระทางประวัติศาสตร์ทั้งหมดให้สมาคมดำเนินการเพื่อบรรลุจุดประสงค์ต่อไป" หลังจากประกาศแถลงการณ์ครั้งนั้นแล้ว สมาชิกคอมมิวนิสต์ก็ได้ให้ความร่วมมือกับพวกนี้ การเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ในแมนจูเรียจึงกลับฟื้นตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการจัดตั้งพรรคและกองทัพแดงที่เป็นปีกแผ่น ทำความเสียหายให้กองทัพญี่ปุ่นเป็นประจำ แต่พอถึงกลางปี 1930 สายสัมพันธ์ของพวกคอมมิวนิสต์จีนและพวกก๊กมินตั๋งได้ขาดสะบั้นลง โคมินเทอร์นจึงบังคับให้พวกคอมมิวนิสต์เกาหลี ซึ่งมีฐานที่มั่นอยู่ในแมนจูเรียต้องดำเนินนโยบายและอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของพรรคคอมมิวนิสต์จีนแต่ผู้เดียว ตั้งแต่นั้นคอมมิวนิสต์เกาหลีในแมนจูเรีย นอกจากจะปฏิบัติตามนโยบายและอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของพรรคคอมมิวนิสต์จีนแล้ว ยังได้ทำการรบพุ่งกับศัตรูทั้งฝ่ายปฏิกริยาก๊กมินตั๋งและจักรวรรดินิยมญี่ปุ่น คอมมิวนิสต์เกาหลีในช่วงนั้นจึงต้องเผชิญเคราะห์กรรมจากการถูกศัตรูทำลายไม่น้อยกว่าคอมมิวนิสต์จีน

- การก้าวเข้ามามีบทบาทของคิม อิลซุง

คิม อิลซุง เกิดเมื่อวันที่ 15 เมษายน ค.ศ.1912 ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งที่ตั้งอยู่ใกล้กับนครเปียงยาง ต่อมาก็ได้อพยพครอบครัวไปเปิดร้านขายยาจีนที่บริเวณปาเตากว็อ (Pataokou) อยู่บนริมฝั่งแม่น้ำยาลูด้านแมนจูเรีย บิดาของเขาเป็นพวกชาตินิยมรุนแรงและเคยถูกญี่ปุ่นจับขังคุกฐานต่อต้านการยึดครองมาแล้วในช่วง ค.ศ.1917-1919 ภายหลังพ้นโทษก็ได้อพยพ

กลับเกาหลีใน ค.ศ.1924 ต่อจากนั้นไม่นานบิดาของเขาก็ได้ถึงแก่กรรมเช่นเดียวกับมารดาของเขาซึ่งถึงแก่กรรมก่อนหน้านั้นเล็กน้อย ส่วนคิมนั้นก็ถูกญาติผู้ใหญ่ส่งมาเรียนระดับประถมศึกษาที่ปาเต๋ากว้อ เมื่อจบชั้นประถมศึกษาแล้วก็ได้เดินทางไปเรียนระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนยูเหวิน (Yuwen Middle School) ในเมืองกิหริน ระหว่าง ค.ศ.1927-1929 ใน ค.ศ.1927 ขณะที่คิมมีอายุได้เพียง 15 ปี เขาได้สนใจอ่านวรรณกรรมและงานเขียนเกี่ยวกับสังคมนิยม และในปีนั้นเขาก็ได้เข้าเป็นสมาชิกสันนิบาตเยาวชนคอมมิวนิสต์แห่งกิหริน (Kirin Communist Youth League) ใน ค.ศ.1929 ก็ถูกตำรวจจับไปจำคุกและการศึกษาก็จบสิ้นตั้งแต่นั้น แต่ถูกจำคุกได้ไม่นาน ใน ค.ศ.1930 ก็ได้รับการปลดปล่อยเป็นอิสระ เขาจึงได้ไปอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านคูเจียตุน (Kuchiat'un) ชุมชนเล็ก ๆ ของชาวเกาหลีในแมนจูเรีย ซึ่งเคยมีประวัติศาสตร์การเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์มานานแล้ว ที่หมู่บ้านแห่งนี้เอง คิมได้จัดตั้งองค์การแนวร่วมคอมมิวนิสต์ในหมู่เยาวชนสตรีและชาวนา และได้ร่วมมือกับคอมมิวนิสต์อื่น ๆ จัดตั้งโรงเรียนการเมืองและทหารให้สมาชิก พร้อมกันนั้นก็ได้ออกวารสารชื่อบอลเชวิค (Bolshevik) เป็นภาษาเกาหลี จากจุดนี้เอง คิม อิลซุง ก็กลายเป็นคอมมิวนิสต์ที่มีบทบาทขึ้นมาเขาสามารถจัดตั้งกองโจรขึ้นมาได้กลุ่มหนึ่งและส่งเข้าไปปฏิบัติการรบในแถบโปซาน (Pusan) ซึ่งอยู่ทางใต้ของจังหวัดฮัมเกียงในเกาหลี แต่ในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1930 กองกำลังรบของเขาก็ถูกญี่ปุ่นทำลายย่อยยับ ในต้นปีต่อมาเขาจึงไปรวมกลุ่มกับกองโจรคอมมิวนิสต์ซึ่งมีชื่อว่าตุนหวาเสียน (Tunhwa hsien) ในเดือนตุลาคมปีเดียวกัน เขาก็ได้รับอนุมัติให้เป็นสมาชิกสันนิบาตคอมมิวนิสต์แห่งแมนจูเรียตะวันออก (East Manchuria Young Communist League) แต่สันนิบาตคอมมิวนิสต์แห่งนี้ก็ถูกปราบปรามตลอดเวลา สมาชิกและอาสาสมัครถูกจับนับเป็นพัน ๆ คนไม่เว้นแต่ละวัน ในต้น ค.ศ.1932 คิมจึงรวบรวมเพื่อนร่วมทุกข์ยากของเขา 18 คน ไปจัดตั้งกองโจรต่อต้านญี่ปุ่นเป็นเอกเทศในหมู่บ้านแถบอันตู (Antu) ซึ่งเป็นเขตอิทธิพลของพวกก๊กมินตั๋ง เพราะมีกองทัพ Chinese National Salvation Army ตั้งมั่นอยู่ แต่เขาก็สามารถหว่านล้อมให้นายพลเหวยอิน (Wei-in) ผู้บัญชาการกองทัพนี้ขอมอบอนุญาตให้เขาดำเนินการจัดตั้งกองโจรได้ ทั้งที่กองทัพนี้ในอดีตเคยปราบปรามพวกคอมมิวนิสต์จีนและเกาหลีมาตลอดเวลา ใน ค.ศ.1933 เมื่อรวบรวมกำลังพลได้มากขึ้น คิมได้เคลื่อนกำลังของเขาไปอยู่ในเขตหวังซิง (Wangch'ing) ตั้งชื่อกองกำลังของเขาว่ากองโจรต่อต้านญี่ปุ่น (Anti Japanese Guerrilla Army) โดยมีนายยังซองยง เพื่อนสนิทของเขาเป็นผู้บัญชาการกองทัพ เขาเองเป็นผู้ตรวจการด้านการเมือง

พัฒนาการต่อสู้ของเขาเมื่อมาถึงจุดนี้ ถ้าสังเกตให้ลึกซึ้งจะเห็นได้ว่ามีลักษณะไม่แตกต่างกับการเริ่มต้นของเหมาเจ๋อตงหรือสตาลิน คือเขาจับงานทางด้านองค์การเยาวชน การเมือง และชีวิตการระบบของโจรมาตั้งแต่ต้น เขาจึงสามารถประยุกต์ตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและเงื่อนไขต่าง ๆ ได้สะดวกในเวลาต่อมาโดยอาศัยประสบการณ์ต่อสู้ความเกลียดชังและ ความกระตือรือร้นของเขาบุกเบิกหนทางไปสู่ผู้นำในอนาคตได้สำเร็จ

ในฤดูใบไม้ผลิ ค.ศ.1933 ญี่ปุ่นได้ใช้กองทัพขนาดใหญ่กวาดล้างกองกำลังต่อต้านในแมนจูเรีย คิมจึงหันมาร่วมมือกับกองทัพจีนคณะชาติต่อต้านญี่ปุ่นได้สำเร็จ จุดนี้เองเป็นก้าวสำคัญของคิม เพราะจากผลสำเร็จในการทำสงครามจรยุทธ์ครั้งนั้น ทำให้เขาสามารถสร้างกองทัพขนาดใหญ่และยึดอาวุธจากทหารญี่ปุ่นมาเสริมกำลังของเขาให้เข้มแข็งขึ้นได้ ช่วงระยะสองปีต่อจากนั้นเขาก็มีบทบาทมากขึ้นและเป็นที่ยอมรับในฐานะผู้นำคนหนึ่งในขบวนการคอมมิวนิสต์เกาหลีในเดือนมีนาคม ค.ศ.1936 เขาจึงได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บัญชาการกองร้อยที่ 6 ของกองทัพคอมมิวนิสต์ซึ่งอพยพมาจากไซบีเรีย เมื่อรวมกับกองกำลังของเขาที่มีอยู่ก่อนจึงทำให้เขามีฐานอำนาจสูงขึ้น ขณะเดียวกันการขัดแย้งในหมู่ผู้นำคอมมิวนิสต์กลุ่มอื่น ๆ ก็ยังคงเป็นไปตลอดเวลา คิมได้ฉวยโอกาสวิพากษ์วิจารณ์ข้อผิดพลาดผู้นำแต่ละกลุ่ม และในช่วงนี้เองคอมมิวนิสต์เกาหลีได้รับคำสั่งจากโคมินเทอร์นให้ปลดผู้นำซึ่งดำเนินนโยบายผิดพลาดหลายคน สูญญากาศทางอำนาจจึงเปิดทางให้กับเขา เพราะภายหลังที่เขามีโอกาสปรึกษากับเหวย เจิ้งหมิน (Wei Cheng-min) คณะกรรมการการเมืองของกองทัพแดงที่ 2 ซึ่งเพิ่งเดินทางกลับจากการประชุมครั้งที่ 7 ของโคมินเทอร์นที่มอสโคว์ เมื่อเหวยแจ้งให้เขาทราบว่าโคมินเทอร์นตัดสินใจรื้อฟื้นพรรคคอมมิวนิสต์เกาหลีขึ้นมาใหม่ เขาจึงเห็นช่องทางที่จะดึงอิทธิพลของโคมินเทอร์นมาเป็นฐานสร้างอำนาจทางการเมืองของเขา และได้อาสาโคมินเทอร์นเคลื่อนย้ายกำลังแทรกซึมเข้าไปในประเทศเกาหลีในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1936 คิมและพลพรรคของเขาซึ่งชุมนุมที่ตุงกัง (Tung-kang) บริเวณพรมแดนแมนจูเรียและเกาหลี ก็ได้จัดตั้งสมาคมฟื้นฟูปีศาจหรือโจกุกควังบ็อกโฮ (Choguk Kwangbok-hoe)

ในเดือนมกราคม ค.ศ.1937 สมาคมฟื้นฟูปีศาจซึ่งแทรกซึมเข้าไปปฏิบัติการในเกาหลีก็ได้เปิดประชุมร่วมกับคอมมิวนิสต์อีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเรียกกลุ่มตัวเองว่า คณะกรรมการดำเนินงานกัปซัน (Kapsan Activities Committee) ในที่สุดก็สามารถตกลงกันได้และจัดตั้งสันนิบาตปลดแอกประชาชนชาติเกาหลี (Korean National Liberation League) คอมมิวนิสต์

กลุ่มนี้ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จะเป็นกลุ่มสำคัญที่สุดและได้รับการช่วยเหลือจากโซเวียตมากที่สุด มักเรียกว่ากลุ่มโซเวียต-กัปซัน (Soviet-Kapsan Faction) หลังจากนั้นสันนิบาตปลดแอกหรือกลุ่มโซเวียตกัปซันก็ได้ประกาศใช้นโยบายสำคัญของตนคือการรวมชาวเกาหลีขึ้นเป็นแนวร่วมอันเดียวกัน ไม่มีการแบ่งเป็นฝักเป็นฝ่ายในหมู่ชาวเกาหลี จะต้องหากำลังสนับสนุนจากชาวเกาหลีในแมนจูเรีย เพื่อสร้างกองทัพประชาชน (People's Army) จากชายหนุ่มผู้รักชาติให้ได้ ขณะเดียวกันองค์กรของฝ่ายศัตรู เช่น ชุดคุ้มครองหมู่บ้าน โรงเรียน และเจ้าหน้าที่ปกครองตามชนบทต่าง ๆ ก็จะต้องส่งคนเข้าไปแทรกซึมหว่านล้อมมาเป็นพวกให้ได้ ต่อมากอมมิวนิสต์กลุ่มนี้ก็สามารถร่วมมือกับคอมมิวนิสต์อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งได้รับการช่วยเหลือโดยตรงจากพรรคคอมมิวนิสต์จีนสร้างกำลังคอมมิวนิสต์ขึ้นมาได้อย่างรวดเร็ว จากนั้นก็ได้เร่งขยายสร้างแนวร่วมให้กว้างขวางขึ้นเมื่อสามารถทำความตกลงกับพวกอนุรักษนิยมซอนโดเกียได้สำเร็จแล้ว ได้ส่งพลพรรคแทรกซึมเข้าไปในเกาหลีแถบฮัมฮุง ฮุงนัม และวอนซาน โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการก่อวินาศกรรมทำลายโรงงานอุตสาหกรรม เส้นทางรถไฟ อุปกรณ์การสื่อสารคมนาคม และสถานีตำรวจในเขตนั้น ขณะเดียวกันพวกที่อยู่ในแมนจูเรียก็ยกกำลังบุกโจมตีกองทหารญี่ปุ่นซึ่งตั้งอยู่รอบ ๆ เมืองเจียนเต้าอยู่ตลอดเวลา และบางครั้งถ้ามีโอกาสก็ยกกำลังขนาดใหญ่บุกเข้าไปโจมตีฐานที่มั่นของญี่ปุ่นถึงดินแดนตอนในประเทศเกาหลี เช่น ปฏิบัติการครั้งสำคัญที่เรียกว่า เหตุการณ์เฮซันจิน (Hesanjin Incident) เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน ค.ศ.1937 เมื่อคิม อิลซุง นำพลพรรคกลุ่มกัปซันของเขาบุกเข้าไปในเกาหลี บริเวณหมู่บ้านโปซอนโบ (Poch'onbo) ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองเฮซันจินเมืองใหญ่เมืองหนึ่งในจังหวัดฮัมเกียงเพียง 24 กิโลเมตรเท่านั้น เขาและพลพรรคของเขาสามารถโจมตีทำลายสถานีตำรวจ บ้านพัก ที่ทำการรัฐบาล สถานีทดลองเกษตร ที่ทำการไปรษณีย์ สำนักงานป่าไม้ และห้างร้านของชาวญี่ปุ่นพินาศหมด หลังจากโจมตีทหารญี่ปุ่นพ่ายแพ้หมดแล้ว เขาก็ได้เรียกประชุมชาวบ้าน ใช้คำพูดอันดูเด็ดปลุกกระดมชาวบ้านบ้าร้อยคนซึ่งชุมนุมอยู่ที่นั่น จนกระทั่งในที่สุดชายฉกรรจ์ในหมู่บ้านแห่งนั้นศรัทธายอมเดินตามกองทัพของเขาไปเป็นคอมมิวนิสต์ในแมนจูเรีย

จากการพ่ายแพ้ครั้งนั้นสร้างความเจ็บปวดแก่ญี่ปุ่นมาก เพราะหมู่บ้านดังกล่าว นอกจากจะเป็นชุมชนใหญ่และจุดยุทธศาสตร์สำคัญของญี่ปุ่นแล้ว ชัยชนะครั้งนั้นยังทำให้ชาวเกาหลีแถบพรมแดนและในแมนจูเรียฮึกเหิมมากขึ้น ญี่ปุ่นจึงตัดสินใจระดมกำลังจำนวนมากเข้ากวาดล้างพร้อมกันทั้งในแมนจูเรียและบริเวณพรมแดนทางเหนือของเกาหลี ยังผลให้

พลพรรคคอมมิวนิสต์ถูกฆ่าตายเป็นจำนวนมาก กองกำลังคอมมิวนิสต์ที่เหลือจึงต้องหลบซ่อนและฝึกตัวสร้างกำลังขึ้นใหม่ และหลังจากนั้นยุทธศาสตร์การรบของคอมมิวนิสต์เกาหลีก็ได้เปลี่ยนไป ทุกคนต้องทุ่มเวลาส่วนใหญ่ให้กับการศึกษาอุดมการณ์และลัทธิมากขึ้น แนวร่วมที่แท้จริงจะต้องยึดมาร์กซ์และเลนินเป็นสรณะและการปฏิบัติกรรแบบเลียงอันตรายจะไม่มีอีกต่อไป ผู้นำคอมมิวนิสต์จะต้องหาทางสร้างฐานมวลชนให้เข้มแข็งก่อนที่จะก้าวไปเผชิญศัตรูในวันข้างหน้า จากนั้นไม่นานใน ค.ศ.1940 เมื่อ คิม อิลซุงเดินทางไปมอสโก เขาก็ตระหนักความจริงว่ายุทธศาสตร์ของคอมมิวนิสต์โซเวียตได้เปลี่ยนสู่วิถีใหม่ กำลังมีทีท่าว่าจะเป็นมิตรกับศัตรูของชาวเกาหลี ซึ่งในที่สุดก็เป็นจริงเมื่อโซเวียตทำสนธิสัญญาเป็นกลางกับญี่ปุ่นในเดือนเมษายน ค.ศ.1941 แต่ คิม อิลซุง ก็ฉลาดพอที่จะรู้ว่าคอมมิวนิสต์ไม่มีทางเป็นมิตรถาวรกับเผด็จการฟาสซิสต์แบบญี่ปุ่นได้ นอกจากสถานการณ์การเมืองระหว่างประเทศบีบบังคับให้โซเวียตต้องดำเนินนโยบายดังกล่าว ดังนั้นเขาจึงฉวยโอกาสระยะนั้นในขณะที่ผู้นำคอมมิวนิสต์เกาหลีแบบตรงแสดงออกซึ่งความไม่พอใจต่อโซเวียตอย่างมาก เขากลับแสดงตัวอย่างเปิดเผยว่าภักดีต่อโซเวียตและมีสายสัมพันธ์แนบแน่นยิ่งขึ้นกับมอสโก ได้ย้ายพลพรรคคอมมิวนิสต์กลุ่มกบฏของเขาเข้าไปฝึกตัวอยู่ในดินแดนโซเวียตบริเวณใกล้เมืองวลาดิวอสต็อกและคาบาร์ออฟซ์ ขณะที่คอมมิวนิสต์ที่เหลือในแมนจูเรียก็หันมาขอความช่วยเหลือและร่วมรบเคียงบ่าเคียงไหล่กับคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีฐานที่มั่นอยู่ที่เมืองเอียนอัน และเรียกว่าคอมมิวนิสต์เกาหลีกลุ่มเอียนอันในเวลาต่อมา

- วาระสุดท้ายก่อนการแยกเป็นสองประเทศ

เมื่อความรุนแรงของสงครามโลกครั้งที่ 2 ขยายตัวเข้าใกล้ญี่ปุ่นมากขึ้น ญี่ปุ่นจึงได้ระดมแรงงานเกาหลีสร้างเส้นทางยุทธศาสตร์ทั้งในและนอกประเทศ เกณฑ์ชายฉกรรจ์เกาหลีเข้าเป็นทหารในกองทัพของตนเองมากขึ้น ถ้าหากผู้ใดปฏิเสธไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งอาจจะถูกยิงเป้าหรือส่งไปลงโทษกักกันและทำงานเยี่ยงทาสในเหมืองอุโมงถ่านหิน หรือโรงงานผลิตกระสุนดินดำของญี่ปุ่น ผลทำให้ในตอนปลายสงครามมีชาวเกาหลีถูกเกณฑ์ทำงานอย่างหนักถึง 2,616,900 คน แรงงานอีก 723,900 คน ถูกเกณฑ์ไปสร้างเส้นทางยุทธศาสตร์นอกประเทศ ต่อมาเมื่อกลางพ่ายแพ้ของญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น ญี่ปุ่นยิ่งเพิ่มความกราดเกรี้ยวและกดขี่เกาหลีมาก ชาวเกาหลีถูกบังคับให้เร่งผลิตอาหารและยุทธสัมภาระมากขึ้น จนกระทั่งตอนปลายสงครามเกาหลีสามารถส่งข้าวไปให้ญี่ปุ่นได้ปีละ 50 ล้านบุชเชล ทั้งที่ชาวเกาหลีผู้ผลิตข้าวเองนอกจากจะอดอยากแล้ว ยังถูกยึดวัวควายนำไปใช้เป็นอาหารบำรุง

กองทัพ วัตถุเครื่องใช้ในครัวเรือนของชาวเกาหลีทุกประเภทที่เป็นโลหะ เช่น เศษเหล็ก ถ้วยชามที่ทำด้วยทองแดง หรือแม้แต่ช้อนและตะเกียบ ที่ทำด้วยโลหะ ก็ถูกทหารญี่ปุ่นยึดไปผลิตอาวุธ เพราะขณะนั้นถูกปิดล้อมทุกด้านไม่สามารถหาแหล่งวัตถุดิบใด ๆ จากโลกภายนอกเลย นอกจากเกาหลี ขณะเดียวกันทหารญี่ปุ่นที่หนีตายจากจีนก็ได้เพิ่มมากขึ้นในเกาหลี กล่าวคือ ใน ค.ศ.1944 มีทหารญี่ปุ่นอยู่ในเกาหลีเพียง 68,000 คน เท่านั้น แต่พอถึง ค.ศ.1945 ได้เพิ่มขึ้นเป็น 300,000 คน สภาพสังคมเกาหลีในตอนปลายสงครามโลกจึงตกอยู่ในสภาพเหลวไหลไม่มีชีวิต

ในตอนปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อสัมพันธมิตรตระหนักดีว่าฝ่ายตนจะชนะสงครามโลกอย่างแน่นอน จึงได้พยายามหามาตรการเพื่อสร้างระเบียบใหม่ขึ้นในเอเชีย โดยผู้นำของสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และจีน ได้เปิดประชุมขึ้นที่กรุงไคโร (Cairo Conference) เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1943 ที่ประชุมได้ลงมติว่า สงครามจะต้องดำเนินต่อไปจนกว่าญี่ปุ่นจะยอมพ่ายแพ้อย่างไม่มีเงื่อนไข ต้องคืนดินแดนทั้งหมดที่ผนวกเข้าเป็นของตนตั้งแต่ ค.ศ.1894 กลับคืนให้เจ้าของเดิม ถึงเวลาแล้วที่ประชาชนชาวเกาหลีจะมีอิสรภาพและเป็นชาติเอกราช โดยที่ประชุมยังไม่ได้ตกลงใจใด ๆ ที่จะให้เกาหลีเป็นชาติเอกราชทันทีที่สงครามสงบ หรือจะเป็นดินแดนภาวะทรัสตี (Trusteeship) ตามข้อเสนอของประธานาธิบดีรูสเวลต์ (Roosevelt) ซึ่งเคยพูดกับนายกรัฐมนตรีอีเด็น (Eden) มาตั้งแต่เดือนมีนาคมปีเดียวกัน ต่อมาเมื่อมีการประชุมยัลตา (Yalta Conference) ระหว่างสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และโซเวียต ในต้นปี 1945 ประธานาธิบดีทรูแมน (Truman) คนใหม่ของสหรัฐอเมริกาซึ่งคำนึงถึงประเทศตนเอง มากกว่าผลกระทบซึ่งจะเกิดขึ้นกับประเทศอื่น ก็ตกลงพรางของสตาลินผู้นำโซเวียตขณะนั้น ได้ตกลงให้เกาหลีอยู่ใต้อาณัติหลังสงครามสงบ โดยฝ่ายสหรัฐอเมริกายังไม่บอกกล่าวถึงปัญหาการคงทหารของฝ่ายสัมพันธมิตรที่จะเข้าไปปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นในเกาหลี เพราะถือว่าปัญหาดังกล่าวไม่ใช่สิ่งจำเป็นรีบด่วน ต่อมาในเดือนกรกฎาคม ก่อนหน้าที่ญี่ปุ่นจะยอมพ่ายแพ้เพียงเดือนเดียว ที่ประชุมปอตสดัม (Potsdam Conference) ก็ลงมติให้สหรัฐอเมริกาและโซเวียตยกพลขึ้นบกในเกาหลีอย่างรีบด่วน ให้โซเวียตทำหน้าที่บังคับญี่ปุ่นให้ยอมจำนนเหนือดินแดนเส้นขนานที่ 38 องศาเหนือขึ้นไป ส่วนสหรัฐอเมริกาก็จะรับภาระดังกล่าวได้เส้นขนานนั้นลงมา

- การเป็นดินแดนในอารักขาขององค์การสหประชาชาติ ค.ศ.1945-1948 และการแยกออกเป็นสองประเทศ

ขอย้อนกล่าวถึงเรื่องราวในอดีตอีกสักเล็กน้อยเพื่อชี้ทางให้เห็นถึงสาเหตุของการแยกออกเป็นสองประเทศในเวลาต่อมาดังนี้ ขบวนการกู้ชาติได้ประกาศตัวอย่างชัดเจนว่าจะกระทำทุกวิถีทางที่จะล้มล้างอิทธิพลของญี่ปุ่นให้หมดไปจากดินแดนคาบสมุทรเกาหลี เราอาจจำแนกกลุ่มขบวนการกู้ชาติออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

(1) กลุ่มชาตินิยมและเสรีนิยม มีผู้นำคนสำคัญได้แก่ นายปึก ของมิน และ ดร.ซิง มัณรี สมาชิกของกลุ่มนี้มีฐานอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาและได้รวมตัวภายใต้สมาคมที่มีชื่อว่า New People's Society มีคำขวัญของสมาคมว่า "ต่อสู้เพื่อเอกราช ยกเว้นการศึกษาและธุรกิจ อุทิศตนเพื่อสร้างเสรีภาพและความเสมอภาค และส่งเสริมเกียรติคุณของชาวเกาหลีเพื่อนร่วมชาติให้สูงส่ง" สมาคมนี้มีสาขาตั้งอยู่ตามนครใหญ่ ๆ ของสหรัฐฯ ในเมืองเซี่ยงไฮ้ของจีน และเมื่อเวลาตีวอสตอคของรัสเซีย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีสมาชิกอีกเป็นจำนวนมากที่ยังคงอาศัยอยู่ในดินแดนคาบสมุทรเกาหลี

(2) กลุ่มคอมมิวนิสต์ เนื่องจากชาวเกาหลีต่างทนต่อการปราบปรามแบบล้างเผ่าพันธุ์ของญี่ปุ่นไม่ได้ ในขณะเดียวกัน บางพวกก็ตระหนักดีว่าลำพังการกอบกู้เอกราชของพวกเขาคนไม่อาจบรรลุผลสำเร็จได้ถ้าหากไม่พึ่งพาอิทธิพลการเมืองระหว่างประเทศ แต่จากสภาพการณ์ที่ผ่านมามหาอำนาจตะวันตกไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการร้องขอความเมตตาของเกาหลีเลย คงปล่อยให้ญี่ปุ่นย้ายชาวเกาหลีให้สิ้นซากและถูกลบออกไปจากแผนที่โลก

ดังนั้น เมื่อพวกบอลเชวิคสามารถยึดอำนาจรัฐในโซเวียตได้และจัดตั้งรัฐบาลคอมมิวนิสต์ ประสบการณ์ดังกล่าวจึงมีอิทธิพลต่อการดิ้นรนต่อสู้เพื่อเอกราชของชาวเกาหลี โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อกลุ่มผู้อพยพที่ตั้งฐานอยู่ในโซบีเรียและแมนจูเรีย ซึ่งพวกเขามีความประทับใจในความสำเร็จที่ชาวโซเวียตสามารถโค่นล้มระบบทรราชย์ซาร์ลงสำเร็จ

ในเวลาเดียวกันนี้ ผู้นำคนใหม่ของโซเวียตก็ได้ประกาศทันทีว่า คอมมิวนิสต์โซเวียตจะให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ถูกกดขี่ในดินแดนภาคตะวันออกไกลให้หลุดพ้นจากการครอบงำของจักรวรรดินิยมให้จงได้ แต่หากจะวิเคราะห์ให้ถึงเป้าหมายสูงสุดแล้ว จะเห็นได้ว่าโซเวียตต้องการที่จะใช้เกาหลีเป็นรัฐกันชนกับมหาอำนาจญี่ปุ่น รวมทั้งประสงค์ที่จะเผยแพร่อุดมการณ์คอมมิวนิสต์ให้แพร่หลายไปทั่วโลก

อย่างไรก็ตาม ในระยะเริ่มแรกนี้คนเกาหลีได้ให้ความสนใจต่อลัทธินี้เป็นอย่างมาก แต่เพราะความต้องการที่จะกอบกู้เอกราชเป็นวัตถุประสงค์หลักที่บดบังความเชื่อในอุดมการณ์ทางการเมืองใด ๆ เมื่อโซเวียตได้ประกาศเจตนารมณ์ที่จะให้ความช่วยเหลือแก่พวกตนแล้ว ชาวเกาหลีก็รีบรับเอาไว้โดยปราศจากการไตร่ตรองถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

กลุ่มที่นิยมคอมมิวนิสต์ประกอบด้วยกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้คือ กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากเลนิน กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากคอมมิวนิสต์สากลหรือโคมิเนเทอร์น และกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากคอมมิวนิสต์จีน นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มแยกย่อยอีกมากมาย หนึ่ง การที่มีการแบ่งแยกออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ นี้เอง ก่อให้เกิดการแย่งชิงความเป็นใหญ่ ซึ่งก็เป็นเช่นเดียวกับกลุ่มชาตินิยมและเสรีนิยมในภายหลังที่ประเทศได้รับเอกราช

อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาที่ถูกยึดครอง กลุ่มชาตินิยม กลุ่มเสรีนิยม และกลุ่มคอมมิวนิสต์ต่างร่วมกันต่อสู้กับญี่ปุ่น โดยทุกกลุ่มถือว่า ผลประโยชน์ของชาติคือเป้าหมายสูงสุด และให้ความสำคัญต่อความแตกต่างด้านอุดมการณ์ทางการเมืองและผลประโยชน์ส่วนตนน้อยที่สุด

เมื่อญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้อย่างเป็นทางการต่อกองทัพฝ่ายสัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่สองในตอนกลางเดือนสิงหาคม ค.ศ.1945 ข้าหลวงใหญ่ญี่ปุ่นประจำเกาหลีได้ส่งผ่านอำนาจในการปกครองคืนให้แก่เจ้าของประเทศ อย่างไรก็ตาม ความยุ่งเหยิงทางการเมืองก็บังเกิดขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจากกลุ่มการเมืองที่ร่วมรณรงค์ต่อสู้เพื่อกอบกู้เอกราช ต่างอ้างว่ากลุ่มของตนสามารถจัดตั้งรัฐบาลเพื่อปกครองประเทศให้เป็นปึกแผ่นได้ การช่วงชิงอำนาจก็เกิดขึ้นและมีการแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่ม ๆ จนยากที่จะปรองดองกันได้ ในกาลเวลาต่อมา

รายละเอียดของเหตุการณ์มีดังต่อไปนี้

ก่อนที่สงครามโลกจะสิ้นสุดลง ผู้นำของประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และจีน ได้เปิดประชุมขึ้นที่กรุงไคโรเมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1943 และที่ประชุมได้ลงมติว่า "หลังจากสงครามโลกสงบลง ญี่ปุ่นจะต้องคืนดินแดนทั้งหมดที่ผนวกเข้าเป็นของตนตั้งแต่ปี ค.ศ.1894 ให้แก่เจ้าของเดิมและถึงเวลาแล้วที่ชาวเกาหลีจะได้รับอิสรภาพและเป็นชาติเอกราช" มติของการประชุมครั้งนี้ได้รับการตอบสนองอย่างดีจากนายโยเซฟ สตาลิน ผู้นำของสหภาพโซเวียต ต่อมาได้มีการตกลงกันใหม่อีกครั้งหลังสงครามสงบลงก่อนที่จะจัดตั้งเป็นประเทศอิสระขึ้น ซึ่งข้อตกลงครั้งนี้นำไปสู่การแบ่งเกาหลีออกเป็น 2 ส่วน

แต่ทันทีที่ญี่ปุ่นยอมแพ้ ข้าหลวงใหญ่ได้ขอร้องให้นายโย อันเฮียง ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มชาตินิยมฝ่ายซ้ายตั้งกลุ่มการเมืองเพื่อรับการส่งผ่านอำนาจ ดังนั้น จึงได้มีการตั้งคณะกรรมการเพื่อเตรียมการก่อตั้งชาติเกาหลีขึ้น โดยคณะกรรมการเข้าทำงานในคณะรัฐบาลของชาติอิสระใหม่ที่ทำหน้าที่สร้างกฎหมายและจัดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองเมื่อวันที่ 6 กันยายน ค.ศ.1945 และตั้งชื่อคณะกรรมการนี้ว่า รัฐสภาแห่งชาติรวมทั้งได้ประกาศจัดตั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนเกาหลีขึ้น โดยรวมเอาดินแดนทั้งหมดบนคาบสมุทรเกาหลีเป็นประเทศเดียว รัฐบาลนี้ได้แต่งตั้ง ดร.ซิงมัน รี เป็นประธานาธิบดี และมีผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ร่วมเป็นคณะรัฐมนตรี เช่น นายคิม กู นายคิม คิวซิก และนายโย อันเฮียง เป็นต้น ส่วนสมาชิกคณะกรรมการหรือรัฐสภาแห่งชาติประกอบไปด้วยผู้นิยมคอมมิวนิสต์ถึง 55 คน ซึ่งการกระทำดังกล่าวได้สร้างความไม่พอใจให้กับกลุ่มชาตินิยมและเสรีนิยมเป็นอย่างมาก เพราะมีจำนวนสมาชิกในรัฐสภาแห่งชาติจากกลุ่มตนเพียงไม่กี่คน จึงพากันถอนตัวไม่รับตำแหน่งสำคัญ ๆ ในคณะรัฐบาล ทั้งนี้ พวกเขาเกรงไปว่าคณะรัฐบาลใหม่จะตกอยู่ภายใต้การบริหารของฝ่ายคอมมิวนิสต์แต่เพียงกลุ่มเดียว

ต่อมาในวันที่ 8 กันยายน กองทหารสหรัฐอเมริกาได้ยกพลขึ้นบกเพื่อทำหน้าที่คุ้มครองดินแดนเกาหลีตอนใต้ตามข้อตกลงที่ปอตสدام เพื่อบีบบังคับให้ทางญี่ปุ่นที่ยังหลงเหลืออยู่ยอมจำนน สหรัฐฯ ได้แต่งตั้งนายพลอาร์โนลด์เป็นข้าหลวงใหญ่ทหารเพื่อจัดตั้งองค์การบริหารปกครองประเทศขึ้นเป็นการชั่วคราว และปฏิเสธที่จะรับรู้เกี่ยวกับรัฐบาลใหม่ของชาวเกาหลีเอง ต่อมาในวันที่ 12 กันยายน เขาได้เรียกประชุมผู้แทนกลุ่มต่าง ๆ ประมาณ 1,200 คน เพื่อหาทางดำเนินงานตามนโยบายของสหรัฐฯ ในขณะที่เดียวกันกองทัพโซเวียตซึ่งเข้ารุกทหารญี่ปุ่นทางตอนเหนือของคาบสมุทรมาตั้งแต่เดือนสิงหาคมแล้วนั้น ก็สามารถครอบครองดินแดนส่วนนี้ไว้ได้ทั้งหมดภายในระยะเวลาหนึ่งเดือนต่อมา

การต่อรองเพื่อเข้าครอบครองอำนาจในเกาหลีเพิ่มความเผ็ดร้อนมากยิ่งขึ้นระหว่างฝ่ายนิยมคอมมิวนิสต์ ฝ่ายชาตินิยมที่เป็นกลาง และฝ่ายเสรีนิยม ซึ่งเป็นที่แน่นอนที่สุดที่มหาอำนาจโซเวียตและสหรัฐอเมริกาย่อมให้ความสนับสนุนฝ่ายที่นิยมประเทศตนอย่างเปิดเผย ความรุนแรงได้ปรากฏขึ้นเมื่อมีการสังหารผู้นำแต่ละฝ่ายอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 3 ปี ที่เกาหลีต้องอยู่ภายใต้ความคุ้มครองของกองทัพร่วมสหรัฐฯ-โซเวียต

ความหวังของคนเกาหลีที่จะเห็นดินแดนในคาบสมุทรเกาหลีเป็นแผ่นดินเดียวกันภายหลังจากการได้รับอิสรภาพจากญี่ปุ่นก็สิ้นสุดลง เมื่อองค์การสหประชาชาติได้

จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นในเดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ.1948 โดยให้ส่วนทางใต้เลือกผู้แทนจำนวน 210 คน (ผู้แทนส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยผู้นำฝ่ายอนุรักษนิยมขวา) และจะให้ส่วนทางเหนือเลือกผู้แทนจำนวน 100 คนในภายหลังเพื่อจัดตั้งรัฐสภาแห่งชาติขึ้น แต่สมาชิกของฝ่ายทางใต้กลับริบร่างรัฐธรรมนูญแบบประชาธิปไตยขึ้นทันทีและเลือก ดร.ซิงมัน รี เป็นประธานาธิบดีคนแรก รวมทั้งได้ประกาศตัวเป็น**ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี** (เกาหลีใต้) ขึ้นในวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ.1948

ส่วนฝ่ายทางเหนือก็ได้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในเวลาต่อมา แต่เลือกผู้แทนจำนวน 527 คนเป็นสภาประชาชนแห่งชาติ จากนั้น ก็ได้จัดตั้ง**ประเทศสาธารณรัฐประชาชนประชาธิปไตยเกาหลี** (เกาหลีเหนือ) ขึ้น ในวันที่ 9 กันยายนในปีเดียวกัน และได้เลือกนายคิม อิลซุง เป็นผู้นำขึ้น นับตั้งแต่นั้นมา เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ต่างมีฐานะเป็นประเทศอิสระและต่างก็เริ่มต้นฟื้นฟูบูรณะประเทศของตนต่อไป

- ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)

เมื่อองค์การสหประชาชาติได้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในเกาหลีส่วนทางใต้ในเดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ.1948 เพื่อเลือกผู้แทนจำนวน 210 คน เข้าไปจัดตั้งสมัชชาแห่งชาติและทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญของประเทศรวมทั้งจัดตั้งรัฐบาล สมัชชาแห่งชาติได้เลือก ดร.ซิงมัน รี ขึ้นเป็นประธานาธิบดีและมีการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้น ต่อมาหัวหน้ารัฐบาลทหารอเมริกันซึ่งทำหน้าที่ปกครองเกาหลีระหว่างปี ค.ศ.1945-1948 ก็ได้ประกาศมอบอำนาจในการบริหารประเทศให้แก่รัฐบาลใหม่เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 1948 ซึ่งในวันนี้อ้างอิงกันว่าเป็นวันกำเนิดของสาธารณรัฐที่หนึ่งของประเทศเกาหลีใต้และรัฐบาลได้ถือเป็นวันชาติตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

การเมืองในยุคต้นของสาธารณรัฐที่หนึ่งอาจกล่าวได้ว่า มีลักษณะเป็นแบบประชาธิปไตยมากที่สุดในประวัติศาสตร์ของสาธารณรัฐเกาหลี และเป็นปรากฏการณ์ที่มีลักษณะเด่นที่น่าสนใจยิ่งในระบบการเมืองของประเทศที่เกิดขึ้นใหม่ กล่าวคือ

(1) การเลือกตั้งทั่วไปเป็นการแข่งขันระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เป็นผู้นำหรือวีรบุรุษของชาติที่เคยต่อสู้กับผู้ปกครองจักรวรรดินิยมญี่ปุ่นเป็นระยะเวลาอันยาวนาน โดยได้ดำเนินการต่อสู้ทั้งกลุ่มที่อพยพหนีไปอยู่ต่างประเทศ และกลุ่มใต้ดินภายในประเทศ ดังนั้น ผู้นำของแต่ละกลุ่มจึงได้รับการยกย่องจากประชาชนเกาหลีเป็นอันมาก เช่น ดร.ซิงมัน รี นายคิม ซุง นายคิม กู นายอัน ไชซอง และนายปัก เอิน เป็นต้น

ในการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นไปอย่างขาวสะอาด ปราศจากการใช้อำนาจอื่นใดแอบแฝง เพราะทุกคนที่สมัครต่างเริ่มต้นจากจุดเดียวกันทั้งสิ้น ผลแห่งการเลือกตั้งปรากฏว่า ผู้สมัครอิสระได้รับเลือก 85 ที่นั่ง กลุ่มของ ดร.ซิงมัน รี ได้รับเลือก 55 ที่นั่ง พรรคประชาธิปไตยเกาหลี (Korean Democratic Party) ได้ 28 ที่นั่ง และผู้สมัครจากพรรคเล็ก ๆ ได้ 32 ที่นั่ง

การที่สมาชิกแห่งชาติเลือก ดร.ซิงมัน รี เป็นผู้นำประเทศเพราะบุคคลนี้ได้เสียสละและยื่นหยัดต่อสู้เพื่อกอบกู้เอกราชของชาติ แม้ต้องไปลี้ภัยยังประเทศสหรัฐอเมริกา โดยได้ตั้งตัวเป็นผู้นำและร่วมมือกับเพื่อนร่วมชาติทุกกลุ่มในการต่อต้านการยึดครองของญี่ปุ่น

(2) เป้าหมายหลักของพรรคและกลุ่มการเมืองทุกกลุ่มคือการสร้างชาติโดยคนเกาหลีเอง ดังนั้นเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายหลักนี้จึงได้มอบอำนาจให้กับประธานาธิบดีเพื่อสร้างประเทศให้เป็นปึกแผ่นและเข้มแข็ง

(3) การแบ่งแยกเกาหลีออกเป็นสองส่วนยังผลให้การเมืองเกาหลีได้ปลอดจากการทำทลายจากกลุ่มซ้ายจัด เพราะฝ่ายนิยมคอมมิวนิสต์ได้แยกตัวออกไปปกครองเกาหลีเหนือ ในขณะที่เดียวกันผู้นำของเกาหลีใต้ต้องร่วมกันพิสูจน์ให้เห็นว่า การนำระบบทุนนิยมประชาธิปไตยมาใช้เป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจจะทำให้ประเทศชาติพัฒนาได้ดีและรวดเร็วกว่าการปกครองตามลัทธิคอมมิวนิสต์ ด้วยเหตุนี้ เอกอัครราชทูตของชาติจึงได้ถูกจัดสร้างขึ้นมาอย่างรีบด่วนโดยอิงแม่แบบการเมืองการปกครองของประเทศเสรีประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นมหาอำนาจที่คอยปกป้องและช่วยเหลือเกาหลีได้มาตั้งแต่ต้น รวมทั้งเป็นผู้ให้การปกครองแบบประชาธิปไตยในระบบทุนนิยมด้วย

สงครามเกาหลี

จากการที่สหประชาชาติได้ตัดสินใจแทรกแซงกิจการภายในของเกาหลี โดยตั้งต้นให้มีการตั้งสาธารณรัฐเกาหลีขึ้นทางตอนใต้ ขณะเดียวกันโซเวียตก็ได้แก่เกิดการตัดสินใจดังกล่าวด้วยการหนุนหลังให้พวกนิยมคอมมิวนิสต์จัดตั้งรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนประชาธิปไตยเกาหลีขึ้นทางตอนเหนือ หลังจากนั้นในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1946 กองทัพอเมริกันและโซเวียตก็ได้ถอนตัวออกจากคาบสมุทรเกาหลี แต่ปล่อยปัญหาการรวมชาติและความครุกรุ่นอันเกิดจากปัญหาการขัดแย้งทางการเมืองให้ชาวเกาหลีตัดสินใจชะตากรรมด้วย

ตนเอง สงครามจึงตั้งเค้าขึ้นมาตั้งแต่ครั้งนั้น เพราะต่างฝ่ายต่างมือถือปืนหาอำนาจหนุนหลังด้วยกันทั้งคู่ ดังนั้นสภาพบ้านแตกสาแหรกขาดและการล้มระสรวลความขมขื่นจากภัยสงครามอันไม่มีที่สิ้นสุดของประชาชาติเกาหลีจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่พ้น

เปรียบเทียบฐานะพร้อมรบของทั้งสองฝ่ายก่อนเกิดสงคราม ก่อนที่จะเกิดสงครามในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1950 อาจกล่าวได้ว่าฝ่ายเหนือได้เปรียบฝ่ายใต้ทุกอย่าง ทั้งทางด้านทหารและการช่วงชิงโอกาสทางการเมืองรุกรานฝ่ายใต้อย่างสะดวกมือ สำหรับการเตรียมตัวทางทหารนั้นฝ่ายเหนือได้ตระเตรียมมานานแล้ว ก่อนหน้าที่จะจัดตั้งกองทัพประชาชนเกาหลี (Korean People's Army) ขึ้นเป็นทางการในวันที่ 8 มกราคม ค.ศ. 1948 เสียอีก กล่าวคือฝ่ายเหนือได้เตรียมสร้างกองทัพมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1945 แล้ว ในปีถัดมาก็ได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการรักษาความมั่นคงของประชาชนชั่วคราว (Provisional People's Committee Security Bureau) ขึ้นในเดือนมกราคม ต่อมาในเดือนกรกฎาคมปีเดียวกันก็มีการจัดตั้งศูนย์กลางฝึกหัดเจ้าหน้าที่รักษาความมั่นคง (Security Cadres Training Center) ซึ่งก็คือการจัดตั้งศูนย์กลางฝึกหัดทหารนั่นเอง โดยมี โช ยองกอน เพื่อนร่วมเป็นร่วมตายของ คิม อิลซุง ตั้งแต่สมัยทำสงครามกองโจรนอกประเทศเป็นผู้รับผิดชอบองค์กรทางทหาร ซึ่งจัดตั้งขึ้นมาทั้งสองแห่ง ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งประเทศเกาหลีเหนือขึ้นแล้ว กระทรวงกลาโหม โดยมี โช ยองกอน เป็นรัฐมนตรีว่าการ ก็ได้เตรียมตัวทำสงครามอย่างไม่ขาดช่วง จึงเชื่อได้ว่าก่อนสิ้นปี 1948 กองทัพเกาหลีเหนือมีกำลังไม่ต่ำกว่า 60,000 คน ทั้งนี้เนื่องจากก่อนหน้านั้นคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือได้ระดมชายฉกรรจ์ที่มีอายุตั้งแต่ 18-22 ปี เข้าประจำการในกองทัพ อัตราเฉลี่ยปีละไม่น้อยกว่า 20,000 คน นอกจากนั้นสมาคมช่วยป้องกันปิตุภูมิ (Fatherland defense Support Association) และแนวร่วมประชาธิปไตยเพื่อรวมปิตุภูมิ (Democratic Front for Unification of the Fatherland) ก็ได้จัดตั้งขึ้นมาใน ค.ศ. 1948 เพื่อร่วมกันจัดสร้างกองกำลังอาสาสมัครเตรียมพร้อมจะทำสงครามปลดแอก โดยการระดมชาวเกาหลีทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 17-40 ปี เข้ารับการฝึกหัดการรบนอกเวลาทำงานปกติ ต่อมาในเดือนมกราคม ค.ศ. 1950 ภายหลังจากที่นายดีน อาชีสัน (Dean Acheson) รัฐมนตรีต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวอเมริกันอย่างเปิดเผยว่า "เกาหลีใต้อยู่นอกแนวป้องกันทางทหารของสหรัฐอเมริกา" ฝ่ายเหนือก็ตัดสินใจที่จะบุกเกาหลีใต้อย่างแน่นอน มีการระดมชายฉกรรจ์ที่มีอายุตั้งแต่ 31-50 ปี ทุกคนให้เลิกตัดสินใจเอาเองว่าจะไปเป็นทหารเพื่อทำสงคราม หรือจะเป็นคนงานในโรงงานผลิตยุทธปัจจัยเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกัน นอกจากการเตรียมพร้อมดังกล่าว

ข้างต้นแล้ว นับตั้งแต่ปลายปี 1945 จนถึงปี 1948 คอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือยังได้คัดเลือกชายฉกรรจ์ไปฝึกวิชาทหารที่โซเวียตเป็นประจำทุกปี มีผลทำให้ในช่วง 3 ปีนั้น มีนายทหารเกาหลีที่ผ่านการฝึกฝนอย่างดีจากโซเวียตกลับมาพัฒนากองทัพของตนไม่น้อยกว่า 10,000 คน และเมื่อสงครามปะทุขึ้นมา นายคัง คอน นายทหารที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาจากโซเวียตได้รับเลือกให้เป็นเสนาธิการกองทัพเกาหลีเหนือและเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการยึดดินแดนภาคใต้อย่างรวดเร็ว

ขณะเดียวกันถ้าหากหันมาพิจารณาสภาพพร้อมรบของฝ่ายใต้แล้วจะเห็นได้ว่าเกาหลีใต้ยังไม่พร้อมที่จะทำสงครามเลย ทั้งนี้เนื่องจากสหรัฐอเมริกาได้แสดงที่ท่าตั้งแต่ต้นแล้วว่าสงครามจะไม่อุบัติขึ้นในคาบสมุทรเกาหลี เนื่องจากเล็งผลเลิศในปัญหาเกาหลีง่ายดายเกินไปว่าฝ่ายเหนือจะไม่กล้ารุกรานฝ่ายใต้อย่างแน่นอน เพราะเกรงกลัวอิทธิพลของตนและมหาอำนาจพันธมิตรอื่น ๆ ที่มีบทบาทสูงมาก ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบ สหรัฐอเมริกาจึงให้การช่วยเหลือจัดตั้งกองทัพเกาหลีใต้ (Republic of Korea Army) เพียงเพื่อไว้ป้องกันตนเองและพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปเท่านั้น โดยการส่งนายทหารอเมริกันประมาณ 500 นาย มาเป็นที่ปรึกษาและฝึกหัดนายทหารเกาหลีเป็นเวลากว่า 2 ปี ก่อนที่สงครามจะเกิดขึ้น อาวุธที่สหรัฐอเมริกาให้การเกื้อหนุนจัดตั้งในกองทัพเกาหลีใต้ก็เป็นอาวุธขนาดกลางหรืออาวุธเบาเพื่อไว้ป้องกันปราบปรามพวกผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในประเทศเป็นส่วนใหญ่ แตกต่างกับกองทัพเกาหลีเหนือซึ่งมีทั้งรถถัง ที-34 (T-34) และเครื่องบินยัก (Yak) ของโซเวียต เตรียมพร้อมที่จะเปิดฉากรุกรานอยู่แล้ว จากการเตรียม พร้อมไม่เพียงพอดังกล่าว จึงทำให้ฝ่ายใต้เสียเปรียบฝ่ายเหนือมาก ซึ่งจะสามารถพิจารณาได้จากตัวเลขเปรียบเทียบดังนี้ ก่อนสงครามจะเกิดขึ้นกองทัพบกของฝ่ายเหนือมีกำลัง 120,880 คน ฝ่ายใต้มีกำลัง 67,416 คน กองกำลังอาสาสมัครของฝ่ายเหนือมีกำลัง 61,820 คน ฝ่ายใต้มีกำลังเพียง 27,558 คน ทหารเรือฝ่ายเหนือมีประมาณ 4,700 คน ฝ่ายใต้มี 7,715 คน ทหารอากาศฝ่ายเหนือมีประมาณ 2,000 คน ฝ่ายใต้มี 1,897 คน กำลังนาวิกโยธินฝ่ายเหนือมีประมาณ 9,000 คน ฝ่ายใต้มีเพียง 1,166 คนเมื่อรวมรีพลทั้งหมดแล้วฝ่ายเหนือจะมีกำลังพลถึง 198,380 คน ฝ่ายใต้มีกำลังเพียง 105,752 คน คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 2 : 1

นอกจากจะได้เปรียบทางกำลังทหารแล้ว ฝ่ายเหนือยังสามารถฉวยโอกาสนำเอาปัญหาเลวร้ายในทางการเมืองของฝ่ายใต้สร้างเป็นเงื่อนไขเพื่อเปิดฉากรุกรานได้อีกด้วย ทั้งนี้เพราะในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1950 ก่อนหน้าที่สงครามจะเกิดขึ้นเพียงหนึ่งเดือนนั้น มีการ

เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นในเกาหลีใต้เป็นครั้งที่ 2 ซึ่งในการเลือกตั้งครั้งนั้น ประชาชนส่วนใหญ่ ทุ่มคะแนนเสียงให้ฝ่ายค้าน โดยเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งอิสระไม่สังกัดพรรคการเมืองใด เพราะสาเหตุจากการที่รัฐบาลซิงมัน รี ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจอันย่ำแย่ได้ ขณะเดียวกันการใช้นโยบายปราบปรามพวกนิยมคอมมิวนิสต์หรือพวกที่มีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจและยอมรับความผิดรวมชาติของฝ่ายเหนือ ซึ่งเป็นไปอย่างรุนแรงก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้พวกเสรีชนและประชาชนส่วนใหญ่ไม่พอใจซิงมัน รี มาก เกาหลีเหนือจึงฉวยโอกาสรุกรานทางการเมืองฝ่ายใต้ทันที โดยในวันที่ 3 มิถุนายน วิทยุกระจายเสียงเปียงยางก็ได้ประกาศว่า ชาวเกาหลีเหนือขอเรียกร้องให้เพื่อนร่วมชาติฝ่ายใต้จงพร้อมใจกันรวมประเทศเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยสันติวิธี ด้วยการรวมสมาชิก สภานิติบัญญัติของทั้งสองฝ่ายเข้าเป็นสภาเดียว โดยมีหลักการเท่าเทียมกัน หลังจากนั้นในเดือนสิงหาคมปีเดียวกัน จึงจัดให้มีการเลือกตั้งใหญ่ทั่วประเทศอีกครั้งหนึ่ง โดยก่อนหน้านี้ ให้ทั้งสองฝ่ายส่งผู้แทนประชุมหารือกันในวันที่ 15-17 มิถุนายน ที่โซล หรือเปียงยางก็ได้ แต่ในการประชุมหารือดังกล่าวจะไม่ให้พวกต่างด้าวภายใต้เครื่องหมายสหประชาชาติ และรัฐบาลของซิงมัน รี เข้าร่วมหารือโดยเด็ดขาด จะเห็นได้ว่าข้อเสนอดังกล่าวเป็นสิ่งที่ฝ่ายเหนือรู้ว่า ซิงมัน รี ไม่มีวันที่จะยอมรับได้ ต่อมาในวันที่ 19 มิถุนายน เมื่อมีการประชุมสภานิติบัญญัติครั้งแรก สมาชิกสภาผู้แทนจำนวน 130 คน จากจำนวนสมาชิกสภาทั้งหมดของฝ่ายใต้ 210 คน ก็ได้แยกตัวออกเป็นกลุ่มอิสระผละออกจากที่ประชุมเพราะไม่พอใจในการลงมติ โหวตเสียงตั้งซิงมัน รี เป็นประธานาธิบดีอีกครั้งหนึ่ง เพราะถือว่ามีกรื้อโก่งกันอย่างสกปรก ถัดจากนั้นเพียง 6 วัน ฝ่ายเหนือจึงบุกเกาหลีใต้โดยอ้างเหตุผลว่า เพื่อจับ "กลุ่มโจร และทรราชซิงมัน รี" มาลงโทษให้ได้ในฐานะผู้หักหลังประชาชนและเป็นตัวอุปสรรค การรวมบ้านเกิดเมืองนอนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยสันติวิธี ซึ่งอ้างว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ต้องการให้เกิดขึ้นในทันทีในขณะนั้น

สงครามระเบิดขึ้นในเวลา 04.00 น. ของเช้านี้วันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1950 โดยคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือได้ระดมยิงปืนใหญ่เบิกทางข้ามเส้นขนานที่ 38 องศาเหนือเข้ามาพร้อมกันนั้นก็ส่งทหารของตนประมาณ 75,000-90,000 คน บุกเข้ามาในเกาหลีใต้อย่างรวดเร็ว แม้ทหารเกาหลีใต้จะป้องกันอย่างเต็มที่ แต่เนื่องจากไม่ได้เตรียมพร้อมมาก่อน เพียงเวลา 3 วันเท่านั้น ฝ่ายเหนือก็สามารถยึดกรุงโซลได้ การรุกรานแบบสายฟ้าแลบของฝ่ายเหนือสร้างความงุนงงแก่เจ้าหน้าที่ทหารอเมริกาทั้งในกรุงโซล โตเกียว และวอชิงตันมาก

เพราะก่อนหน้านั้นเพียงเล็กน้อย ฝ่ายข่าวกรองของกองบัญชาการทหารอเมริกันประจำภาคพื้นแปซิฟิก ได้ประมวลเหตุผลต่าง ๆ ทุกด้านแล้ว และสรุปว่าฝ่ายคอมมิวนิสต์ยังไม่มีเจตนารุกรานฝ่ายใต้อย่างแน่นอนในระยะนั้น

รัฐบาลของซิงมัน รี ซึ่งอพยพไปตั้งมั่นอยู่ในเมืองปูซาน จึงได้เรียกร้องให้สหรัฐอเมริกา และองค์การสหประชาชาติเข้าแทรกแซงกิจการภายในเกาหลีบริเวณ มิฉะนั้นแล้วเอกราชและประชาธิปไตยของชาวเกาหลีใต้จะต้องสูญเสียบอย่างแน่นอน ด้วยเหตุนี้เอง ประธานาธิบดีทรูแมนของสหรัฐอเมริกาจึงตัดสินใจเข้าช่วยเหลือเกาหลีใต้ทันที โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์การสหประชาชาติอีกด้วย องค์การสหประชาชาติได้ออกคำสั่งบังคับให้ฝ่ายเหนือถอนกำลังออกจากดินแดนทางใต้อย่างไม่มีเงื่อนไข พร้อมกันนั้นก็ได้ลงมติให้ชาติสมาชิกส่งทหารของตนสมทบกับกองทัพขนาดมหึมาของสหรัฐอเมริกา ซึ่งถูกส่งไปช่วยรัฐบาลของซิงมัน รี ก่อนหน้านั้นแล้ว ต่อมาชาติต่าง ๆ อันได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส แคนาดา ออสเตรเลีย ฟิลิปปินส์ ตุรกี ไทย เป็นต้น ก็ได้ส่งกองทัพของตนไปเกาหลี โดยอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของกองทหารอเมริกันซึ่งมีนายพลแมคอาเธอร์เป็นผู้บัญชาการทัพ อย่างไรก็ตามภายหลังจากที่บุกลงมาทางใต้ได้เพียง 3 เดือน ฝ่ายเหนือก็สามารถยึดครองดินแดนทางใต้ไว้ได้เกือบหมด และสามารถขับไล่ฝ่ายศัตรูไปติดอยู่ในแถบเมืองปูซานและเตกู แต่พอถึงวันที่ 15 กันยายน เมื่อกองทัพอเมริกันสามารถส่งทหารยกพลขึ้นบกที่เมืองอินซอนได้แล้ว เกมการรบพุ่งก็เปลี่ยนไปจากเดิม เพราะทหารอเมริกันสามารถตัดขาดกองทหารคอมมิวนิสต์ที่ปฏิบัติการรบอยู่ใต้เขตนั่นลงมาไม่ให้ติดต่อกับกองกำลังส่วนอื่น ๆ ได้ ภายในระยะเวลาเพียง 13 วัน ทหารอเมริกันจึงสามารถยึดกรุงโซลกลับคืนมาได้ และในปลายเดือนกันยายนก็สามารถยึดพื้นที่ทั้งหมดใต้เส้นขนานที่ 38 กลับคืนได้หมดสิ้น

เมื่อมาถึงขั้นนั้นแล้ว รัฐบาลสหรัฐอเมริกาจึงตัดสินใจที่จะรวมประเทศเกาหลีเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ด้วยการผลักดันให้ซิงมัน รี ขึ้นเป็นใหญ่แล้วกำจัดพวกคอมมิวนิสต์ให้หมดสิ้น จึงได้มอบอำนาจทั้งหมดให้นายพลแมคอาเธอร์ไปดำเนินการ ในวันที่ 8 ตุลาคม กองทัพอเมริกันและกองทหารสหประชาชาติจึงบุกขึ้นทางเหนือ ในวันที่ 20 เดือนเดียวกันก็สามารถยึดเมืองเปียงยางได้ รัฐบาลคอมมิวนิสต์ของคิม อิลซุง ต้องอพยพไปอยู่ที่เมืองซินอูจู ในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนพฤศจิกายน กองทหารอเมริกันสามารถยึดดินแดนเกาหลีเหนือไว้ได้เกือบหมด ทหารเกาหลีเหนือที่แตกพ่ายต้องอพยพลอยหนีเข้าไปในแมนจูเรียของจีนและเทือกเขากันดารต่าง ๆ ในเขตไซเบเรียต ฝ่ายทหารอเมริกันยังไม่ได้หยุดยั้งเพียงแค่นั้น แต่กลับ

นายโกลาสรุกรานข้ามแม่น้ำยาจูเข้าไปในดินแดนจีนอีกด้วย รัฐบาลจีนซึ่งเพิ่งสถาปนา
ระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ขึ้นในประเทศจีนได้เพียงปีเดียว ถือว่าการกระทำของ
สหรัฐอเมริกาเป็นการจงใจจะรุกรานดินแดนจีนอย่างชัดเจน เพื่อลบลรอยแค้นของ
สหรัฐอเมริกาที่เคยหนุนหลังรัฐบาลเจียงไคเช็คในอดีต ในที่สุดวันที่ 25 พฤศจิกายน กอง
กำลังอาสาสมัครประชาชนจีน (Chinese People's Volunteer) ภายใต้การบังคับบัญชาของ
นายพลเพ็ง เตอะฮวย (Peng Te-huai) ก็ได้โจมตีคนมกหลายแสนคนบุกเข้ามาในเกาหลี
เพื่อโต้ตอบการจู่โจมของฝ่ายสหรัฐอเมริกาทันที อย่างไรก็ตาม ปัญหาว่าฝ่ายใดเป็น
ฝ่ายก่อการรุกรานอีกฝ่ายหนึ่งยังเป็นปัญหาที่ถกเถียงกันมาถึงทุกวันนี้ เพราะฝ่าย
สหรัฐอเมริกาและชาติพันธมิตรถือว่าจีนได้ให้การช่วยเหลือกองทัพเกาหลีเหนือรุกรานฝ่าย
ใต้ตั้งแต่ต้นก่อนสงครามแล้ว แต่ฝ่ายรัฐบาลจีนยังคงยืนยันมาจนถึงปัจจุบันนี้ว่าที่จีนต้องเข้า
สงครามครั้งนั้นเพราะถูกสหรัฐรุกราน จึงจำเป็นจะต้องป้องกันศักดิ์ศรีของตนเองให้โลก
ประจักษ์ว่าจีนพร้อมเสมอที่จะสู้กับศัตรูทุกชาติที่จงใจรุกรานจีนอย่างเปิดเผย ซึ่งเหตุผลฝ่าย
จีนค่อนข้างจะมีน้ำหนักเชื่อถือได้มากกว่าเหตุผลของสหรัฐอเมริกา กล่าวคือก่อนหน้านั้น
ผู้นำคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือภายใต้การนำของ คิม อิลซุง ให้ความสำคัญต่อรัฐบาลจีน
คอมมิวนิสต์น้อยมาก เนื่องจากคิม อิลซุงต้องการแผ่อิทธิพลเข้าไปในหมู่ชาวจีนสัญชาติ
เกาหลี ซึ่งอยู่ในบริเวณแมนจูเรีย ปัญหาการกระทบกระทั่งแถบชายแดนของเจ้าหน้าที่ทั้ง
สองฝ่ายก็เกิดขึ้นเป็นประจำเรื่อยมา ขณะเดียวกัน คิม อิลซุง ขณะนั้นก็ไม่ต้องการเป็นมิตร
สนิทกับจีนเนื่องจากคิมมีเป้าหมายในอนาคตที่จะทำลายคอมมิวนิสต์กลุ่มเอียนอันซึ่งมีสาย
สัมพันธ์กับคอมมิวนิสต์จีนมานานแล้ว คิม อิลซุงจึงไม่ต้องการจะมีมิตรกับรัฐบาลจีน
คอมมิวนิสต์นัก เพราะเกรงว่าจีนจะเข้ามาแทรกแซงกิจการภายในของเกาหลี จริงอยู่ถึงแม้ว่า
คอมมิวนิสต์จีนเมื่อจัดตั้งรัฐบาลขึ้นแล้ว จะได้ประกาศรับรองฐานะของรัฐบาลคอมมิวนิสต์
เกาหลีเหนือ แต่ก่อนจะถึงกลางเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1950 จีนก็ไม่เคยส่งเจ้าหน้าที่การทูตของ
ตนมาประจำที่กรุงเปียงยาง เพราะพรรคคอมมิวนิสต์จีนก็ไม่พอใจนโยบายเผด็จการภายใน
พรรคของคิม อิลซุงมานานแล้ว เพราะคิม อิลซุง ไม่เคยเปิดทางให้คอมมิวนิสต์กลุ่มเอียนอัน
ซึ่งเป็นพันธมิตรดั้งเดิมของตนให้มีโอกาสแข่งขันและแสวงหาอำนาจทางการเมืองอย่างเป็นทางการ
อิสระเหมือนกับกลุ่มของ คิม อิลซุง การตัดสินใจเข้าสงครามเกาหลีของจีนจึงเป็นไปได้ว่า
เพื่อป้องกันตนเองและรักษาศักดิ์ศรีชาติที่เป็นเอกราชมากกว่าเหตุผลอื่นใด ส่วนเหตุผลอีก
อย่างหนึ่งที่อาจจะเป็นไปได้เช่นเดียวกันคือ จีนตัดสินใจเข้าร่วมสงคราม เพราะเห็นออกเห็น

ใจบวนการคอมมิวนิสต์เกาหลีซึ่งกำลังถูกทำลายแบบถอนรากถอนโคนอยู่ขณะนั้น โดยสตาลินเป็นบุคคลสำคัญอยู่เบื้องหลังสามารถทำให้ผู้นำจีนคอมมิวนิสต์และ คิม อิลซุง เกิดความเข้าใจและยอมประนีประนอมกันได้ ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่มีน้ำหนักพอสมควร แต่ก็มีน้ำหนักไม่มากไปกว่าเหตุผลประการแรก

ภายหลังจากจีนส่งคลื่นมนุษย์ช่วยเหลือคอมมิวนิสต์เกาหลีแล้ว ภายในเดือน ธันวาคมก็สามารถขับไล่กองทัพอเมริกันและพันธมิตรถอยร่นลงทางใต้ได้สำเร็จและใน กลางเดือนนั้นเองฝ่ายคอมมิวนิสต์ก็สามารถยึดครองพื้นที่ของตนกลับคืนมาได้หมด กองทัพ เกาหลีเหนือจึงถูกจัดตั้งขึ้นมาใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 15 กองพล มีทหารประจำการประมาณ 150,000 คน ส่วนกองกำลังอาสาสมัครของจีนที่เข้าร่วมรบครั้งนั้นแบ่งกำลังออกเป็น 28 กอง พล มีกำลังคนมากกว่า 280,000 คน ในปลายปี 1950 นั้นเอง กองทัพคอมมิวนิสต์จึงโหมบุก ลงมาทางใต้อีกครั้งหนึ่ง และสามารถยึดกรุงโซลได้อีกครั้งในวันที่ 4 มกราคม ค.ศ. 1951 หลังจากนั้นก็ได้บุกยึดเมืองสำคัญทางภาคใต้อีกหลายเมือง แต่ในการรุกรบครั้งนี้ได้รับการ ต้านทานอย่างเหนียวแน่นจากฝ่ายตรงข้าม มีผลทำให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์ต้องสูญเสียกำลังเป็น จำนวนมากพอ ๆ กับฝ่ายโลกเสรี และมีผลทำให้นายทหารชั้นเยี่ยมของฝ่ายคอมมิวนิสต์กลุ่ม ใหญ่อันต้องสูญเสียชีวิตหลายคนด้วยกัน เช่น นายมู จอง ผู้บัญชาการกองทัพผสมที่ 2 ก็ถูก ฆ่าตายลงครั้งนั้น และจากการสูญเสียผู้นำหลายคนที่มีความสามารถของฝ่ายเอียงอนจะช่วย ส่งเสริมฐานะผู้นำของ คิม อิลซุงในตอนหลังได้อย่างบังเอิญอีกด้วย

พอถึงกลางเดือนมีนาคม กองทหารอเมริกันก็สามารถยึดโซลกลับคืน ต่อจากนั้นก็ สามารถขับไล่ทำลายกองทหารคอมมิวนิสต์ถอยร่นขึ้นไปเหนือเส้นขนานที่ 38 ได้อีกครั้ง หนึ่ง เมื่อถึงขั้นนี้ รัฐบาลอเมริกันก็ขัดแย้งกับผู้บัญชาการกองกำลังของตนในเกาหลี เพราะ นายพลแมคอาเธอร์เสนอแผนการยกกำลังบุกเข้าไปในประเทศจีนให้ได้ โดยให้เหตุผลว่า มิฉะนั้นแล้วปัญหาการรุกรานของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในคาบสมุทรเกาหลีจะไม่มีวันสิ้นสุด แม้กระทั่งความจำเป็นที่จะต้องใช้ระเบิดปรมาณู สหรัฐอเมริกาก็จะต้องยินยอมกระทำให้ได้ แต่ฝ่ายทำเนียบขาวไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอของแมคอาเธอร์ เพราะไม่ต้องการจะทำสงคราม ให้บานปลายกลายเป็นสงครามโลกขึ้น โดยมีสาเหตุมาจากปัญหาเกาหลีเท่านั้น ในที่สุดนาย พลแมคอาเธอร์ก็ถูกปลดออกจากตำแหน่งผู้บัญชาการกองทัพอเมริกันประจำภาคพื้นแปซิฟิก และผู้บัญชาการทหารสูงสุดกองกำลังทหารสหประชาชาติประจำเกาหลี โดยทำเนียบขาวที่

วอชิงตัน ได้ส่งนายพลมาร์ค ดับบลิว. คลาร์ก (Mark W. Clark) เข้ามาดำรงตำแหน่งดังกล่าว แทนแมคอาเธอร์

เมื่อเกมสงครามและการเมืองเปลี่ยนแปลงมาถึงขั้นนี้แล้ว นายจาคอบ มาลิก (Jacob Malik) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศของโซเวียตก็ได้แจ้งแก่องค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน ค.ศ. 1951 ว่าฝ่ายคอมมิวนิสต์ต้องการพูดคุยเรื่องสันติภาพและการสงบศึกในเกาหลี การเจรจาของทั้งสองฝ่ายจึงเริ่มต้นตั้งแต่เดือนกรกฎาคม และจะยืดเยื้อช่วงชิงฐานะได้เปรียบเสียเปรียบในแนวรบเรื่อยมาจนถึงเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1953 และแม้ว่าในระหว่างนั้นการสู้รบภาคพื้นดินจะค่อยเบาบางลง แต่ฝ่ายสหประชาชาติก็ได้โจมตีทางอากาศเพื่อบีบบังคับฝ่ายคอมมิวนิสต์ให้ยอมยุติสงครามอยู่ตลอดเวลา ยังผลทำให้ช่วงตอนปลายของสงคราม เกาหลีเหนือถูกทำลายมากขึ้น และในที่สุดเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1953 ศัตรูคู่สงครามจึงได้ลงนามในสัญญาหยุดยิงที่หมู่บ้านปันมุนจอม (Panmunjom) โดยมีผู้ลงนามในสัญญาสงบศึก 3 คนด้วยกัน คือ นายพลเฟิง เตอะหวย ผู้บัญชาการกองกำลังอาสาสมัครประชาชนชาวจีน นายคิม อิลซุง ในฐานะผู้บัญชาการทหารสูงสุดของกองทัพประชาชนเกาหลีฝ่ายหนึ่ง นายพลมาร์ค ดับบลิว. คลาร์ก ในฐานะผู้บัญชาการทหารสูงสุดกองทัพสหประชาชาติอีกฝ่ายหนึ่ง สงครามเกาหลีซึ่งกินเวลานานกว่า 3 ปี ก็สิ้นสุดอย่างเป็นทางการตั้งแต่นั้นมา

สงครามเกาหลีได้ทำลายชีวิตและทรัพย์สินไปมากมาย กล่าวกันว่า มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บกว่า 1.3 ล้านคน เป็นพลเรือน 1 ล้านคนและทหาร 320,000 คน ทรัพย์สินเสียหายมีมูลค่าประมาณ 2 พันล้านเหรียญสหรัฐ มีสภาพบ้านแตกสาแหรกขาด คนไร้ที่อยู่อาศัยนับล้านคน และมีผู้อพยพจากเกาหลีเหนือสู่เกาหลีใต้และบ้างก็พลัดพรากหนีไปเกาหลีเหนือมากมาย แต่การสูญเสียในครั้งนั้นก็มิได้ทำให้สองประเทศนี้รวมกันได้ กลับเป็นการเพิ่มรอยร้าวให้ความแตกแยกและนำไปสู่การชิงดีชิงเด่นระหว่างกันมากยิ่งขึ้นจนถึงปัจจุบัน

เขาชื่อ...คิม

เราคงเคยได้ยินการเรียกชื่อของคนเกาหลีบ่อยๆ เช่น ประธานาธิบดีลี เมียงบัก ประธานาธิบดีคิม เฉจุง และประธานาธิบดีปัก จุงฮี ส่วนการเรียกชื่อคนทั่วไปก็จะมีลักษณะเดียวกัน เป็นต้นว่า นายคิม ของนำ นายลี ฮานนู นายแซว ชังชอง เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ชาวเกาหลีจะเรียกชื่อแซ่ แล้วตามด้วยชื่อต้นของคน ยกเว้นประธานาธิบดีซิงมัน รี ที่เขียนชื่อต้นก่อน แล้วตามด้วยนามสกุล ทั้งนี้เป็นเพราะ เรียกตามฝรั่งเนื่องจากเขาอาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงต้นของชีวิต

คำว่าปัก โรห์ คิม ลี และซอง เป็นชื่อสกุล หรือแซ่ ซึ่งเป็นอักษรตัวเดียว ส่วนชื่อต้น หรือชื่อจริงของบุคคลนั้น จะมีอักษรสองตัว บางครั้งจะเขียนติดกัน หรืออาจเขียนแยกกัน เช่น ฮาน-นู ชัง-ชอง หรือ ยอง-แอ เป็นต้น เพื่อให้ง่ายต่อการอ่าน อย่างไรก็ตาม อาจมีชื่อสกุลของครอบครัวบางครอบครัวเท่านั้นที่มีชื่อสกุลสองตัวและสามตัว ดังเช่น นัม-กัง วุน-วู วา-โก และเซ-กอด ในกรณีนี้ ชื่อจริงของแต่ละบุคคลจะมีอักษรเพียงตัวเดียว

กล่าวกันว่า ประเทศเกาหลีมีชื่อสกุลรวมกันทั้งสิ้น 300 ชื่อ ในขณะที่บางคนบอกว่า มีราว 250 ชื่อ ซึ่งชื่อที่เรามักจะพบเห็นอยู่บ่อยๆ ได้แก่ คิม ลี ปัก ฮัน ชุง กู โซ ฮา กัง เป็นอาทิ ชื่อเหล่านี้มีประวัติการตั้งชื่อที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คิมเป็นชื่อของบรรพบุรุษที่ถือกำเนิดมาจากกล่องทอง ชุกเป็นชื่อที่มีความสัมพันธ์กับนกขนิสีดำสลับขาวคล้ายกับนกสาธิตาหรือนกขุนทอง ส่วนปักเป็นชื่อของบุพการีที่เกิดมาจากไข่ที่มีรูปร่างดั่งน้ำเต้า

ชื่อบางชื่อตั้งขึ้นจากชื่อของสถานที่ เป็นต้นว่า ผู้ที่มีต้นตระกูลจากตำบลคิจูก็จะตั้งชื่อแซ่ว่าฮัน ทั้งนี้เพราะบรรพบุรุษดั้งเดิมคือพวกวิมานได้อพยพออกจากเมืองเปียงยางมาตั้งถิ่นฐานบนฝั่งแม่น้ำฮันทางตอนใต้ ส่วนชื่อชุนนั้นเป็นชื่อของลูกชายคนหนึ่งของพวกเขาที่ได้อพยพในอาศัยอยู่ในอาณาจักรโชซอนในบริเวณที่เรียกกันโดยทั่วไปว่าวู ดังนั้นบางกลุ่มจึงยึดถือชื่อชุนอยู่ ส่วนลูกหลานบางกลุ่มจะตั้งชื่อแซ่ตามสถานที่เกิดด้วยว่า ชุง-วู

ในอดีตเมื่อคนเกาหลีพบและทักทายกัน เขาก็จะแนะนำตัวเองว่า ชื่อแซ่อะไร พร้อมกับจะกล่าวต่อไปว่า มาจากไหน เช่น “ผมชื่อยิมมาจากซอนจู” หรือ “ผมชื่อยิมมาจากซอนนุย” หากสถานที่เกิดมาจากแหล่งเดียวกัน เขาก็จะพูดว่า “คุณชื่อคิมมาจากเกียงจู ผมก็ชื่อคิมมา

จากเคียงจูเช่นเดียวกัน” นั่นหมายความว่า ทั้งสองเป็นคนที่มียาสายเลือดมาจากบรรพบุรุษเดียวกันนั่นเอง

ในการเลือกคู่สมรสนั้น การแต่งงานจะเกิดขึ้นได้ถ้าหากนายคิมจากเมืองเคียงจูเลือกนางสาวคิมจากเมืองคิมเฮเป็นภรรยาได้ แต่หนุ่มสาวที่มีชื่อสกุลฮาจะแต่งงานกันไม่ได้เพราะตำบลชินจูเท่านั้นที่เป็นสถานที่เกิดของบรรพบุรุษตระกูลฮา ดังนั้น ผู้ที่มีชื่อสกุลฮาจึงเป็นคนที่มากจากสายเลือดเดียวกันทั้งสิ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ คนเกาหลีจะแต่งงานกับคนในสายเลือดเดียวกันไม่ได้ ส่วนชื่อคิมนั้น มีอยู่หลายหมู่พวกและมีถิ่นกำเนิดต่างสถานที่กัน จึงแต่งงานกันได้หากมาจากคนละถิ่น

ภายหลังแต่งงานกันแล้ว ฝ่ายหญิงจะไม่เปลี่ยนนามสกุลตามสามี เช่น ลูกสาวของตระกูลยี่แต่งงานกับชายในตระกูลคิม เธอจะยังคงใช้ชื่อยี่อยู่ต่อไป ในขณะที่ลูกๆ จะใช้นามสกุลคิมตามบิดา ยกเว้นการเรียกชื่ออย่างเป็นทางการในยุคปัจจุบันที่เรียกตามฝรั่งว่า นายและนางคิม เป็นต้น

ความหมายของชื่อต้นของแต่ละบุคคลเป็นสิ่งที่น่าสนใจยิ่ง กล่าวคือ การตั้งชื่อให้กับลูกหลานจะมีความหมายบ่งบอกถึงการกำหนดโชคชะตา พรหมลิขิต หรือเป็นการวางจุดหมายในชีวิตให้กับคนๆ นั้น ตัวอย่าง เช่น คนเกาหลีจะตั้งชื่อลูกชายว่าซุนา ซึ่งหมายถึงบุรุษผู้มีอายุยืน หรือตั้งว่าซูปก แปลว่าอายุยืนยาวและมันคั่ง ด้วยเหตุนี้ คำที่ใช้ตั้งชื่อมักจะมี ความหมายไปในทำนองว่า อายุยืนยาว มีโชควาสนา ร่ำรวยด้วยทรัพย์สินเงินทอง มั่งคั่ง สูง ด้วยยศฐาบรรดาศักดิ์ มีคุณธรรม ยิ่งใหญ่ ก้าวหน้า และมีความสุข เป็นต้น

ส่วนชื่อของลูกสาวนั้น มักมีการตั้งชื่อที่มีความหมายถึงสูงศักดิ์ เต็มเปี่ยมไปด้วยความดี มีคุณธรรม เชื่อฟังคำสั่งสอน สุภาพอ่อนโยน ชื่ออีกซุน หมายถึง ผู้มีความสวยงาม ประดุจหยกและเชื่อฟังคำสั่งสอน ชื่ออีปุน หมายถึงผู้ที่มีความสวย ชื่อบองฮี หมายถึงหญิงผู้ที่มีแต่ความดีพร้อม ส่วนชื่อซุมเบ็ค หรือซุมสุค หมายถึงหญิงผู้กอรปไปด้วยทรัพย์สมบัติ

อนึ่ง ในการตั้งชื่อลูกชายนั้น อาจตั้งชื่อที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับชื่อของผู้เป็นพ่อ เช่น ถ้าชื่อของพ่อมีความหมายที่มาจากพื้นดิน ชื่อของลูกชายก็จะตั้งว่าทองหรือโลหะ ดังชื่อว่า เคียม และหลานชายจะมีชื่อว่าน้ำ ดังชื่อว่า ซู ส่วนหลานจะมีชื่อว่าต้นไม้หรือปาละเมาะ ดังชื่อว่า ม็อก และถั่วจะมีชื่อว่า ไพ ดังชื่อว่า ฮวา หากผู้เป็นพ่อมีชื่อว่าหนู ลูกหลานที่เป็นชายในรุ่นถัดไปจะมีชื่อที่เกี่ยวข้องกันว่า วัว เสือ กระจ่างป่า และมังกร เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า การตั้งชื่อคนดังที่กล่าวถึงนี้นั้น เป็นที่นิยมกันมากในอดีต โดยพ่อแม่ จะตั้งชื่อลูกให้มีความหมายที่เป็นสิริมงคลและดีงาม ส่วนบางกลุ่มจะตั้งชื่อตามชื่อของสัตว์ ตามสถานที่เกิด เป็นอาทิ ลักษณะเช่นนี้มีส่วนคล้ายคลึงกับของไทยเราที่คนชั้นสูงในอดีต มักจะตั้งชื่อลูกหลานที่เป็นมงคล สำหรับชาวบ้านทั่วไป คนไทยก็จะตั้งชื่อว่า กวาย นก ช้าง และสิงห์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ชื่อของคนเกาหลีในปัจจุบันจะแตกต่างไปจากเดิม กล่าวคือ คน มักจะตั้งชื่อลูกหลานโดยคำนึงถึงความง่ายในการออกเสียงและง่ายต่อการจำ รวมทั้งให้ความหมายที่คนทั่วไปสามารถเข้าใจได้ง่าย

ประเพณีอีกอย่างหนึ่งที่น่าสนใจก็คือ ในสมัยโบราณ ลูกชายของชนชั้นสูงจะตัดจุก เมื่อถึงช่วงอายุที่จะแต่งงาน จุกหมที่กล่าวถึงนี้หมายถึงการมวยผมขึ้นไปมัดไว้ที่กลางศีรษะ หรือที่เชื่อกันว่า เป็นหมวกผมม้า การตัดจุกผม หรือ “พิธีหมวก” นี้จะเป็นการเปลี่ยนชื่อของเด็กให้เป็นไปตามชื่อของหมวก ซึ่งจะมีความหมายบ่งบอกถึงตำแหน่งและลำดับชั้นตามสายเลือด ปัจจุบันภายใต้กฎหมายการลงทะเบียนในสำมะโนประชากร ชื่อของเด็กกับชื่อของหมวกเป็นชื่อตัวเดียวกัน เมื่อพ่อแม่แจ้งชื่อของเด็กที่เกิดว่าอย่างไร ก็จะใช้ชื่อนั้นตลอดไป

ชาวเกาหลีทุกคนไม่ว่าจะค้าคองหรือสูงศักดิ์เพียงใด เขาก็จะมีชินไม้หรือชินงาหรือพลาสติกที่แกะสลักลายมือชื่อของตนเป็นตัวอักษรจีนนำติดตัวเสมอ เมื่อเวลาต้องการเซ็นชื่อ ก็จะประทับชื่อนั้นด้วยหมึกแดงและถือเป็นลายเซ็นได้ตามกฎหมาย ครานี้จะต้องลงทะเบียนไว้กับสำนักงานบริหารท้องถิ่นที่คนๆ นั้นอาศัยอยู่ หากมีผู้ปลอมแปลงก็จะรู้ได้โดยง่าย

ประการสุดท้ายที่น่าจะกล่าวถึงในที่นี้ ได้แก่ คนเกาหลีมักจะหลีกเลี่ยงไม่เรียกคน เมื่อเวลาเริ่มต้นรู้จักและทักทายกัน ยกเว้นเป็นเพื่อนสนิทที่สุด ด้วยเหตุนี้ แม้จะรู้จักกันอย่างดีเพียงใดก็ตาม ก็จะเรียกกันว่า “คุณคิมหรือมิสเตอร์คิม” หรือเรียกตามตำแหน่งที่เขาดำรงอยู่ ว่า “ผู้อำนวยการคิม” หรือ “ท่านประธานคิม” เป็นต้น ดังนั้น หากท่านผู้อ่านจะเรียกชื่อคนเกาหลีแล้วละก็ โปรดเรียกชื่อสกุลเป็นดีที่สุด

ครอบครัว

เมื่อครั้งที่ผู้เขียนเรียนวิชามานุษยวิทยาที่มหาวิทยาลัยลอนดอน และเรียนเรื่องครอบครัวของชนเผ่าพันธุ์ ที่อาศัยอยู่ในทวีปอาฟริกา ลักษณะของสำคัญของคนเหล่านี้ ก็คือ ผู้เป็นพ่อจะเป็นใหญ่ในบ้านและมีการสืบสายตระกูลทางฝ่ายผู้ชาย กล่าวคือ มีการนับเครือญาติถอยหลังในสายตระกูลพ่อ เช่น พ่อของพ่อ(ปู่) พ่อของพ่อของพ่อ(ทวด) และพ่อของพ่อของพ่อ เรื่อยไป และหากจะนับลง ก็จะเป็นลูกชาย ลูกของลูกชาย(หลาน) ลูกของลูกของลูกชาย(เหลน) ลงไปเรื่อยๆ ก่อให้เกิดเป็นกลุ่มตระกูลที่ผูกพันตามสายเลือด หรือเรียกว่า โศตรตระกูล ในขณะที่เดียวกัน การถ่ายทอดอำนาจในการปกครองครอบครัวและทรัพย์สินสมบัติก็จะส่งผ่านจากพ่อไปสู่ลูกชายคนโต และจากลูกชายคนโตไปยังลูกของลูกชายคนโต ต่อมาเมื่อศึกษาเรื่องครอบครัวของคนเกาหลี ผู้เขียนก็พบว่า มีลักษณะและการนับวงศ์ญาติญาติเป็นเหมือนกับพวกนี้ จึงได้ค้นคว้าเพื่อสืบหาต้นตอของความเชื่อที่คนของสังคมนี้มีต่อระบบครอบครัวและวงศ์ตระกูลอย่างละเอียด

กล่าวกันว่า ระบบครอบครัวที่คนเกาหลียึดถือเป็นผลมาจากการนับถือลัทธิขงจื้อ โดยลัทธินี้เชื่อว่า ทั่วทั้งจักรวาลมีเพียงครอบครัวใหญ่ครอบครัวหนึ่ง ทุกสิ่งจะมีความเกี่ยวข้องกันและกัน และจะมีการเรียงลำดับความสูงต่ำ จากชั้นต่ำสุดคือมนุษย์ขึ้นไปจนถึงสวรรค์ สวรรค์เป็นแหล่งรวมของทุกสิ่งและเป็นบรรพบุรุษของสรรพสิ่งบนพื้นพิภพ ดังนั้นมนุษย์จึงต้องขึ้นอยู่กับสวรรค์และต้องกระทำหรือประพฤติปฏิบัติตนตามที่ฟ้าลิขิต ซึ่งฟ้าลิขิตนี้เป็นทฤษฎีที่ครอบคลุมไปถึงวิธีการดำรงอยู่ของสิ่งมีชีวิตทั้งหมด กฎนี้เรียกว่า “ซัมกั๊งโอรยุน” หมายถึงข้อบัญญัติ 5 ประการที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวใหญ่เดียวกัน

ข้อบัญญัติโอรยุน ได้แก่ (1) เป็นความสัมพันธ์ที่มีความสำคัญที่สุดซึ่งเกี่ยวข้องกับหลักระหว่างสวรรค์กับโลกมนุษย์ และระหว่างชายกับหญิง หรือสามีกับภรรยา (2) เป็นผลมาจากความสัมพันธ์ของข้อแรก นั่นคือ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกชาย (3) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างพี่ชายคนโตกับน้องชายคนรองลงมา (4) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน และ (5) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้การปกครอง

จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวจริงๆ ถึง 3 ข้อ และแม้แต่ข้อ (4) และ (5) ก็อาจจะถือได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ในแง่ของครอบครัว กล่าวคือ ชาติหรือประเทศ เรียกว่า คุณ-กะ ซึ่งหมายถึง ชาติ-ครอบครัว โดยจะมีคำเรียกจักรพรรดิว่า คุณ-บุ ซึ่งหมายถึง ชาติ-บิดา ทั้งนี้ ถือว่าองค์จักรพรรดิเป็นหัวหน้าของครอบครัวของคนทั้งชาติที่ประชาชนจะต้องเคารพและเชื่อฟัง ซึ่งเป็นเช่นเดียวกับสมาชิกของแต่ละครอบครัวที่จะต้องเคารพเชื่อฟังหัวหน้าครอบครัวนั่นเอง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสงบสุข ความกลมกลืน และการจัดลำดับชั้นในสังคมนั่นเอง

อาจกล่าวให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกชายจะต้องมีความรักและผูกพันต่อกัน ระหว่างกษัตริย์กับประชาชนจะต้องมีความเที่ยงธรรมถูกต้อง ระหว่างสามีกับภรรยาเป็นการแบ่งหน้าที่การทำงานกัน ระหว่างผู้ใหญ่กับผู้เยาว์เป็นการปฏิบัติต่อกันที่ต้องยึดถือความสูงต่าอย่างเคร่งครัด และระหว่างเพื่อนกับเพื่อนจะต้องมีความสัจย์ซื่อและจริงใจต่อกัน

จากการยึดถือหลักคำสอนของลัทธิขงจื้อ ทำให้ครอบครัวของชาวเกาหลีเป็นไปตามระเบียบแบบแผนความสัมพันธ์ของสมาชิกของครอบครัวที่พึงปฏิบัติกันอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเคารพนับถือและกตัญญูต่อบิดามารดาของลูกต่อบิดามารดาจะปรากฏอย่างเด่นชัดทั้งในอดีตกาลจนถึงปัจจุบัน หากจะมีการเปลี่ยนแปลงบ้าง ก็น้อยมาก

ความกตัญญูต่อพ่อแม่ตั้งอยู่บนพื้นฐานหลัก ได้แก่ (1) หลักที่กล่าวถึงสถานภาพที่สูงเด่น-ต่ำต้อย (2) หลักที่ลูกชายจะต้องอยู่ใต้อำนาจของบิดามารดาอย่างแท้จริง (3) หลักที่ผู้เยาว์ ผู้หญิง และผู้ที่มิสถานภาพต่ำกว่าจะต้องเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโสที่เป็นชายในครอบครัว และต่อผู้ที่มีสถานภาพสูงกว่า และ (4) การออกกตัญญูต่อพ่อแม่ถือเป็นการกระทำเทียบเท่ากับการประกอบอาชีพกรรม และจะถูกลงโทษอย่างหนัก นอกจากนี้ การเคารพนับถือและกตัญญูต่อบิดามารดาจะต้องแสดงออกดังนี้ (1) ยอมรับอำนาจของบิดามารดาและปฎิบัติโดยปราศจากข้อสงสัย (2) ต้องกระทำให้พ่อแม่สุขภาพสบายใจ (3) จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสบายให้ท่าน (4) ต้องโศกเศร้าในงานศพของบิดามารดา (5) กราบไหว้บรรพบุรุษทุกวัน (6) ต้องเสียสละความสุข หรือแม้แต่ชีวิตของตนเพื่อบิดามารดา อนึ่ง ยังมีการกระทำที่แสดงความเคารพต่อบิดามารดาทางอ้อม เช่น จะต้องไม่แสดงความรักใคร่ภรรยาต่อหน้าพ่อแม่ของตน พยายามรับใช้เพื่อนและเพื่อนบ้านให้ดีที่สุด ไม่กระทำสิ่งใดที่จะก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ตนและชื่อเสียงของครอบครัว จะต้องอ่อนน้อมถ่อมตน จะต้องไม่เกียจคร้านใน

การทำงาน จะต้องไม่ดื่มสุรามากจนเกินขนาดหรือติดการพนัน จะต้องกล้าหาญในการปกป้องประเทศชาติ ฯลฯ

เมื่อไม่นานมานี้ ผู้เขียนได้รับการบอกเล่าจากชาวเกาหลีว่า ลูกชายจะต้องไม่สูบบุหรี่และดื่มเหล้าต่อหน้าผู้เป็นบิดา นี่แสดงว่า กฎเกณฑ์ทางสังคมบางอย่างยังคงมีการประพฤติปฏิบัติต่อกันมาตราบเท่าทุกวันนี้

ในอดีต ครอบครัวหนึ่งๆ จะประกอบไปด้วยสมาชิกจาก 2 หรือ 3 หรือ 4 ชั่วอายุคนอาศัยอยู่รวมกันในบ้านที่มีลักษณะเป็นรูปตัวอักษรยู หรือแอลในภาษาอังกฤษ กล่าวคือ จะมีปู่ย่าและทวดอาศัยอยู่ร่วมกับครอบครัวของพ่อแม่และลูกด้วย การจัดแบ่งห้องที่อยู่ จะแบ่งเป็นห้องของปู่ ห้องของพ่อ ห้องของลูกชาย ห้องครัว ห้องของผู้หญิง และห้องรับรองแขก เป็นต้น

ลูกชายคนโตจะเป็นผู้ที่สืบทอดบ้านและมรดกจากบิดา บิดาจะเป็นผู้ที่สืบทอดบ้านจากปู่และต่อขึ้นไปเรื่อยๆ ด้วยเหตุนี้ สมาชิกของคนในรุ่นก่อนที่ยังมีชีวิตอยู่ก็จะยังคงอาศัยอยู่ในบ้านหลังนั้นจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต

ครอบครัวใดที่ไม่สามารถมีบุตรชายได้ ถือได้ว่าเป็นเรื่องผิดร้ายแรงเพราะจะทำให้สายตระกูลขาดไป ดังนั้น ในยุคราชวงศ์ผู้ชายอาจยกกรณีที่ภรรยาไม่สามารถคลอดบุตรชายเป็นสาเหตุของการฟ้องหย่าและแต่งงานใหม่ได้ อนึ่ง กรณีที่สามีตาย ภรรยาจะต้องอยู่ภายใต้การปกครองดูแลจากน้องชายของสามี หากเธอมีลูกชาย เธอก็จะทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัวไปจนกระทั่งลูกชายโตพอที่จะรับผิดชอบเป็นผู้นำครอบครัว

ภายหลังที่ญี่ปุ่นผนวกเอาดินแดนเกาหลีเป็นของตน ผู้ปกครองชาวญี่ปุ่นได้ออกกฎหมายแพ่งขึ้นในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1912 (พ.ศ. 2455) ซึ่งมีมาตราที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและเครือญาติ โดยได้กำหนดให้ครอบครัวมีขนาดเล็ก จำกัดลงเฉพาะหัวหน้าครอบครัว คู่สมรส บุตรธิดาและบุตรบุญธรรม รวมทั้งพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยงเท่านั้น ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ร่วมชายคาเดียวกันที่มีใช้สมาชิกของครอบครัวเดียวกันดังกล่าว ก็จะต้องแยกส่วนออกเป็นอีกครอบครัวหนึ่งต่างหาก อย่างไรก็ตาม กฎหมายญี่ปุ่นก็ยังคงไว้มาตราที่เกี่ยวข้องกับการสืบทอดความเป็นผู้นำครอบครัวและการสืบทอดทรัพย์สินสมบัติที่เหมือนกันของเกาหลีดั้งเดิมอยู่ กล่าวคือ สืบทอดต่อกันโดยสายผู้ชาย

เมื่อเกาหลีได้รับเอกราชและตั้งเป็นประเทศเอกราช กฎหมายครอบครัวก็ยังคงเป็นไปคล้ายคลึงกับกฎหมายของญี่ปุ่น คนทั่วไปก็ยังยึดถือว่าครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญ

ทางสังคมและมีโครงสร้างและหน้าที่คล้ายคลึงกับอดีต กล่าวคือ ครอบครัวคือหน่วยที่ทำหน้าที่สืบทอดเชื้อสายจากบรรพบุรุษ ดังนั้น แต่ละตระกูลจะมีสมุคบันที่กำกับสายตระกูลของตนหรือที่เรียกว่า “โซคบุ” และเก็บไว้ให้ลูกหลานเพื่อรับรู้และบันทึกผู้สืบต่อสายเลือดเดียวกันต่อไป

ปัจจุบัน เนื่องจากเกาหลีใต้ได้พัฒนาเศรษฐกิจเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว คนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเมืองและประกอบอาชีพในงานอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม รวมทั้งต้องติดต่อกับคนทั่วโลก ทำให้การยึดถือหลักของขงจื้อและการยอมรับอำนาจของบิดาเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามความจำเป็นของสถานการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้น ศาสตราจารย์ ฮอง ชังซิก แห่งมหาวิทยาลัยเกาหลีได้ศึกษาทิศทางของการเปลี่ยนแปลงนี้อย่างใกล้ชิดและพยายามค้นหาดัชนีเพื่อชี้ให้เห็นถึงระดับของการเปลี่ยนทัศนคติต่อครอบครัว ดังนี้

“ในแง่ของทัศนคติต่อความเคารพเชื่อฟังและกตัญญูของลูกต่อพ่อแม่ นั้น คนในยุคใหม่มีการเชื่อฟังพ่อแม่ลดลง ในขณะเดียวกัน คนต่างตระหนักถึงการแสวงหาความสุขสบายของครอบครัวของตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ ทัศนคติต่อการเลี้ยงดูพ่อแม่ในยามแก่ชราที่มีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัด” ศาสตราจารย์ฮองกล่าวสรุปว่า “ปัจจุบัน คนเกาหลีมีทัศนคติเป็นไปตามลักษณะของปัจเจกนิยมมากขึ้น” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ คนจะคิดถึงตนเองและครอบครัวของตนมากกว่าจะคิดถึงพ่อแม่และญาติมิตรนั่นเอง

6

โครงสร้างสังคม

การที่จะกล่าวถึงสังคมใดสังคมหนึ่งว่ามีลักษณะเป็นแบบนั้นแบบนี้ คนก็มักจะใช้คำ หรือวลี หรือประโยคสั้นๆ มาขนานนามคุณลักษณะประจำชาติหรือโครงสร้างของสังคมของประเทศนั้น ดังเช่น มีผู้กล่าวว่าสังคมญี่ปุ่นเป็นเสมือนดอกเบญจมาศและดาบซามูไร นั้นหมายความว่า คนญี่ปุ่นมีลักษณะอ่อนน้อมแข็งใน กล่าวคือ เมื่อมองอย่างผิวเผิน ก็จะเห็นว่าคนญี่ปุ่นอ่อนน้อมถ่อมตนประดุจดอกเบญจมาศ แต่หากจะดูให้ลึกซึ้งแล้วคนญี่ปุ่นเป็นคนจริงจังต่อชีวิตมากในแทบทุกด้าน และแม้ยอมสละชีวิตของตนเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ

ส่วนลักษณะประจำชาติของไทยเรานั้น นักมานุษยวิทยาชาวอเมริกันชื่อ จอห์น เอ็มบริ ให้ทัศนะว่า ไทยมีโครงสร้างสังคมหลวม กล่าวคือ คนมักไม่จริงจังต่อชีวิตหรือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคมอย่างเคร่งครัดนัก แต่จะทำอะไรตามใจของตนมากกว่าและไม่ชอบการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งคุณลักษณะดังนี้เป็นเสมือนการมีบุคลิกแบบปัจเจกชนนิยมโดยแท้

มีนักมานุษยวิทยาชาวอเมริกันชื่อ ศาสตราจารย์ คอร์เนลิอุส ออสกูด แห่งมหาวิทยาลัยเยล ผู้ซึ่งไปศึกษาสังคมเกาหลีในปี ค.ศ. 1947 ก็ได้กล่าวว่า คนเกาหลีมีบุคลิกเป็นปัจเจกชนนิยม เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ทัศนะของคนที่มีต่อลักษณะโครงสร้างสังคมของแต่ละสังคมนั้น ดูๆ ไปก็น่าเชื่อถือและทำให้เราเห็นจริงเห็นจังไปกับทัศนะนั้นๆ ในทางตรงกันข้าม คนบางกลุ่มอาจมีความคิดเห็นแตกต่างออกไป และพยายามหาเหตุผลมาโต้แย้ง เช่น ศาสตราจารย์เจ็ค ปอตเตอร์ แห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย-เบอร์คเล่ย์ได้ทักท้วงว่า สังคมไทยมิได้มีโครงสร้างหลวม ในขณะที่เดียวกัน ดร. วินเซนต์ บรันดท์ แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดก็ได้โต้แย้งว่า คนเกาหลีมีการร่วมมือระหว่างกันสูงมาก ดังนั้น เราจะเชื่อหรือไม่เชื่อทัศนะใดก็เป็นสิทธิของเราเอง หนทางที่ดีที่สุดก็คือ เราควรลองพิจารณาศึกษาลักษณะของคนในสังคมนั้นๆ อย่างละเอียดก่อนที่จะตัดสินใจสรุปว่า สังคมเกาหลีมีลักษณะเป็นเช่นไร

กล่าวกันว่า คนเกาหลีสืบเชื้อสายมาจากเผ่าพันธุ์เดียวกัน ทำให้คนทั้งสังคมจึงเป็นเนื้อเดียวกันดังเช่นคนญี่ปุ่น ดังนั้น สังคมเกาหลีจึงแตกต่างไปจากสังคมมาเลเซีย สหรัฐฯ แคนาดา หรือแม้แต่ของไทยซึ่งประกอบไปด้วยคนหลายชาติหลายเผ่าพันธุ์มาอาศัยอยู่รวมกัน (อย่างไรก็ตาม สังคมเหลืก็ยังมีชนกลุ่มน้อย คือชาวจีนจำนวนราว 30,000 คน ซึ่งเข้ามาอยู่ที่กรุงโซลเมื่อครั้งยุคอาณาจักรโชซอนแล้ว) อย่างไรก็ตาม แม้เกาหลีจะประกอบไปด้วยชนเผ่าเดียวกัน แต่ก็มีโครงสร้างสังคม ดังนี้

ก. ชนชั้น

ก่อนที่จะถูกญี่ปุ่นเข้ายึดครองในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 สังคมเกาหลีแบ่งคนออกเป็น 4 ชนชั้น คือ ชนชั้นสูง เรียกว่า “ยางบัน” คนในชั้นประกอบไปด้วยข้าราชการระดับสูง ทั้งที่เป็นทหารและพลเรือน ขุนนาง และผู้คงแก่เรียนหรือปราชญ์ที่มีชื่อเสียง บ้านของคนชั้นสูงจะเรียกว่า “บ้านใหญ่” ส่วนลูกหลานก็จะได้รับยศฐานบรรดาศักดิ์ตั้งแต่เกิด

ที่เดียว คนชั้นสูงจะมีเกียรติยศสูงในสังคม มีสิทธิพิเศษมากมายและได้รับการคุ้มครองอย่างหนาแน่นจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ชนชั้นกลาง ได้แก่ คนที่ดำรงตำแหน่งราชการในระดับกลางและต่ำ แต่จะมีตำแหน่งทางสังคมและการศึกษาสูงกว่าสามัญชน สมาชิกของชนกลุ่มนี้อาจถือได้ว่าเป็นชนชั้นกลางหรือที่เรียกว่า “ชนจีน”

สามัญชนหรือชนชั้นที่สามเป็นกลุ่มคนที่ประกอบอาชีพทางธุรกิจและการค้า ชาวนาและช่างฝีมือ คนเกาหลีเรียกสามัญชนนี้ว่า “แซงมิน”

ชนชั้นที่สี่ หรือคนชั้นต่ำ ได้แก่ คนที่ประกอบอาชีพเฉพาะอย่าง เช่น ล่าสัตว์ ทาส นักเดินร่ำ นักแสดง และพระ เป็นต้น มีชื่อเรียกชนชั้นต่ำว่า “ซุนมิน”

ชนชั้นสูงจะเรียกคนที่อยู่ในชนชั้นต่ำกว่าว่า “แซงโนม” หรือ ไพร่ และจะดูถูกเหยียดหยามคนชั้นต่ำ อนึ่ง คนในแต่ละชนชั้นจะมีการแบ่งแยกและมีข้อห้ามทั้งในด้านการแต่งกาย ที่อยู่อาศัย ภาษา และที่สำคัญที่สุดก็คือห้ามแต่งงานระหว่างกัน และห้ามทำพิธีศพร่วมกัน

หากมีการประทุพผิตกฏเหล่านี้ก็จะถูกลงโทษอย่างรุนแรง เช่น ห้ามชนชั้นต่ำสร้างบ้านที่มุงด้วยหลังคากระเบื้อง ห้ามสามัญชนสร้างประตูบ้านสูงเกินไปและห้ามใช้หินเป็นบันไดเหยียบขึ้นบ้าน ส่วนในแง่ของการแต่งกายนั้น ยางบันสามารถสวมเสื้อผ้าสีเขี้ยวอ่อนได้ แต่ห้ามชนชั้นที่ต่ำกว่าสวมเสื้อผ้าที่มีสีสันหลากหลาย

ระบบชนชั้นถูกยกเลิกเมื่อราวปี ค.ศ. 1894 หรือระหว่างช่วงสงครามญี่ปุ่นกับจีน ทั้งนี้ เป็นเพราะเกาหลีได้ปฏิรูประบบสังคมเพื่อให้หลุดพ้นจากการครอบงำจากจีน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากวัฒนธรรมในเรื่องชนชั้นได้มีการยึดถือติดต่อกันมานานหลายศตวรรษ จึงฝังแน่นอยู่ในจิตใจของคน ซึ่งมีการแสดงออกในแง่ของภาษา และการประทุพผิตกฏติดต่อกันต่อมาเมื่อสงครามเกาหลีเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1950 ระบบชนชั้นก็ถูกทำลายลงอีกระดับหนึ่ง ทำให้สังคมเกาหลีกลายเป็นสังคมที่นิยมความเสมอภาคยิ่งขึ้น แต่เมื่อประเทศได้รับความสำเร็จในการพัฒนาประเทศในยุคปัจจุบัน ความเหลื่อมล้ำทางสังคมได้ปรากฏเด่นชัดขึ้น จึงมีการเรียกผู้ที่มีฐานะดีและมีตำแหน่งสูงทางสังคมว่า “ยางบัน” อีกครั้งหนึ่ง

ข. ตระกูล

เป็นกลุ่มคนที่มีชื่อแซ่หรือนามสกุลเดียวกัน คนชั้นสูงที่มีฐานะดีและมีเกียรติยศสูงจะมีการตั้งสมาคมเครือญาติหรือที่เรียกว่า “ซองเฮ” ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการจัดงานพิธีไหว้

บรรพบุรุษเป็นประจำทุกปี และยกย่องบรรพบุรุษผู้ที่มีชื่อเสียง ตลอดจนเพื่อให้คนในสกุลเดียวกันในรุ่นหลังได้รู้จักและรวมตัวเป็นกลุ่มสายเลือดเดียวกัน ดังนั้น สมาชิกของสมาคมจะประกอบไปด้วยคนจากหลายๆ ชั้นอายุที่สืบสายเลือดจากฝ่ายชายหรือพ่อ

ส่วนคนชั้นกลางและสามัญชนทั่วไปจะมีการนับญาติที่มาจากสายสกุลเดียวกันราว 4 ชั้นอายุเพื่อร่วมกันในงานพิธีไหว้บรรพบุรุษ แต่จากการศึกษาวิจัยพบว่า คนสมัยใหม่ได้ลดการนับถือญาติลงเหลือเพียงการกราบไหว้พ่อแม่และปู่ย่าที่พวกเขามีความสัมพันธ์และเคารพรักต่อกันโดยตรงเท่านั้น นอกจากนี้ คนที่มีการศึกษาสูง และคนชั้นต่ำจะไม่สนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมของเฮเลย

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน การรวมกลุ่มตามสายตระกูลและการนับถือบรรพบุรุษของคนเกาหลียังเป็นประเพณีที่คนยึดถือและปฏิบัติตามลัทธิธรรมเนียมขงจื้ออย่างแน่นแฟ้น แม้ว่าสังคมจะเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมอุตสาหกรรมใหม่แล้วก็ตาม นอกจากนี้ รัฐบาลและนักวิชาการต่างให้ความสนใจเกี่ยวกับประเพณีที่ขงจื้อได้สั่งสอนไว้ และยังสามารถอ้างว่าประเทศที่ได้รับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคพื้นแปซิฟิกนี้เป็นสังคมที่ได้รับอิทธิพลจากขงจื้อแทบทั้งสิ้น ดังเช่น ฮองกง สิงคโปร์ ไต้หวัน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ เป็นต้น ดังนั้น การรวมตัวตามสายตระกูลของคนเกาหลีจะยังคงเป็นกลุ่มสังคมที่มีความสำคัญต่อไปอีกนานแสนนาน

ค. กลุ่มบ้านเกิดหรือพื้นเพเดิม

คนที่มาจากถิ่นบ้านเกิดเดียวกันมักมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เพราะพื้นเพเดิมหรือบ้านเกิดเป็นแหล่งรวมของญาติพี่น้องที่สืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษเดียวกัน เช่น บางหมู่บ้านตำบล หรืออำเภอหนึ่งๆ จะมีคนที่มีชื่อ (ชื่อแซ่) เดียวกันทั้งหมด ต่อมา เมื่อมีการอพยพย้ายไปอยู่ต่างถิ่นด้วยเหตุผลทางด้านอาชีพ หรือการแต่งงาน การรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ณ ถิ่นใหม่ก็เกิดขึ้น ดังตัวอย่างเช่น ในกรุงโซล จะมีป้ายโฆษณาสมาคมของคนที่มีชื่อแซ่ และถิ่นที่อยู่เดิมปรากฏอยู่ทั่วไป อนึ่ง เมื่อมีญาติมาเยี่ยมบ้าน ก็จะแนะนำตัวให้ลูกหลานรู้จักว่า “ป้าจากเมืองอินซอน หรือลุงจากเมืองชวอน หรือลุงจากเมืองอันจู” เป็นต้น

การแบ่งแยกออกเป็นกลุ่มตามถิ่นที่เกิดก่อให้เกิดผลดีคือ ทำให้คนมีความสัมพันธ์ดีต่อกันและมีการร่วมมือกันในทุกด้าน ในขณะที่เดียวกัน ก็จะเกิดผลเสีย เช่น ก่อให้เกิดการแตกแยกในสังคมขึ้น มีการชิงดีชิงเด่นระหว่างกลุ่มคนที่มีพื้นฐานต่างกัน และมีการ

ประทัดประหารอย่างเอาเป็นเอาตายระหว่างกลุ่ม ดังตัวอย่างสำคัญที่มีการแตกแยกเกิดขึ้นในระดับประเทศ คือ การแบ่งแยกและชิงดีชิงเด่นระหว่างคนจาก 2 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคตะวันตก ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดโซลลาเหนือและจังหวัดโซลลาใต้ โดยมีเมืองกวางจูเป็นเมืองใหญ่กับภาคตะวันออก ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดเคียงซังเหนือและจังหวัดเคียงซังใต้ โดยมีเมืองใหญ่ เช่น เตกู อุลซาน คูมิ ปูซาน และเมซาน เป็นต้น

คนในภาคตะวันออกจะถือคนว่าเป็นผู้เก่งกล้า มีความรู้สูง และมีความสามารถที่จะนำชาติให้เจริญรุ่งเรืองได้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผู้นำประเทศคนสำคัญๆ เช่น ประธานาธิบดีปักจุงฮี ประธานาธิบดีโรห์ เตวู ประธานาธิบดีชุน ดุชวาน นักการเมืองและนักธุรกิจ ตลอดจนนักปราชญ์ชั้นนำจะเป็นคนที่มาจากจังหวัดเคียงซังเหนือ จังหวัดเคียงซังใต้ และมหานครปูซานแทบทั้งสิ้น ในขณะที่เดียวกัน คนจากภาคตะวันออกก็จะดูถูกคนที่มาจากภาคตะวันตกว่าต่ำต้อยกว่าและด้อยกว่า การกระทำดังนี้ก่อให้เกิดความเคียดแค้นจากคนจากภาคตะวันตกมาก

ผู้เขียนเคยรู้จักคนที่มาจากภาคตะวันตก ทันทีที่เรารู้จักกันที่กรุงโซล เขาก็รีบบอกกับผู้เขียนว่า เขามาจากภาคตะวันตกใกล้กับเมืองกวางจู และกล่าวว่า “คุณทราบเกี่ยวกับความแตกแยกภายในประเทศของเราบ้างไหม” ผู้เขียนรีบตอบว่า “รู้ครับ เพราะผมเคยศึกษาเรื่องนี้มาบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่เมืองกวางจูในปี ค.ศ. 1980” นอกจากนี้ความแตกแยกยังได้ปรากฏขึ้นในวงกว้าง เช่น แม้ว่าคนเกาหลีจะอพยพมาอยู่เมืองใหญ่หรือออกไปทำงานร่วมกันในต่างประเทศ เราอาจจะพบว่าพวกเขาดูเหมือนว่าจะทำงานร่วมมือกันดี แต่ชาวเกาหลีผู้หนึ่งกล่าวว่า “ในหน้าที่การงาน คนทั้งสองภูมิภาคจะทำงานร่วมกันตามปกติ แต่นอกเวลาทำงานแล้ว การจับกลุ่มเป็นเพื่อนสนิทมักจะเป็นไปตามพื้นเพหรือภูมิภาคของแต่ละคน”

ลักษณะเช่นนี้ เรียกว่า *ภูมิภาคนิยม* (regionalism)

ง. กลุ่มอายุ

คนเกาหลีจะแบ่งแยกคนตามตำแหน่งและอายุอย่างเคร่งครัด ผู้น้อยจะเคารพผู้ใหญ่และผู้ที่มีอายุน้อยจะให้ความเคารพยำเกรงผู้ที่มีวุฒิสูงกว่า ดังนั้น คนที่จะเป็นเพื่อนสนิทกันได้มักจะเป็นผู้ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน และยังเป็นเพื่อนนักเรียนหรือเป็นทหารรุ่นเดียวกันแล้วความสัมพันธ์ย่อมมีมากขึ้น

ในชนบท เราจะไม่ค่อยพบเห็นคนต่างรุ่นนั่งดื่มสุราล้อมวงกัน ตามปกติ กลุ่มนักดื่มจะเป็นคนอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน จึงจะหยอกล้อและสนุกสนานกันอย่างเป็นกันเอง ส่วนในเมืองนั้น คนจะยึดถือตามตำแหน่ง หากต้องร่วมดื่มสุรากัน ผู้ที่มีตำแหน่งต่ำกว่าและอายุน้อยกว่าจะแสดงอาภักดิ์ปกริยาสำรวมต่อผู้อื่นที่นั่งอยู่รอบวง

ในการร่วมดื่มสุรานั้น จะมีแบบแผนที่เรียกกันว่า “ดื่มแบบเกาหลี” กล่าวคือ เวลานายคิมชวนเพื่อนๆ ไปเลี้ยง เจ้าภาพจะเป็นผู้รินสุราให้กับทุกคน จากนั้น ก็นั่งจิบและคุยกันไปเรื่อยๆ การรินสุราในครั้งต่อมา สมาชิกคนใดคนหนึ่งจะรินให้ และอาจเวียนกันไปเรื่อยๆ เมื่อรับประทานกันเสร็จแล้ว นายคิมหรือเจ้าภาพจะเป็นผู้จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มทั้งหมด และหากนายคิมเป็นผู้ชวนไปดื่มเหล้าร้านอื่นต่อ นายคิมก็จะเป็นผู้จ่ายอีก แต่ตามปกติสมาชิกอีกคนหนึ่งเป็นคนชวน คนๆ นั้นก็จะเป็นผู้จ่าย

หากเป็นเพื่อนสนิทนั่งดื่มสุรากัน การรินให้จะมีลักษณะคือ นายคิมจะรินให้นายคูก่อน จากนั้นนายคูก็รีบแย่งขวดสุราเพื่อรินให้นายคิมเป็นการตอบแทนทันที

การดื่มสุราเป็นเรื่องที่ผู้ชายเกาหลีถือเป็นการสังสรรค์ หรือการพักผ่อนภายหลังเลิกงาน ในขณะที่ดื่ม จะมีการพูดคุยกันเสียงดัง และทุกคนจะสนุกสนานรื่นเริงมากที่สุด ผลที่ได้รับอีกแง่หนึ่งก็คือ เป็นการกระชับมิตรและสร้างความสัมพันธ์ให้สนิทแน่นแฟ้นระหว่างเพื่อนฝูง นอกจากนี้ ยังเป็นการแสดงถึงความมีใจนักเลง (ใจกว้าง) ของแต่ละคนด้วย ดังนั้น การเลี้ยงกันจึงมักจะไม่นิ้นสุดเพียงร้านแรกเท่านั้น แต่จะมีการตอนแทนกันในร้านอาหารที่สองและสามในคืนเดียวกัน

นอกจากการรวมกลุ่มจะยึดหลักดังกล่าวข้างต้นแล้ว **คนเกาหลียังมีการรวมกลุ่มตามอาชีพเป็นสหกรณ์ หรือสมาคม หรือองค์การในสาขาอาชีพนั้นๆ การรวมกลุ่มในลักษณะนี้เองที่ยังผลให้เกาหลีมีพลังในการต่อรองกับคู่ค้าจากต่างประเทศสูง โดยรัฐบาลสนับสนุนเพราะการรวมกลุ่มตามสาขาอาชีพเป็นกลุ่มทุติยภูมิที่ใช้อำชีพและผลประโยชน์เป็นลูกโซ่ เพื่อให้สมาชิกของกลุ่มรวมตัวกันเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสหกรณ์หรือสมาคมของตน การสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นไปอย่างจริงจัง โดยเน้นว่าหากกลุ่มใดที่มีความเข้มแข็ง รัฐบาลก็จะให้สิทธิพิเศษ เงินกองทุน และบุคลากรเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลมากมาย ด้วยเหตุนี้เราจะเห็นว่า ในการค้าขายกับเกาหลีนั้นการเจรจาต่อรองทั้งในด้านปริมาณการซื้อและราคานั้น จะต้องผ่านสหกรณ์หรือสมาคมการค้าแทบทั้งสิ้น ตัวอย่างเช่น หากไทยจะขาย**

ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ก็จะต้องเจรจากับสมาคมผู้เลี้ยงสัตว์และสมาคมผู้ผลิตแอลกอฮอล์ เป็นต้น

สมาชิกของกลุ่มเหล่านี้จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และรักษาผลประโยชน์ของสมาคมของตนอย่างเคร่งครัด มิฉะนั้น จะถูกลงโทษอย่างรุนแรง ซึ่งนั่นหมายถึงการทำลายตัวเองอย่างสิ้นเชิง ดังนั้น การฝ่าฝืนกฎระเบียบของกลุ่มจึงไม่เกิดขึ้น

หากจะมองโครงสร้างสังคมเกาหลีดังที่เพิ่งกล่าวมาแล้ว อาจทำให้เราสรุปได้ว่า สังคมคนเมืองโซมมีโครงสร้างที่แน่นอนเพราะคนมีการร่วมมือกันสูง ซึ่งเป็นไปตามทักษะของศาสตราจารย์วินเซนต์ บรันคท์ อย่างไรก็ตาม แนวความคิดของ ดร. คอรัเนลิส ออสกูด ที่อ้างว่า คนเกาหลีมีบุคลิกเป็นแบบปัจเจกนิยมนั้นก็น่าจะนำมาพิจารณาด้วย ทั้งนี้ เพราะจากการศึกษาประวัติศาสตร์ของเกาหลี และแม้แต่ลักษณะการต่อสู้ทางการเมืองในปัจจุบันก็ตาม เราอาจสังเกตเห็นว่าคนเกาหลีต่างถือตนเองเป็นใหญ่ และมีการทำหั่นกันอย่างเผ็ดร้อนอยู่ตลอดเวลา ดังเป็นข่าวคราวที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ทุกเมื่อเช้าวาน

ศาสตราจารย์ลี แมนแก็บ นักสังคมวิทยาจากมหาวิทยาลัยโซลแห่งชาติ ได้อธิบายถึงการแบ่งพรรคพวกและข้อขัดแย้งในสังคมเกาหลีว่า เป็นคุณลักษณะสำคัญของคนเกาหลี ซึ่งมีมาตั้งแต่ครั้งสมัยราชวงศ์ชย และได้หยั่งรากลึกลงในบุคลิกภาพของคนเมืองโซม ลักษณะดังนี้ก่อให้เกิดความหวาดระแวงระหว่างกัน ซึ่งทำให้เกิดความแตกแยกและความไม่สงบในสังคมขึ้น

จากการศึกษาเกี่ยวกับองค์กรทางสังคมของเมืองแดกู ศาสตราจารย์ลีพบว่า มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกในองค์กรแทบทุกแห่ง ไม่ว่าจะเป็นองค์กรทางการศึกษา สหกรณ์ การเกษตร สถานีตำรวจธร ศาลากลางจังหวัด และสภาจังหวัด เป็นอาทิ สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการแบ่งแยก ได้แก่ ความแตกต่างด้านระดับการศึกษา ปัญหาที่เกิดจากคนที่ทำงานอยู่เดิมกับคนที่เพิ่งย้ายเข้ามาจากที่อื่น ถิ่นบ้านเกิดของพนักงาน และอื่นๆ

เจ้าของกิจการธุรกิจและอุตสาหกรรมมักจะรับพนักงานที่เป็นญาติหรือคนที่มาจากถิ่นบ้านเกิดเดียวกัน หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวโดยตรงกับตนผู้ซึ่งมีระดับการศึกษาและอาชีพเดิมคล้ายคลึงกัน รวมทั้งมักจะให้สิทธิพิเศษหรือความสนิสนมเป็นพิเศษกับคนเหล่านี้ ดังนั้น จะพบเห็นอยู่เสมอว่า ในโรงงานแห่งหนึ่ง จะมีพนักงานที่เป็นคนมาจากถิ่นบ้านเกิดเดียวกันกับเจ้าของหรือหัวหน้างานที่มีสิทธิรับพนักงาน ทั้งนี้มีเหตุผลสำคัญที่ทำให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ คือ ความไว้นื้อเชื่อใจที่มีต่อกันและจะไม่หักหลังกันต่อไปภายหน้า

อนึ่ง หากหัวหน้าคนหนึ่งออกจากงาน พรรคพวกเพื่อนฝูงในแผนกหรือพนักงานของส่วนนั้นๆ ก็จะออกจากงานตามเขาไปด้วย

ในระดับประเทศนั้น การแตกแยกระหว่างภาคตะวันออกกับภาคตะวันตกก่อให้เกิดความล่าช้าในการพัฒนา กล่าวคือ ประธานาธิบดีปัก จุงฮีเป็นชาวเมืองคูมิ และสมาชิกคนสำคัญในคณะรัฐบาลก็จะมาจากจังหวัดทางฝั่งตะวันออก ดังนั้น การพัฒนา (ในยุคทศวรรษที่ 1960-1990) จึงเน้นไปตามเมืองต่างๆ ในภูมิภาคนั้น เช่น เมืองคูมิเป็นนิคมอุตสาหกรรมที่ผลิตเครื่องไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เมืองโปฮางเป็นแหล่งต่อเรือและผลิตเครื่องจักรและรถยนต์ เมืองปูซานเป็นท่าเรือและศูนย์กลางการค้า และเมืองเตกู (เคย) เป็นแหล่งทอผ้าขนาดใหญ่ที่สุด นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้สร้างทางหลวงสายโซล-ปูซาน ซึ่งถือว่าเป็นเสมือนสายเลือดสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมตั้งแต่ครั้งประธานาธิบดีปัก จุงฮี ขึ้นครองอำนาจใหม่ๆ ปัจจุบัน มีทางหลวงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งสายจากเมืองหลวงไปยังเมืองใหญ่อันดับที่สองแห่งนี้

ส่วนภาคตะวันตกนั้น คู่แข่งคนสำคัญของประธานาธิบดีปัก ก็คือนายคิม เดจุง ผู้ซึ่งเคยลงสมัครแข่งขันตำแหน่งประธานาธิบดีเมื่อปี ค.ศ. 1971 แต่ก็พ่ายแพ้แก่นายปักแบบเฉียดฉิว ในครั้งนั้นนายคิมได้กล่าวหานายปักว่า เล่นพรรคเล่นพวก คอร์รัปชัน และมีความล่าช้าในการพัฒนาประเทศ อันยังผลให้พื้นที่ฝั่งตะวันตกของประเทศไม่ได้รับการเหลียวแลและยากจน จากข้อกล่าวหาดังกล่าวทำให้ประธานาธิบดีปักไม่พอใจและหาว่าเป็นพวกหัวรุนแรง จึงได้สั่งจับกุมตัวคุมขัง

จนกระทั่งปี ค.ศ. 1998 นายคิม เดจุงจึงได้รับเลือกให้เป็นประธานาธิบดี เขาเป็นผู้นำประเทศคนแรกที่มีถิ่นกำเนิดจากภาคตะวันตกของประเทศ

ปัจจุบัน รัฐบาลได้ตระหนักถึงผลร้ายที่เกิดขึ้นและได้ประกาศนโยบายสร้างความเป็นธรรมในการพัฒนาทั่วทุกจังหวัดและภูมิภาค

การเล่นแชร์

หากจะศึกษาเศรษฐกิจของไทยในแง่ระบบการเงินที่ไม่เป็นทางการแล้ว เราจะพบว่า การเล่นแชร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในด้านการสะสมทุน การกู้ยืม และการได้รับอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าธนาคารพาณิชย์ ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นพ่อค้าแม่ค้าในตลาดสดเล็กๆ กลุ่มข้าราชการ ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจและเอกชน ตลอดจนนักธุรกิจตามเมืองใหญ่มักจะสะสมเงินด้วยการเล่นแชร์แทบทั้งสิ้น แชร์บางวงอาจจะเรียกเก็บเงินมือละหนึ่งบาทต่อวัน บ้างก็เดือนละร้อยหรือพันบาท ส่วนนักธุรกิจขนาดกลางก็เก็บมือละแสนบาทหรือหนึ่งล้านบาทต่อเดือน เป็นต้น อนึ่ง เราก็คงได้ยืมได้ฝังการเล่นแชร์ระดับชาติ เช่น แชร์แม่ช้อย แชร์แม่ นกแก้ว ซึ่งเป็นข่าวเกรียวกราวอื้อฉาวกันในระหว่างปี พ.ศ. 2521-2529 โดยมีวงเงินเล่นรวมกันนับเป็นพันเป็นหมื่นล้านบาททีเดียว นอกจากนี้ยังมีแชร์รถยนต์ แชร์น้ำมัน แชร์อื่นๆ อีกมากมาย

สังคมเกาหลีก็เป็นเช่นเดียวกันที่การเล่นแชร์มีปรากฏขึ้นและทำหน้าที่ในแง่การสะสมทุนและการรวมกลุ่มทางสังคมนับตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน

แชร์ในภาษาเกาหลีเรียกว่า “คิเอ” ซึ่งหมายถึง กิจกรรมที่ครอบคลุมกว้างขวางกว่าการเล่นแชร์ของคนไทย ความหมายของคำว่า คิเอ คือสัญญา หรือพันธกรรม หรืออาจมีความหมายถึงสมาคมก็ได้ ดังนั้น เราจะด่วนสรุปลงไปว่า คิเอคือการตั้งวงเพื่อทำหน้าที่ในด้านการสะสมเงินแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น อาจจะเป็นการสรุปที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงนัก จริงอยู่ที่หน้าที่เกี่ยวกับระบบการเงินในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการหรือแชร์เงินเป็นหน้าที่หลักของคิเอ แต่หน้าที่อื่นๆ ก็มีเช่นกัน เราจึงน่าจะลองศึกษาคิเอของเกาหลีถึงความเป็นมาและหน้าที่ประโยชน์อย่างละเอียด ดังนี้

สันนิษฐานกันว่า คิเอเกิดขึ้นราวคริสต์ศตวรรษที่ 8-10 เมื่อมีการใช้อำนาจทางการเมืองโดยผ่านระบบการเล่นพรรคพวกตามสายเครือญาติและตระกูล ต่อมา คิเอจึงกลายเป็นวัฒนธรรมที่ฝังลึกลงไปในการแห่งของสังคมเกาหลีมาจนถึงปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ไม่ว่าใครทำการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างสังคมของเกาหลีก็ต้องพูดถึงเรื่องราวของคิเอแทบทั้งสิ้น

การตั้งกลุ่มก็เอก็เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในแง่ต่างๆ กัน เช่น แשרเงิน กลุ่มเวรยาม ตรวจตราหมู่บ้าน การเรียไรเงินและสิ่งของเพื่อช่วยเหลือผู้ยากไร้หรือไฟไหม้หรือหรือได้รับเคราะห์กรรมจากสาเหตุอื่นใด การถือแรงในการเพราะปลูกหรือก่อสร้างและซ่อมแซมบ้านหรือการทำงานอื่นๆ การทำบุญศพ หรือแม้แต่เป็นสมาคมครอบครัวหรือวงศ์ตระกูล ก็ถือว่า เป็นคิเอทั้งสิ้น สมาชิกของคิเอจะมาร่วมกันทำกิจกรรมเฉพาะอย่างเป็นกลุ่มโดยผลัดเปลี่ยนกันรับผลประโยชน์ ในชนบทของเกาหลีนั้น การช่วยเหลือกันในการทำศพพ่อแม่จะเรียกว่า วิชอิน คิเอ ซึ่งเป็นสิ่งที่นิยมปฏิบัติกันอย่างแพร่หลาย ลักษณะดังกล่าวคล้ายคลึงกับกลุ่มคิเอ สร้างบ้าน กลุ่มคิเอเรียไรในงานแต่งงาน และกลุ่มคิเอนักเรียนร่วมรุ่น เป็นต้น สมาชิกของคิเอเหล่านี้จะจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น จัดงานเลี้ยง ไปเที่ยวปิกนิก และจัดงานเพื่อสร้างความสนุกสนานเฮฮาในหมู่พวกเดียวกัน

เจอร์าร์ด เคนเนดี แห่งภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเค้นท์ ประเทศสหรัฐอเมริกาได้กล่าวว่า คิเอทำหน้าที่หลายประการในสังคมเกาหลี เช่น (1) เป็นกลุ่มซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค โดยกรรมการของกลุ่มจะสอบถามความต้องการว่าสมาชิกคนใดต้องการผ้าห่มกี่ผืน จากนั้นก็จะไปซื้อตามจำนวนที่ต้องการทั้งหมดในกลุ่ม วิธีการเช่นนี้จะทำให้ได้ราคาต่ำกว่าการไปซื้อทีละราย (2) เป็นการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิก เป็นต้นว่ามีการเปลี่ยนสถานที่เล่นกีฬาตามบ้านสมาชิกแต่ละคน และ (3) เป็นการสะสมเงินและสิ่งของเป็นก้อนโตๆ ให้กับสมาชิกในยามที่ต้องการ ดร. เคนเนดียังได้กล่าวต่อไปอีกว่า คิเอของชาวชนบทเกาหลีอาจแบ่งออกไปได้ตามลักษณะหน้าที่และจุดประสงค์ของการจัดตั้ง ซึ่งมีอยู่ 5 ประเภท ได้แก่ คิเอเพื่องานสาธารณประโยชน์ คิเอเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกัน คิเอเพื่อนฝูง คิเออุตสาหกรรม และคิเอแשרเงิน

การเล่นคิเอแשרเงินในชุมชนเมืองก็เป็นไปอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงทศวรรษที่ 1950 1960 และ 1970 แห่งคริสต์ศักราช ในที่นี้ จะไม่ขอก้าววิธีเล่น ทั้งนี้ เพราะคนไทยคุ้นเคยกับเรื่องนี้ดี แต่จะขอก้าวว่าคิเอเงินของเกาหลีได้เคยมีบทบาทในระบบการเงินเหนือกว่าสถาบันการเงินในระบบเสียอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจ จนกระทั่งธนาคารต้องเปลี่ยนแบบคิเอด้วยการตั้งธนาคารแบบคิเอขึ้น

ในยุคดังกล่าวข้างต้น มีการตั้งคิเอแשרเงินขึ้นทั่วทุกองค์กรของรัฐและเอกชน ตลอดจนตลาดสด กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มคนในชุมชนแออัด เป็นต้น สมาชิกของคิเออาจมาจากคนที่มีความสัมพันธ์ตามสายเลือด หรือต่างอาชีพ แต่ก็ต้องรู้จักกันดีพอสมควร เพราะต้องมี

ความซื่อสัตย์และไว้วางใจกันได้ อย่างไรก็ตาม ก็เอเชอร์เงินในยุคนั้นก็ได้รับการ โจมตีจาก สื่อมวลชนและนายธนาคาร ซึ่งกล่าวหาว่า (1) ก็เอเป็นอันตรายต่อการพัฒนาประเทศ สมควรที่จะต้องมีการสั่งห้าม (2) ก็เอแข่งขันกับสถาบันการเงินที่เป็นทางการ และ (3) ชื่อเสียงของก็เอเป็นไปในทิศทางที่ไม่สู้จะดีนัก เพราะมีปรากฏอยู่เนืองๆ ว่าแชร์ล้ม เช่น ใน ตอนต้นทศวรรษที่ 1950 ที่แชร์ล้มจนรัฐสภาแห่งชาติต้องยื่นมือเข้ามาสอบสวน นอกจากนี้ ก็เอยังเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางสังคมอีกด้วย

ปัจจุบัน แม้ก็เอเชอร์เงินจะลดความสำคัญลงไปเมื่อระบบเศรษฐกิจของเกาหลีก้าว ไปสู่ขั้นสูงเท่าเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่เนื่องจากก็เอได้หยั่งรากฝังลึกลงไป ใน วัฒนธรรมของชาวเมืองโซมเป็นเวลานานหลายศตวรรษ จึงเป็นการยากที่ก็เอจะสูญสลาย หายไปอย่างสิ้นเชิง เพราะอย่างน้อยๆ คนก็เล่นแชร์เงินเพื่อความสนุกสนาน หรือเป็นการผูก สัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน กับเพื่อนบ้าน ซึ่งก็คงคิดว่าจะมีชีวิตอยู่ในสังคมเมืองด้วยตัวคน เดียวเป็นแน่แท้

8

ชีวิตชาวเมือง

เมื่อเราพูดถึงสังคมเมือง เรามักจะอ้างทัศนคติของนักวิชาการชาวตะวันตกที่อธิบาย ลักษณะของคนที่อาศัยอยู่ในเมืองว่า สมาชิกของสังคมจะอยู่แบบตัวใครตัวมัน ไม่สนใจซึ่ง กันและกันมากจนเกินความจำเป็น หากต้องเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ความผูกพันต่อกันจะเป็นไป ตามสายอาชีพหรือเป็นเพราะทำงานในองค์กรเดียวกัน หรือเป็นเพื่อนนักเรียนร่วมรุ่น หรือ เป็นญาติสนิท ส่วนความสัมพันธ์กับคนอื่นๆ นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ก็จะใช้ ความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ เช่น เมื่อกระทำกิจกรรมด้วยกันในงานใดงานหนึ่งเสร็จสิ้น ก็จะ เลิกพากันไป อนึ่ง คนในเมืองจะใช้กฎระเบียบของกฎหมายเป็นแนวทางในการประพฤติ ปฏิบัติตนเพื่อดำเนินชีวิตประจำวันแทนการใช้ขนบธรรมเนียมเป็นเกณฑ์ ทั้งนี้เพราะคนใน เมืองประกอบไปด้วยผู้คนที่มาจากพื้นเพต่างกันและบางส่วนอาจอพยพมาจากประเทศอื่น ซึ่งมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่แปลกแตกต่างออกไป อนึ่ง ครอบครัวในเมืองจะมีขนาดเล็ก

โดยอยู่กันเฉพาะพ่อแม่ลูก แทนที่จะมีคนที่อยู่ในชั้นอายุต่างกันมาอาศัยอยู่ร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ คนในเมืองจึงลักษณะเป็นแบบปัจเจกชนนิยม นั่นคือ มีเชื้อยต่อกันน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ คนที่อาศัยอยู่ในชนบทบ้านนอก

หากเรานำเอาแนวความคิดของนักวิชาการตะวันตกมาใช้ศึกษาสังคมเมืองของประเทศในทวีปเอเชียแล้ว ภาพโดยทั่วไปของโครงสร้างสังคมที่เกิดขึ้นจริงก็มีแนวโน้มคล้ายคลึงดังที่คณะที่กล่าวข้างต้น แต่เมื่อเราพิจารณาศึกษาในรายละเอียดก็จะพบว่า ภายใต้ลักษณะที่เป็นแบบปัจเจกชนนิยมของคนในเมืองนั้น ยังปรากฏว่าลักษณะของการรวมกลุ่ม และพฤติกรรมพิเศษบางอย่างบางประการมีปะปนกันไป จนบางครั้งอาจทำให้เราคิดไปว่า ลักษณะดังกล่าวเป็นแบบฉบับพิเศษของชุมชนเมืองของชาวเอเชีย ซึ่งเราน่าจะให้ความสนใจเรื่องนี้เป็นพิเศษ

กรณีของเกาหลีใต้นั้น คนในเมืองก็มีลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ และยังประเทศนี้มีประชากรส่วนใหญ่หรือร้อยละ 81 (ข้อมูลปี ค.ศ. 2008) อาศัยอยู่ในเมืองแล้ว การศึกษาสังคมเมืองของประเทศนี้ก็เป็นเรื่องที่น่ารู้เพราะจะทำให้เราได้ทราบถึงสังคมเกาหลีอย่างแท้จริง

กล่าวกันว่า เมื่อราวปลายทศวรรษที่ 1930 แห่งคริสต์ศักราช หรือราวปี พ.ศ. 2480 มีคนเกาหลีอาศัยอยู่ในเมืองราวร้อยละ 5 ของประชากรทั้งหมด อัตราส่วนนี้มีได้เพิ่มขึ้นเท่าใดนักเมื่อประเทศได้รับเอกราชในปี ค.ศ. 1945 ต่อมาประชากรในเขตเมืองได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อครั้งสมัยประธานาธิบดีปาร์ค จุงฮี ที่ได้เร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจอย่างจริงจังในปี ค.ศ. 1962 และมาจนถึงปัจจุบันนี้ จำนวนคนที่อาศัยอยู่ในเมืองของเกาหลีได้จึงกลับมีมากกว่าคนที่อาศัยอยู่ในชนบท

สาเหตุสำคัญที่ชาวเมืองมีจำนวนเพิ่มขึ้นก็คือ การอพยพจากชนบทเข้าสู่เขตเมือง โดยพวกเขาต่างละทิ้งงานด้านเกษตรกรรมและเดินทางเข้าไปหางานทำในเมืองในยุคการพัฒนาที่เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นสำคัญ ในขณะที่เดียวกัน คนที่อาศัยอยู่ในเมืองอยู่แล้ว ก็มีลูกหลานเพิ่มขึ้นมากเช่นกัน เมื่อชาวชนบทพากันอพยพออกจากหมู่บ้านไปทำมาหากินในเมือง พวกเขาก็ได้นำเอาวัฒนธรรมของชาวชนบทไปใช้ในเมืองด้วยและมีการปรับแต่งวัฒนธรรมเหล่านั้นให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ๆ แต่ขบวนการปรับแต่งยังคงดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ระบบความสัมพันธ์ของชาวเมืองเกาหลีมีเอกลักษณ์พิเศษ คือ เป็น

แบบผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมชนบทกับวัฒนธรรมเมือง
ดังต่อไปนี้

ก่อให้เกิดปรากฏการณ์

1. ความร่วมมือกลมเกลียว ชุมชนชนบทแต่ละแห่งจะเป็นหน่วยสังคมที่เลี้ยงตัวเองได้ กล่าวคือ สมาชิกของชุมชนนั้นจะเป็นทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และร่วมกันทำกิจกรรมทางสังคมทุกประเภทที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ หากมีใครเจ็บป่วยหรือตกทุกข์ได้ยากก็จะมีกำมือชูเกื้อหนุนเพื่อให้คนนั้นหลุดพ้นจากภัยอันตราย ดังนั้น คนชนบทเกาหลีจึงมีความผูกพันกันทุกด้านและรู้จักมักคุ้นกันเป็นอย่างดี ตลอดจนร่วมมือร่วมใจกันทำการผลิตอาหารและสิ่งอุปโภคบริโภคเพื่อให้สมาชิกอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

ลักษณะเด่นของคนชนบทเกาหลีอีกอย่างหนึ่งก็คือ มีการสืบสายสกุลทางฝ่ายชาย ซึ่งเราจะเห็นได้ว่า หมู่บ้านหรือตำบลหนึ่งๆ เป็นแหล่งที่มาของคนที่มีสายเลือดเดียวกัน เช่น คนในหมู่บ้านปักคาจะมีชื่อสกุลว่า คิม ส่วนตำบลซัมเกียงจะเป็นแหล่งที่อยู่ของคนตระกูลปัก เป็นต้น ต่อมาเมื่อพวกเขาเดินทางเข้าไปอาศัยอยู่ในเมือง ก็ได้นำเอาลักษณะการประพุดติดอกกันของชาวชนบทมาใช้ปฏิบัติด้วย กล่าวคือ คนในแต่ละส่วนของเมืองจะมีความร่วมมือกลมเกลียวกันทั้งในด้านการประกอบอาชีพและร่วมทำกิจกรรมทางสังคม โดยผ่านทางการเล่นแชร์ ทำกิมจิ และพิธีไหว้บรรพบุรุษ ซึ่งลักษณะดังนี้ มีนักวิชาการบางคนเรียกว่า “ชนบทในเมือง” เพราะคนเหล่านี้จะมีชีวิตแบบชนบทแม้ว่าจะอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่ที่เป็นเขตเมืองก็ตาม

2. ความสัมพันธ์ส่วนตัว เนื่องจากมนุษย์เรามีความจำเป็นที่จะต้องมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคนอื่นเพื่อให้ตนมีความรู้สึกว่าได้รักหรือสนิทสนม ในขณะที่เดียวกัน ก็อยากให้คนอื่นรักตน กฎของชีวิตข้อนี้จะก่อให้เกิดการมีพันธะทางใจและความรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณที่ตนจะต้องมีตอบแทนกันและกันตลอดไป อนึ่ง ความสัมพันธ์ส่วนตัวมักจะเกิดขึ้นทั้งระหว่างผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมเท่าเทียมกัน และผู้ที่มีสถานภาพสูงต่ำต่างกัน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่อเพื่อน ญาติต่อญาติ เพื่อนบ้านต่อเพื่อนบ้าน หัวหน้างานต่อลูกน้อง ครูต่อศิษย์ ฯลฯ ซึ่งการเกี่ยวดองต่อกันจะปรากฏออกมาในรูปการให้ความช่วยเหลือ การทำงานทำให้ หรือเป็นแม่สื่อพ่อสื่อหากคนรักให้ลูกของเพื่อน ด้วยเหตุนี้ความสัมพันธ์ส่วนตัวจึงก่อให้เกิดความชอบพอกันใครคนหนึ่งเป็นพิเศษ

เนื่องจากสังคมเมืองเป็นที่อยู่ของคนต่างพื้นเพและมีพื้นฐานต่างกัน ทำให้สมาชิกของสังคมเมืองมีความคุ้นเคยกันน้อย คนจึงมีความรู้สึกว่าคุณค่าสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในชีวิต

ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนเอเชียที่มีวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ใช้ความผูกพันต่อกันอย่างแน่นแฟ้น เป็นพื้นฐานของการรวมกลุ่มทางสังคม ด้วยเหตุนี้คนจึงใช้ความพยายามอย่างสูงที่จะขยายเครือข่ายการรู้จักมักคุ้นกับคนให้มากขึ้นไปเรื่อยๆ คุณลักษณะดังนี้เกิดขึ้นอย่างเด่นชัดกับชาวเมืองของเกาหลีใต้ ทั้งนี้เพราะการมีความสัมพันธ์สนิทสนมกับคนยิ่งมากเท่าใดก็จะทำให้เขามีพลังอำนาจและเกียรติยศชื่อเสียงมากขึ้นตามไปด้วย เพราะเขาจะสามารถทำให้คนจำนวนมากมีพันธะและติดหนึ่บุญคุณกับเขา ซึ่งจะยังผลให้เขาได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้อื่นในยามที่เขาต้องการ ทั้งที่เป็นงานทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

ดร. ชัง ยุนซิก นักสังคมวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยบริติช โคลัมเบีย ได้กล่าวย่ำว่า ความสัมพันธ์ส่วนตัวมีปรากฏอยู่อย่างกว้างขวางในสังคมเมืองเกาหลี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการทำธุรกิจ เพราะคนที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวต่อกันมักจะได้รับการตอบสนองที่ดีกว่า ด้วยเหตุนี้ การให้ของกำนัลและการให้สิทธิพิเศษแก่คนที่รู้จักกันเพื่อจะให้ได้รับสิ่งตอบแทนทั้งในปัจจุบันและอนาคตจึงเป็นสิ่งที่ชาวเมืองเกาหลีกระทำกันอย่างต่อเนื่องและเป็นไปทั่วทุกระดับชั้นของสังคมเมือง

จากการที่ชาวเมืองได้รับการอบรมสั่งสอนให้รู้กฎเกณฑ์ของการปฏิบัติตนต่อผู้ที่เขารู้จักและสนิทสนมนี้เอง อาจก่อให้เกิดข้อเสียได้ กล่าวคือ คนเกาหลีจะไม่รู้ว่าจะต้องทำตัวอย่างไรกับคนแปลกหน้าหรือคนที่เขาไม่รู้จัก ด้วยเหตุนี้ เราจึงต้องเข้าใจเหตุผลในกรณีที่ว่า ทำไมนายยี่ซึ่งเป็นคนที่เรารู้จักอย่างดีไม่แนะนำคนเกาหลีคนอื่นให้เรารู้จัก หรือในกรณีที่เรารู้จักและสนิทสนมกับนายคิม พอนายคิมย้ายไปอยู่ที่อื่น ทางทหารหรือบริษัทส่งนายชุนมาแทน เราจึงต้องทำความคุ้นเคยกับนายชุนใหม่โดยไม่มีกรเอ่ยถึงนายคิมอีกเลย และนายชุนก็จะปฏิเสธไม่รู้ไม่ทราบที่นายคิมไปอยู่ที่ไหนหรือเป็นอย่างไร

ปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือ หากคนเกาหลีมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคนใดคนหนึ่งแล้วเขาจะไม่อิสระที่จะเลิกความสัมพันธ์กับคนนั้น เพราะการเลิกความสัมพันธ์หมายถึงการกระทำผิดกฎเกณฑ์ของสังคมที่จะต้องมีการสนับสนุนเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างผู้ที่รู้จักกันแล้ว อย่างไรก็ตาม ข้อดีของความสัมพันธ์ส่วนตัวก็คือ การอยู่ในเมืองของคนเกาหลีนั้นจะไม่มีกำแพงหรือโคดเคียว เพราะคนที่รู้จักจะมาติดต่อเกี่ยวข้องกับด้วยเสมอ

3. ลัทธิอำนาจนิยม สังคมเกาหลีมีการจัดลำดับสูงต่ำในสังคมตามกฎเกณฑ์ของความสัมพันธ์ระหว่างคนต่างระดับชั้นของหลักลัทธิของจื้อ ดังนั้น สถานภาพของ “ผู้ใหญ่” “ผู้น้อย” และ “สามี” “ภรรยา” จึงถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน โดยทั่วไปแล้ว สิ่งที่กำหนด

สถานภาพได้แก่ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน อายุ เพศ และช่วงของวัย เมื่อสถานภาพมีต่างกัน เช่นนี้ การปฏิบัติตัวของผู้น้อยต่อผู้ใหญ่ก็ต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ เช่น ต้องให้ความเคารพเชื่อฟัง โกงให้เมื่อผู้ใหญ่เดินผ่าน ไม่ทำตัวสนิทสนมหรือพูดที่เล่นที่จริงกับผู้ใหญ่ ในกรณีที่จะต้องร่วมวงดื่มสุราก็ต้องทำกริยาสำรวมและหากจะยกแก้วสุราขึ้นดื่มจะต้องหันหน้าออกจากวง เป็นต้น

จากการพบปะกับคนเกาหลี ผู้เขียนสังเกตเห็นว่า แบบแผนของการปฏิบัติตัวต่อกัน จะแสดงออกมาทั้งในรูปของกริยาท่าทาง ภาษาที่ใช้ และมารยาททางสังคมที่บ่งบอกถึงความสูงต่ำของกลุ่มชนนั้นๆ นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้รับการบอกเล่าว่า ในอดีต ผู้น้อยจะต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ และยอมรับอำนาจของผู้ใหญ่โดยปราศจากข้อสงสัย นักเรียนและนักศึกษาจะเหยียบแม่แต่เงาของครูบาอาจารย์ไม่ได้ ฯลฯ

ในปัจจุบัน แม้ว่าลัทธิการปกครองแบบประชาธิปไตยได้แพร่กระจายเข้าไปในสังคมเกาหลี แต่แบบแผนความประพฤติดังที่กล่าวข้างต้นยังเป็นที่ยึดถือและปฏิบัติตาม ดังนั้น เมื่อคนต่างประเทศได้พบเห็นการปฏิบัติของคนเกาหลีที่มีต่อกัน จึงมักสรุปลงไปว่า สังคมเกาหลีนิยมใช้ลัทธิเผด็จการหรือมีการใช้อำนาจนิยม ซึ่งชาวต่างชาติคงต้องหาคำอธิบายว่า ทำไมคนเกาหลีจึงเป็นเช่นนั้น

อย่างไรก็ตาม ชาวเมืองของเกาหลีได้มีแนวโน้มที่จะประพฤติปฏิบัติต่อกันตามแบบปัจเจกชนนิยมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนรุ่นใหม่ที่เกิดและเจริญเติบโตในเมือง นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยียังผลให้คนต้องปฏิบัติตัวต่อกันอย่างเป็นทางการมากยิ่งขึ้น แต่ถึงกระนั้นก็ตาม แบบแผนทางสังคมตามประเพณีดังที่กล่าวมาข้างต้นก็จะไม่สูญสลายหายไปจากสังคมเมืองเกาหลีทั้งหมด เพราะเป็นวัฒนธรรมที่ได้ฝังรากลึกกลงไปในหัวใจของคนที่เราเรียกว่า “ชาวเกาหลี” นั่นเอง

อนึ่ง นอกจากแบบแผนพฤติกรรมของชาวเมืองเกาหลีมีลักษณะดังที่กล่าวข้างต้นแล้วยังมีสิ่งอื่นที่น่าจะศึกษาก็คือ ขนาดของที่อยู่อาศัย โดยคนเมืองของเกาหลีอาศัยอยู่กันอย่างเบียดเสียดอัดเยียดในมหานครโซล และปูซาน จะตั้งบ้านเรือนแบบดั้งเดิม คือ บ้านทำด้วยอิฐ และมุงหลังคาด้วยกระเบื้องสีแดงเลือดหมู การปลูกบ้านจะปลูกเต็มเนื้อที่ และใช้ห้องทุกห้องให้เป็นประโยชน์ หากมีห้องใดว่างก็จะแบ่งให้คนเช่า ปัจจุบัน เมืองใหญ่ๆ จะมีการปลูกอพาทเมนท์หลายๆ ชั้นให้คนอาศัยอยู่

9

โสมเกาหลี

สินค้าที่ขึ้นหน้าขึ้นตาและกลายเป็นสัญลักษณ์ประจำชาติของเกาหลี ได้แก่ โสม จนทำให้บางคนเรียกคนและประเทศนี้ว่า ชาวเมืองโสม ประเทศโสมขาว (เกาหลีใต้) และประเทศโสมแดง (เกาหลีเหนือ) เป็นต้น เราจึงน่าจะทำความรู้จักโสมเสียหน่อย ดังนี้

โสมเป็นสมุนไพรที่มีราคาแพงที่สุดที่เกิดจากธรรมชาติ ทำหน้าที่ในการรักษาโรค และช่วยยืดอายุ สรรพคุณของโสมในทางบำบัดรักษาการเจ็บป่วยหรืออาการผิดปกติมีดังต่อไปนี้ ลดอาการอ่อนเพลียในขณะเจ็บป่วยและระยะพักฟื้น แก้โรคโลหิตจาง โรคไขข้ออักเสบ แก้ไขสมรรถภาพทางเพศต่ำ ช่วยกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต แก้โรคเบาหวาน ลดความเครียดและลดความดันโลหิตสูง นอกจากนี้ โสมยังสามารถแก้ความผิดปกติในระบบกระเพาะอาหารและลำไส้อีกด้วย อย่างไรก็ตาม โสมมิใช่ยาที่รับประทานแล้วก่อให้เกิดผลลัพธ์โดยทันทีดังเช่นยาที่ผลิตขึ้นทั่วไป แต่โสมจะก่อให้เกิดผลในระยะยาว อนึ่ง การรับประทานโสมจะไม่ก่อให้เกิดอาการแพ้หรือผลข้างเคียงในทางลบอื่นใดเลย

จากหลักฐานการวิจัยพบว่า โสมมีคุณสมบัติในการกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง เช่น สมองบริเวณซีเรเบรล คอร์เทกซ์ เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้นก็คือจะบรรเทาความเครียดและความเหนื่อยอ่อน อนึ่ง โสมสามารถลดระดับคอเรสเตอรอลในเลือด ลดปริมาณน้ำตาลในเลือด และเร่งการเผาผลาญอาหารประเภทแป้งและไขมัน

มีคนหลายคนเข้าใจผิดว่าโสมเป็นยากระตุ้นเซ็กซ์หรือความใคร่ ที่จริงแล้วไม่ใช่ แต่โสมจะมีผลในทางอ้อม คือจะกระตุ้นให้คนมีสมรรถนะทางเพศเป็นปกติ

นอกจากนี้ ผู้ที่กินโสมเป็นประจำจะทำให้อายุยืน ทั้งนี้ เพราะความสามารถของโสมได้แก่การยืดอายุการใช้งานของอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย รวมทั้งจะชะลอความชราได้อีกด้วย

เมื่อเราได้ทราบถึงสรรพคุณของโสมแล้ว เราน่าจะมาทำความรู้จักมันอย่างละเอียด ลึกหน่อย กล่าวคือ โสมคือต้นไม้พันธุ์เดี่ยว สูงราว 7 – 12 นิ้ว และมีอายุไม่จำกัดปี นั่นหมายความว่า ต้นโสมจะมีชีวิตยืนยาวติดต่อกันนาน เพราะไม่ใช่เป็นพืชล้มลุก หรือมีช่วงชีวิตสั้นๆ ตามปกติแล้ว โสมจะขึ้นตามธรรมชาติตามไหล่ทางน้ำเขาชะระหว่างภูเขา และได้ร่วมไม้ขนาดใหญ่ ทั้งนี้เพราะโสมมีความไวต่อแสงแดดมาก ด้วยเหตุนี้ โสมจะเจริญเติบโตอย่างดีเมื่อมันขึ้นตามใต้ร่มไม้ เมื่อต้นโสมเจริญเติบโตเต็มที่ ก็จะออกผลสีแดงจัด ส่วนรากจะมีสีเหลืองหรือสีขาวคล้ายกับหัวผักกาดและมีรากเล็กๆ แตกแขนงออกมากมาย รากโสมนี้เองเป็นส่วนที่นำมาใช้รับประทานเป็นยาสมุนไพร

โสมมีหลายพันธุ์และปลูกทั่วไปในโลก พันธุ์หรือตระกูลอราเลียเซียมักปลูกในแถบทวีปเอเชีย เช่น เกาหลี ญี่ปุ่น จีน และไซบีเรีย รวมทั้งรัสเซีย ส่วนพันธุ์พาแนกซ์ควินควิฟอลิอุสปลูกในแถบทางตอนเหนือของสหรัฐอเมริกา รัฐออนตาริโอและคิวเบคของแคนาดา เป็นต้น ต้นโสมจะขึ้นดีที่สุดในสภาพอากาศที่เหมาะสมหรือมีอุณหภูมิราว 70 องศาฟาเรนไฮต์ ในเขตอากาศอบอุ่น ดินจะต้องมีแร่ธาตุสมบูรณ์ มีการระบายน้ำที่ดี และมีปริมาณน้ำฝนราว 1,300 มม. ต่อปี โสมจะเจริญเติบโตเต็มที่ต่อใช้เวลา 6 ปี ในกรณีที่มีการปลูกโสมเพื่อการค้านั้น ผู้ปลูกต้องเอาใจใส่ดูแลอย่างจริงจังเพื่อให้รากที่สมบูรณ์และมีคุณภาพสูง อนึ่ง ต้นโสมจะดูดซับแร่ธาตุและสารอาหารในดินเกือบทั้งหมด ดังนั้น ภายหลังจากเพาะปลูกจะต้องเว้นช่วงไปราว 10-40 ปี ทีเดียวก่อน เพื่อให้ดินคืนสู่สภาพปกติ

พันธุ์โสมของเกาหลีมีชื่อว่า พาแนกซ์ จีนเซง ซึ่งคนเกาหลีรู้จักกันมานานกว่า 1,000 ปีมาแล้ว โสมเกาหลีแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือโสมแดงและโสมขาว โสมแดงเป็นโสมที่รัฐบาลทำการผูกขาดทั้งในด้านการผลิตและการจัดจำหน่าย (สินค้าที่รัฐบาลผูกขาดมี 2 อย่างคือ โสมแดงและบุหรี) ส่วนโสมขาวนั้น ผลิตและจำหน่ายโดยบริษัทเอกชน ปัจจุบันรัฐบาลได้อนุญาตให้บริษัทเอกชนผลิตโสมแดงได้แล้ว

ข้อแตกต่างระหว่างโสมแดงกับโสมขาวก็คือ โสมแดงจะใช้กรรมวิธีหนึ่ง ตากแห้งและบรรจุหีบห่อด้วยกระบวนการพิเศษ ในขณะที่โสมขาวจะใช้ล้างและตากแห้งด้วยแสงแดด ดังนั้นโสมแดงจึงมีสีแดงเข้มในขณะที่โสมขาวมีสีเหลืองหรือสีครีม

โสมแดงจะใช้รากโสมที่อายุ 6 ปีขึ้นไป ส่วนโสมขาวจะทำจากรากโสมที่มีอายุราว 4-5 ปี

ผลิตภัณฑ์ของโสมแดงและโสมขาวจะออกมาในรูปแบบชาโสม หัวสกัดโสม (เป็นน้ำ) แคปซูล เม็ด แป้ง รากแช่น้ำผึ้ง และรากแช่สุรา เมื่อนำออกวางขายตามร้านสรรพสินค้า และส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ สินค้าทุกประเภทจะต้องผ่านการรับรองจากองค์การการผูกขาดของรัฐจึงจะถือว่าเป็นของแท้ ดังนั้น ใบรับรองจึงมีความสำคัญมากซึ่งผู้ซื้อจะต้องอ่านจากกล่องเมื่อซื้อโสมทุกครั้ง

ถ้าใครมีโอกาสเดินทางไปเกาหลี จะพบว่าในตลาดสดจะมีโสมตากแห้งวางขายทั่วไปนับตั้งแต่วางบนกระจัดขายตามพื้นดิน ไปจนถึงผลิตภัณฑ์ที่บรรจุหีบห่อหรือขวดที่ประดิษฐ์บรรจุและมีราคาแพงมาก ดังนั้น โสมจึงเป็นสินค้าที่ทุกคนบริโภคได้ไม่ว่าจะนำไปปรุงในอาหาร ต้มเพื่อดื่มแทนน้ำ ชงเป็นน้ำชาดื่ม ฯลฯ อนึ่ง สิ่งที่ไม่ควรลืมก็คือ ควรลองรับประทานอาหารเช้า ชัมเก็คดัง หรือซูปไก่โสมโดยจะใส่ข้าวลงไปด้วย คนเกาหลีนิยมทานเป็นอาหารมื้อกลางวันหรือเย็น ราคารามหนึ่งร้อยสามสิบบาท รับรองว่าอิมแปร์เลยทีเดีย

ราคาผลิตภัณฑ์โสมในตลาดเมืองไทยนั้นจะสูงกว่าในเกาหลีราว 2-3 เท่า เช่น โสมของบริษัทอิลวา (ประเทศไทย) จำกัด ดังนี้

หัวสกัดโสมเกาหลี	ขนาด 30 กรัม	ราคา 1,020 บาท
	ขนาด 300 กรัม	ราคา 8,300 บาท
ชาโสมเกาหลี	ขนาด 90 กรัม	ราคา 730 บาท
	ขนาด 300 กรัม	ราคา 2,150 บาท
โสมชนิดแคปซูล	ขนาด 25,000 กรัม (50 แคปซูล)	ราคา 650 บาท
	ขนาด 50,000 กรัม (100 แคปซูล)	ราคา 1,250 บาท
รากโสมแช่น้ำผึ้ง	1 ราก	ราคา 950 บาท
	6 ราก	ราคา 5,480 บาท

ผู้ที่เริ่มรับประทานโสมใหม่ๆ ควรรับประทานในปริมาณน้อยต่อหนึ่งครั้ง เช่น ครั้งละ 1-3 กรัม ทั้งนี้ เพื่อให้ร่างกายปรับเข้ากับโสมเสียก่อน จากนั้น ก็รับประทานไปเรื่อยๆ สำหรับผู้ที่มีความดันโลหิตสูงก็ควรใช้วิธีดังกล่าว โดยไม่ควรรับประทานเป็นปริมาณมากๆ ในระยะเริ่มต้น

หากจะให้ชีวิตยืด ลองทาน โสมเสียหน่อย.....เป็นไง

โอ้...อารีดัง

สังคมหลายสังคมจะมีบางสิ่งบางอย่างที่บ่งบอกถึงความเป็นปึกแผ่น อารยธรรมหรือขนบธรรมเนียมประเพณีของชาตินั้นๆ สิ่งที่ถูกกล่าวถึงนี้อาจจะเป็นชุดแต่งกาย อาหาร รูปแบบบ้านเรือน การแสดงความเคารพ หรือมารยาทเฉพาะอย่างในสังคม ซึ่งผู้พบเห็นสามารถบอกได้เลยว่า สิ่งนั้นเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้นทันที

เพลงที่คำร้องและท่วงทำนองเฉพาะก็จัดอยู่ในประเภทสัญลักษณ์ที่กล่าวถึงนี้เช่นเดียวกัน เช่น ของไทยเราก็มีเพลงเขมร ไทรโยค ลาวดวงเดือน ซึ่งคำร้องและทำนองบอกบอกอย่างชัดเจนถึงลักษณะของคนเมืองสยามว่า เป็นคนอ่อนช้อย ละเมียดละไม เพลงที่กล่าวถึงนี้มักคิดตราตรึงใจแก่คนทั่วไปมากกว่าเพลงชาติที่ร้องกันเวลาชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาเสียอีก จนมีผู้กล่าวว่า เป็นเพลงประจำชาติของสยามประเทศ

กรณีของเกาหลี เพลงที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาติที่คนทั่วโลกรู้จักกันดี ก็คือ เพลงอารีรัง นั่นเอง โดยทหารผ่านศึกเกาหลีของไทยได้นำท่วงทำนองมาให้ผู้แต่งเพลงเพื่อเขียนคำร้องเป็นภาษาไทย ต่อมา กลายเป็นเพลงฮิตยอดนิยมไปในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1953-1963 หรือนับเป็นสิบปีทีเดียว (คนไทยอ่านคำนี้เพี้ยนไปเป็น อารีดัง)

สำหรับคนเกาหลีแล้ว เพลงอารีรังเป็นเพลงประจำชาติ เป็นเพลงที่แสดงออกถึงความรู้สึกที่มีต่อชาติเพราะคำร้องได้บรรจุเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และสังคมวัฒนธรรมของคนเกาหลีที่มีมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล ในอดีตผู้คนจะร่วมกันร้องเพลงนี้โดยถ้วนหน้าในยามที่บ้านเมืองเกิดเหตุการณ์คับขัน หรือยามที่สังคมประสบกับความเดือดร้อนอันเป็นผลมาจากภัยอันตรายที่มาจากภายนอก ซึ่งเข้ามาภัยยี่ศกดิ์ศรีและอิสรภาพของชาติ ดังนั้น เนื้อเพลงจึงเป็นเรื่องราวที่ผู้ชาย ซึ่งอาจจะเป็นหัวหน้าครอบครัว พี่ชาย และน้องชายที่ต้องจากครอบครัวไป หรือชายหนุ่มที่ต้องจากคนรักไปต่อสู้กับศัตรูผู้รุกราน หรือไปขจัดปิดเป่าเพื่อให้บ้านเมืองเกิดความสงบสุข ในขณะเดียวกัน ท่วงทำนองจะเต็มไปด้วยความเศร้าสร้อย

ที่จะต้องจากคนรักและสิ่งผูกพันไปโดยไม่ทราบว่าจะมีโอกาสกลับมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอีก
ได้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม เนื้อเพลงอารีรังจะมีความแตกต่างกันไปตามภูมิภาคและช่วงเวลา
ที่เขียน แต่ก็คงแก่นเรื่องไว้ในแนวเดียวกัน ตัวอย่างเช่น คำร้องที่เขียนในจังหวัดเชียงใหม่
ดังนี้

อารีรัง อารีรัง อาราริโอ

จำต้องข้ามเทือกเขาอารีรังไป

คนรักที่ต้องจากไกลและทอดทิ้งฉันให้เดียวดาย

เมื่อเขาห่างไปนับสิบลี้ ย่ำเดินจนเท้าปวดระบม

ผู้อ่านอาจมีคำถามว่า เพลงอารีรังเกิดขึ้นเมื่อใดและที่ไหน คำตอบของคำถามข้อนี้ยังเป็น
ที่สงสัยประวัติของเพลงประจำชาติเกาหลีนี้อยู่ เพราะไม่มีใครทราบข้อเท็จจริงเลยว่า
ใครเป็นผู้แต่งและแต่งขึ้นตั้งแต่เมื่อใด จึงมีผู้คาดการณ์กันไปต่างๆ นานา กล่าวคือ บางกลุ่ม
เชื่อว่า คำว่าอารีรังเป็นคำที่ตั้งขึ้นครั้งสมัยอาณาจักรซิลลา ราวคริสต์ศตวรรษที่ 7-10 หรืออาจ
ก่อนช่วงเวลานั้นด้วยซ้ำ ผู้ที่สันนิษฐานตามทฤษฎีนี้กล่าวว่า เป็นเพลงที่ยกย่องสรรเสริญพระ
ราชินีอริยong ผู้ซึ่งเป็นพระมารดาของกษัตริย์ปัก เชียงโกส ประมุขพระองค์แรกของ
อาณาจักรซิลลา ตามพงศาวดารดั้งเดิมกล่าวว่าพระนางเป็นพระธิดาของมังกรซึ่งมีถิ่นที่อยู่ใน
ทะเลสาบอริยong ต่อมาจึงมีการเรียกชื่อเพี้ยนเป็นอารีรัง

มีทฤษฎีอีกกลุ่มหนึ่งอ้างว่า นักนิรุกติศาสตร์ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อเพลง
ที่กล่าวถึงนี้ ได้สันนิษฐานโดยใช้วิธีการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ในแง่ภาษาศาสตร์ซึ่งมีการใช้
คำพ้องกับคำที่เคยใช้ในอดีต จากนั้น ก็พยายามปะติดปะต่อเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เพื่อ
อธิบายต้นตอของเพลงประจำชาตินี้

สำหรับทฤษฎีกลุ่มที่สามตั้งสมมติฐานว่า เพลงอารีรังน่าจะถือกำเนิดในช่วงเวลาการ
ก่อสร้างพระราชวังเคียงบกในกรุงโซลราวคริสต์ศตวรรษที่ 19 เพราะจะต้องเกณฑ์แรงงาน
จากชาวบ้านชาวเมืองตามท้องถิ่นต่างๆ มาทำการก่อสร้าง ชาวนาจึงต้องเดินทางจากบ้านเกิด
มายังเมืองหลวงและมีความโศกเศร้าที่ต้องจากครอบครัว ดังนั้น ท้องถิ่นแต่ละแห่งจึงมีเนื้อ
ร้องแตกต่างกันออกไป

และทฤษฎีสุดท้ายโดยนายแซง ซาฮุน กล่าวว่า คำว่าอารีริงไม่น่าจะมีความหมายที่มีต้นตอที่แปลกพิสดารอะไร แต่เป็นคำที่นำมาใช้เพียงเพื่อแต่งเพลงเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะมีการสันนิษฐานว่าต้นกำเนิดของเพลงจะเป็นอย่างไรก็ตาม แต่เพลงอารีริงก็ยังเป็นเพลงพื้นเมืองที่คนเกาหลีทุกคนต่างยึดมั่นว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาติ จะมีการร้องเพื่อแสดงถึงความรู้สึกที่มีต่อการพลัดพรากจากคนที่ตนรัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามที่ประเทศถูกญี่ปุ่นยึดครอง ซึ่งคนเกาหลีต่างสละชีพเพื่อตอบโต้แบบกองโจรใต้ดินกับผู้ปกครองชาวบูชิโด

มีผู้นำเอาเนื้อเพลงอารีริงมาสร้างเป็นภาพยนตร์ชื่อ “เพลงแห่งอารีริง” และนำออกฉายในปี ค.ศ. 1926 โดยมีเนื้อเรื่องของฉากสุดท้ายคือ ตัวเอกซึ่งเป็นเด็กหนุ่มบ้านนอกและเป็นคนวิกลจริตได้มาเจ้าของที่นาที่เขาเช่าตายเพราะเป็นคนหน้าเลือด และได้หนีข้ามภูเขาอารีริงไป แต่ก็ถูกตำรวจญี่ปุ่นจับตัวได้ เมื่อภาพยนตร์จบลง ก็มีนักร้องขึ้นไปบนเวทีหน้าจอภาพยนตร์และร้องเพลงอารีริง ท่วงทำนองการร้องเต็มไปด้วยความรู้สึกที่เศร้าสร้อย กินใจยิ่งทำให้ผู้ชมทั้งโรงถึงกับสะอึกสะอื้นรำไห่ชนิดไม่มีใครอายใคร ในวันรุ่งขึ้น โรงภาพยนตร์แห่งนั้นก็ถูกทางการญี่ปุ่นสั่งปิด

จริงอยู่ ในปัจจุบันคนเกาหลีจะถือว่าเพลงอารีริงเป็นของคนโบราณ ดังเช่น คนในกรุงเทพฯ มีความรู้สึกต่อเพลงไทยเดิม แต่คนเมืองโซมทุกคนก็รู้จักเพลงนี้ดี และรัฐบาลก็สงวนไว้ว่าเป็นเพลงพื้นเมืองประจำชาติ แม้ว่าเราอาจไม่ได้ยินได้ฟังเมื่อเดินทางไปตามท้องถนนของกรุงโซล หรือท้องถิ่นต่างๆ ในเกาหลี ยกเว้นการแสดงโชว์พิเศษในแง่วัฒนธรรมตามโรงละครแห่งชาติ แต่ในพิธีปิดงานกีฬาโอลิมปิกที่กรุงโซลเมื่อปี ค.ศ. 1988 เสียงเพลงอารีริงก็ได้กระหึ่มก้องสนามซึ่งเป็นสิ่งที่ประทับใจและเร้าอารมณ์ผู้ชมและนักกีฬาทั้งสนาม และนักกีฬาต่างชาติได้รับการแจกโปยเป็นภาษาอังกฤษให้ร่วมร้องด้วย

แต่ในคราวนี้ สนามกีฬาก็ได้ถูกปิดโดยทางการญี่ปุ่นดังเช่นเมื่อ 62 ปีก่อน

งานประเพณีและการละเล่นพื้นบ้าน

ในรอบสิบสองเดือนของแต่ละปีนั้น ชาวเกาหลีมีงานประเพณีและการละเล่นพื้นบ้านมากมายเพื่อให้คนได้ร่วมกันทำกิจกรรม ทั้งที่เป็นงานเกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนากับบรรพบุรุษและครอบครัว และกับงานอาชีพในด้านการเกษตรและการประมง ทั้งนี้เพราะในอดีตกาลนั้น ประชาชนชาวเกาหลีส่วนใหญ่ทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยการเพาะปลูกและจับสัตว์น้ำเป็นหลัก อนึ่ง แต่ละภูมิภาคแต่ละจังหวัดต่างจะมีงานประเพณีและการละเล่นที่เป็นแบบฉบับของตนเอง รวมทั้ง มีการยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกันออกไปตามท้องถิ่นของตน ศาสตราจารย์แซ แซงซู ผู้เชี่ยวชาญด้านนิทานพื้นบ้านเกาหลีแห่งมหาวิทยาลัยฮานซุงได้รวบรวมประเพณีซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้นถึง 190 ประเภท และได้แยกแยะการละเล่นและงานประเพณีพื้นเมืองที่จัดให้มีขึ้นในแต่ละเดือนตามจันทรคติ รวมทั้งได้อธิบายเรื่องราวประเพณีแต่ละประเภทไว้อย่างน่าสนใจยิ่ง

แม้ว่างานประเพณี และการละเล่นส่วนใหญ่จะไม่นิยมกันในกลุ่มชนเมืองของเกาหลีปัจจุบันมากนัก แต่ก็คงปรากฏว่า ยังคงมีการประพฤติปฏิบัติตาม และคนก็ให้ความเชื่อถือในประเพณีบางประเภท ดังที่จะได้กล่าวอย่างละเอียด ต่อไปนี้

งานสำคัญยิ่งของเดือนที่หนึ่ง ได้แก่ งานวันขึ้นปีใหม่ ในวันนี้สมาชิกอาวุโสของครอบครัวจะสวมเสื้อผ้าใหม่สีขาวหิมะ ส่วนเด็กๆ จะสวมเสื้อผ้าที่มีสีสันสวยงามหลากสีเพื่อร่วมกันเช่นไหว้บรรพบุรุษประจำปี การจัดโต๊ะสำหรับวางอาหารเช่นไหว้จะกระทำดังนี้ อาหารประเภทปลาจะวางไว้ทางทิศตะวันออก เนื้อจะวางในทางทิศตะวันตก ผลไม้วางไว้ข้างหน้า ข้าวและต้มซุปลจะวางไว้ข้างหลัง เป็นต้น ส่วนสถานที่เช่นไหว้นั้น หากเป็นครอบครัวที่มีฐานะดีก็จะกระทำกันที่สถานที่บูชาของตระกูล ในขณะที่ครอบครัวคนทั่วไปมักจะจัดกันในห้องนั่งเล่นหรือห้องโถงในบ้าน

หัวหน้าครอบครัวจะเป็นผู้นำในการไหว้ โดยสมาชิกที่เป็นชายจะนั่งอยู่แถวหน้าใกล้กับโต๊ะวางของไหว้และจะนั่งตามลำดับอาวุโส ผู้นำครอบครัวจะสวมชุดขาวและทำพิธีไหว้ด้วยอาการสำรวม เขาจะเริ่มต้นด้วยการรินสุราลงในแก้ว วางตะเกียบ และขยับจานอาหาร

ประหนึ่งเชิญชวนให้ผีบรรพบุรุษเริ่มรับประทาน จากนั้น ก็จะนั่งคุกเข่าโค้งศีรษะจรดพื้น 3 ครั้ง

หลังเสร็จพิธี ผู้ชายก็จะร่วมวงรับประทานอาหาร ส่วนผู้หญิงจะแยกออกไปรับประทานกันในครัว จากนั้น เด็กๆ ก็จะทำการคารวะต่อพ่อแม่และผู้ใหญ่ในครอบครัวของตน

ในระหว่างวันที่หนึ่งถึงสิบห้าของเดือนที่หนึ่งนี้ ผู้เยาว์จะไปเยี่ยมญาติผู้ใหญ่เพื่อทำการคารวะด้วยการนั่งคุกเข่าแล้วก้มศีรษะจรดพื้นต่อหน้าผู้อาวุโส ผู้อาวุโสก็จะต้อนรับด้วยการเชิญชวนให้รับประทานอาหาร ซึ่งอาหารหลักมีดังนี้ ต้มชุปตักก๊าก ส่วนผู้ชายมักจะดื่มเหล้าที่ทำด้วยข้าวชื่อ โชลู้ เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองที่ได้พบกันและให้ร่างกายอบอุ่น

คนเกาหลีเชื่อกันว่า ในวันขึ้นปีใหม่นี้ ผีจะมาเยือน โดยผีจะลงมาจากสวรรค์และจะลองใส่รองเท้าทุกคู่ที่วางไว้หน้าบ้าน หากคู่ใดที่ผีสวมใส่ได้พอดี ผีก็จะนำเอาไปด้วย ซึ่งจะทำให้เจ้าของรองเท้าคู่นั้นต้องพบกับความโชคร้ายตลอดปี ด้วยเหตุนี้ จึงมีการซ่อนรองเท้าไว้ในที่ที่มิดชิดในบ้านและทุกคนต่างพากันเข้านอนแต่หัวค่ำพร้อมกับดับไฟให้มีดสนิทในคืนวันนั้น

เกมกีฬาที่เล่นกันในวันหยุดปีใหม่ ได้แก่ ยุค-นอริ ซึ่งเล่นกันในครอบครัวภายในบ้านเพื่อความสนุกสนาน และกระดานหกซึ่งเป็นการละเล่นของผู้หญิงนอกบ้าน อนึ่ง ในช่วงวันหยุดปีใหม่เองที่พระภิกษุของศาสนาพุทธจะพากันเดินทางเข้ามาในเมือง พร้อมกับติกลงป่าวร้องให้ผู้คนประกอบคุณงามความดี หากพระภิกษุได้รับนิมนต์ให้เข้าไปเยี่ยมบ้านใด เจ้าของบ้านก็จะบริจาคเงินและอาหารแก่พระรูปนั้น

ในเมืองเล็กๆ และหมู่บ้านในชนบทแต่ละแห่งจะมีประชาชนมาร่วมกันทำบุญเทพเจ้าของชุมชนในตอนเช้าตรู่ของวันที่ 15 ของเดือนที่หนึ่ง โดยแต่ละชุมชนจะทำพิธีเช่นไหว้เทพเจ้าที่ปากทางเข้าชุมชนที่ซึ่งได้มีการสร้างศาลเจ้าไว้ ณ ที่นั้น ศาลเจ้าจะสร้างขึ้นแบบง่ายๆ ด้วยการนำก้อนหินวางซ้อนกันเป็นแท่นบูชาและมีการปลุกต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์คือต้นสนขึ้น ซึ่งคนเชื่อกันว่า ณ ที่แห่งนั้นเป็นที่สิงสถิตของเทพเจ้าประจำหมู่บ้านหรือชุมชน

ชาวบ้านจะมาร่วมงานกันทุกคน และนำข้าวปลาอาหารมาร่วมเช่นไหว้ ผู้อาวุโสที่ได้รับเลือกให้เป็นเจจูจะเป็นผู้นำในการประกอบพิธีไหว้ เพื่อให้เทพเจ้าช่วยปกป้องรักษาชุมชนให้เกิดความสงบสุข รวมทั้งขอพรจากพระผู้เป็นเจ้าให้พืชพันธุ์ธัญญาหารของปีนั้นอุดมสมบูรณ์

ในช่วงสิบห้าวันหลังของเดือนที่หนึ่ง จะมีการเซ่นไหว้วิญญาณหรือผีประจำหมู่บ้าน โดยคนทรง งานเซ่นไหว้ตามลัทธิคนทรงนี้จะจัดขึ้นยิ่งใหญ่และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก ดังนั้น ชาวบ้านทุกคนจะออกเงินร่วมกันเพื่อเป็นกองทุน ในงานนี้ชาวบ้านจะร่วมกัน จัดเตรียมของ และอาหารเพื่อเซ่นไหว้หลายวันก่อนจะถึงวันงาน กรรมการผู้ร่วมงานจะต้อง อดอาหารและชำระล้างร่างกายให้บริสุทธิ์จึงจะเข้าร่วมทำพิธีได้ ชาวบ้านจะงดรับประทาน อาหารประเภทเนื้อสัตว์และจะใช้เชือกที่ทำด้วยฟางข้าวมัดครอบสถานที่บูชาที่จะมีผู้ที่สวม หน้ากากขึ้นไปรำรำ

ขอล่าวในที่นี้สักนิดหนึ่งถึงประเพณีการรำรำที่ผู้แสดงสวมหน้ากาก ผู้อ่านคงจะ ทราบแล้วว่า หน้ากากเป็นหัวใจสำคัญของประเพณีพื้นบ้านทั้งในสังคมญี่ปุ่นและเกาหลี หน้ากากแต่ละประเภทจะบ่งบอกถึงชนชั้นของคนในอดีต เช่น หน้ากากของขุนนาง ปราชญ์ และสตรีผู้สูงศักดิ์ (ชนชั้นสูง) หน้ากากของพ่อค้าเนื้อ (ชนชั้นต่ำ) และหน้ากากของ สามัญชน ตัวละครที่สวมใส่หน้ากากจะแสดงบทบาทไปตามตำแหน่งหรือชั้นทางสังคมที่ กำหนดขึ้น นอกจากนี้ มีการแสดงพื้นเมืองอีกหลายประเภทที่ใช้หน้ากาก โดยผู้สวม หน้ากากจะแสดงเป็นผีแต่ละประเภท สัตว์แต่ละชนิด หรือเทพเจ้าแต่ละองค์ เป็นต้น

ระบำหน้ากากที่มีชื่อเสียงของเกาหลีในปัจจุบันมีชื่อเรียกตามถิ่นกำเนิดของระบำชุด นั้นๆ เช่น ระบำบองซาน มีถิ่นกำเนิดจากเมืองบองซาน ซึ่งตั้งอยู่ตอนกลางของประเทศ ระบำฮาเว จากภาคใต้ และระบำกังกึงเลียจจากภาคเหนือ

นอกจากนี้ ในเดือนที่หนึ่งของแต่ละปีนั้นจะมีการเล่นว่าว ซักกะเยื่อ และการต่อสู้ ด้วยการปาก้อนหินใส่กัน

ในเดือนที่สอง งานประเพณีที่สำคัญ ได้แก่ งานชุมนุมนักปราชญ์ของลัทธิขงจื้อที่ ศาลเจ้าประจำแต่ละมณฑลเพื่อร่วมทำบุญ โดยนำเอาเนื้อวัว เนื้อหมู และข้าวมาร่วมเซ่นไหว้ งานนี้จะมีผู้รู้อ่านคำสอนของขงจื้อ เฝ้าก่ายานเครื่องหอม และสำรวจตนด้วยการงดเว้นกาม กิจทั้งหลาย อนึ่ง งานชุมนุมครั้งนี้จะกระทำขึ้นปีละสองครั้ง คือเดือนที่สองและเดือนที่แปด

เมื่อฤดูใบไม้ผลิเริ่มต้นขึ้นในเดือนที่สาม ชาวเกาหลีทุกเพศทุกวัยจะออกไปปิกนิกกัน ตามสวนสาธารณะนอกบ้านเพื่อชื่นชมกับธรรมชาติที่ต้นไม้ออกใบอ่อนและดอกไม้ออก สดชื่น ส่วนงานประเพณีที่สำคัญ ได้แก่ การแข่งขันยิงธนูระหว่างกลุ่ม หรือระหว่างหมู่บ้าน

ในเดือนที่สี่ จะมีงานวันวิสาขบูชาที่ชาวพุทธต่างไปทำบุญกันที่วัด จะมีการจุดโคม ไฟประดับทั่ววัด ทำให้แลดูสวยงามยิ่งนัก

งานประเพณีโล้ชิงช้าจะมีขึ้นในเดือนที่ห้าซึ่งเป็นงานของผู้หญิง ส่วนผู้ชายจะมีการแข่งขันมวยปล้ำ อนึ่ง ในวันที่ห้าของเดือนห้าเรียกว่า วันดาโน คนเกาหลีจะนำของกินไป เช่น ไหว้ที่สถานที่บูชาบรรพบุรุษประจำบ้าน เสร็จแล้วจะมีงานแข่งขันกีฬา และออกไปเยี่ยมเยียนซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ประเพณีสำคัญที่เป็นเอกลักษณ์ของเกาหลีคือ การทำพัด ซึ่งเรียกว่า พัดดาโน โดยจะทำกันในเดือนห้าเช่นกัน พัดของเกาหลีมี 2 ชนิด คือ พัดชนิดที่พับได้ และพัดที่พับไม่ได้ พัดเหล่านี้จะทำด้วยผ้าหรือกระดาษที่มีสีสันสะดุดตา และมีการวาดภาพบนแผ่นผ้าหรือกระดาษด้วยฝีมือที่ประณีตบรรจง อนึ่ง การรำพัดก็เป็นศิลปะการแสดงที่น่าดูน่าชมยิ่งนัก เช่น ระเบาทุแซ

ภายหลังฤดูเก็บเกี่ยวแล้ว คนเกาหลีจะฉลองการเก็บเกี่ยวพืชผลขึ้นในวันเพ็ญของเดือนที่แปด ซึ่งเรียกรวันนี้ว่า วันชูชก โดยถือเป็นวันหยุดพักผ่อนที่ผู้คนจะสนุกรื่นเริงกันอย่างเต็มที่ พิธีจะเริ่มขึ้นด้วยการตกแต่งหลุมฝังศพของบรรพบุรุษของครอบครัวแล้วนำของ เช่น ไหว้ไปวางไว้หน้าหลุมศพ ต่อจากนั้น จะมีการเดินระบำรำฟ้อน พร้อมกับมีดนตรีชาวบ้านมาแสดง ผู้คนจะร้องรำทำเพลงพร้อมกับเลี้ยงดูกันอย่างเต็มที่

เมื่อหน้าหนาวย่างกรายเข้ามา ผู้คนจะร่วมกันทำกิมจิหรือผักดองกันในเดือนสิบของทุกปี ส่วนเดือนสิบเอ็ด จะมีงานวันดองยี่ ซึ่งเป็นงานฤดูหนาวตอนที่พระอาทิตย์อยู่ห่างจากโลกมากที่สุด ในวันที่ แม่บ้านจะทำแกงจืด ข้าวต้มใส่ถั่วแดง และขนมที่ทำด้วยข้าวเหนียวโบราณ ปัจจุบัน วันดองยี่เป็นวันงานประเพณีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดวันหนึ่งของเกาหลี

สำหรับเดือนสิบสองนั้น จะมีงานช็อนนาบยาง หรือวันสิ้นปีที่คนจะนำนกกกระจอกมาปิ้งเพื่อรับประทานโดยมีความเชื่อกันว่า หากกินนกกกระจอกปิ้งแล้วจะพ้นจากโรคภัยไข้เจ็บอย่างใดก็ตาม งานวันนาบยางได้สูญหายไปแล้ว จึงทำให้เดือนสิบสองไม่มีงานประเพณีที่สำคัญใดๆ ในทุกวันนี้

ดนตรีและระบำ

ชาวเกาหลีนิยมแสดงความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์อย่างเปิดเผยโดยอาศัยดนตรี และการระบำรำฟ้อน จึงได้คิดสร้างเครื่องดนตรีมีคุณภาพขึ้นหลายชิ้น รวมทั้งท่าทางของระบำรำฟ้อนที่มีชีวิตชีวา และมีลักษณะเป็นของตนเองขึ้นหลายแบบด้วยกัน

ดนตรีพื้นเมืองเกาหลีนั้นแบ่งออกได้เป็นสามประเภท คือ อา-อัก ซึ่งเป็นดนตรีที่ใช้ในพิธีกรรมในงานพระราชวัง ตัก-อัก เป็นดนตรีสำหรับงานพิธีของพื้นเมือง และมีดนตรีอีกประเภทหนึ่งที่ใช้ในวงการทหารเพื่อขับร้องและบรรเลงในห้องโถง นอกจากนี้ ยังมีทำนองร้องที่ใช้ในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา มีวงดนตรีลูกทุ่งและดนตรีสำหรับวงชาวไร่ชาวนา และสามัญชนทั่วไปอีกด้วย

ดนตรีในราชสำนักนั้นมักมีท่วงทำนองเชื่องช้าแต่เร้าใจและซับซ้อน รวมทั้งมีทำนองเพลงที่ยืดยาวเชื่อมโยงติดต่อกัน ดนตรีราชสำนักนี้โดยปกติจะเล่นเป็นวงอุปรากรวงใหญ่ ซึ่งใช้เครื่องคีตศิลป์ครบถ้วน

เครื่องดนตรีชิ้นสำคัญที่สุด ได้แก่ กายา-กุม มีลักษณะคล้ายขิมที่ต้องใช้นิ้วคิด กายา-กุม มีลิบสองสายบรรเลงเพลงได้แทบทุกประเภท ตั้งแต่เพลงเบาๆ ที่มีชีวิตชีวาไปจนถึงเพลงเศร้าโศก ผู้เล่นที่เชี่ยวชาญโดยใช้นิ้วอย่างคล่องแคล่วและถูกต้องจะสามารถใช้เครื่องดนตรีชิ้นนี้เล่นเพลงได้ไพเราะเพราะพริ้งมาก หญิงสาวเกาหลีในอดีตนิยมเล่นกายา-กุมกันมาก คงเป็นเช่นเดียวกับที่หญิงสาวทางตะวันตกที่นิยมเล่นเปียโน ส่วนเครื่องดนตรีอีกชนิดหนึ่งคือ เกียวมน-โกมิเจ็ดสาย ซึ่งให้เสียงที่ลึกลับและอ่อนละมุนยิ่งนัก

เครื่องดนตรีกายา-กุม และเกียวมน-โกอาจบรรเลงคลอไปกับเสียงร้องของนักร้อง โดยจะให้เสียงจากปลายทั้งสองข้างที่แตกต่างกัน ส่วนขลุ่ยที่ทำด้วยไม้ไผ่นั้นมีอยู่สามขนาด คือ ใหญ่ กลาง และเล็ก ซึ่งนับว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับวงดนตรีที่สมบูรณ์แบบ

เครื่องดนตรีประเภทตีหรือเคาะนั้น ปกติจะใช้สำหรับวงดนตรีบรรเลงในห้องโถง และวงดนตรีอุปรากร ส่วนดนตรีลูกทุ่งนั้น ตามปกติแล้วจะเล่นเร็วและเต็มไปด้วยชีวิตชีวา จังหวะเพลงส่วนใหญ่ไม่มีกฎบังคับมาก ซึ่งเป็นจังหวะสมทบสามจังหวะ เครื่องดนตรีที่ใช้เป็นหลักคือฆ้องโลหะ ชังโก และปี่ที่มีลักษณะคล้ายแตรให้เสียงดังมาก

เครื่องดนตรีที่ใช้ในวงลูกทุ่งมักเล่นได้ง่าย ซึ่งคนทั่วไปอาจเล่นได้โดยไม่ต้องฝึกฝนอย่างจริงจังมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งซังโกและปี่ และนักแต่งเพลงเกาหลีนิยมเอาเนื้อหาของดนตรีเกาหลีนี้นี้มาแต่ดั้งเดิมมาดัดแปลงผสมผสานเข้ากับดนตรีตะวันตก ในปัจจุบัน ดนตรีตะวันตกทั้งประเภทคลาสสิกและประเภทเบาอารมณ์เป็นที่นิยมฟังกันอย่างกว้างขวาง อนึ่ง มีนักดนตรีหนุ่มสาวชาวเกาหลีที่สามารถเล่นเพลงตะวันตกและได้รับความนิยมนอกจากผู้ฟังทั่วโลก

ในแง่ระบำรำฟ้อนของเกาหลีนั้นก็ได้รับการพัฒนาปรับปรุงมาพร้อมๆ กันกับการพัฒนาดนตรีของบรรพบุรุษในสมัยก่อน เช่น การเต้นรำ เพื่อฉลองหลังการเก็บเกี่ยวพืชผล ซึ่งมีบันทึกไว้ว่ามีผู้คนแสดงความชื่นชมคืออกดีใจ โดยจะมีการเต้นเพียงคนเดียวหรือเป็นกลุ่มก็ได้ การเต้นรำดังกล่าวเป็นการแสดงออกตามธรรมชาติที่อาศัยการเคลื่อนไหวของแขนขาและไหล่ โดยไม่มีแบบแผนของลักษณะการรำรำเฉพาะ ต่อมา เมื่ออารยธรรมได้เจริญก้าวหน้าก็มีการพัฒนารูปแบบการเต้นที่สมบูรณ์และจัดเป็นระเบียบมากยิ่งขึ้น

ระบำรำฟ้อนในราชสำนักนั้นจะมีท่ารำรำที่สมบูรณ์และมีแบบแผนตามหลักเกณฑ์ โดยการเคลื่อนไหวจะเป็นไปอย่างเชื่องช้าแต่เข้มช้อย ผู้แสดงอาชีพเหล่านี้จะสวมใส่เครื่องแต่งกายที่ทึบขึ้นเป็นพิเศษเพราะต้องแสดงเพื่อความบันเทิงของกษัตริย์ และเชื้อพระวงศ์เมื่อทรงจัดงานพระราชทานเลี้ยงขึ้นหรือในโอกาสสำคัญ เช่น งานพิธีอุทิศบุญนียสถาน และสถานที่สำคัญ

นอกจากนี้ ในเกาหลียังมีการระบำที่จัดขึ้นเพื่อการบันเทิง หรือเพื่อแสดงออกทางอารมณ์ให้เห็นเด่นชัด ได้แก่ การเต้นรำของพวกกิกิเซง (หญิงที่มีอาชีพในการให้บริการด้านบันเทิง) ซึ่งจะมีลักษณะการรำรำที่แคล่วคล่องรวดเร็ว แสดงท่าที่ขวยเขินน่าชม และเน้นหนักที่การเคลื่อนไหวของแขนขาที่โค้งเข้าออกอย่างสวยงาม โดยนำเอาลักษณะดั้งเดิมที่เข้ายวนใจของสตรีเพศออกมาใช้ประโยชน์เต็มที่

การเต้นรำอีกอย่างหนึ่งเรียกว่า การเต้นรำของนางชี (เดิมทีเดียวเป็นกิจกรรมของนางชีโดยเฉพาะ แต่ต่อมานักเต้นรำอาชีพได้เอาแบบอย่างมาเป็นท่ารำ) เป็นระบำที่แสดงออกถึงศรัทธาในศาสนาอย่างเคร่งครัด และความปลาบปลื้มยินดีจากการที่ได้ปฏิบัติทางศาสนา ส่วนการรำดาบนั้นจะมุ่งแสดงความทงแคล้วกล้าสามารถในศึกสงครามและมีฝีมือในการสู้รบของนักรบหนุ่มในกองทัพ นอกจากนี้ ยังมีการรำกลองและรำพัด ซึ่งเป็นการแสดงที่มุ่งสนองความต้องการการบันเทิงของผู้คนทั่วไป โดยอาจมีผู้แสดงเพียงคนเดียวหรือเป็นกลุ่มก็ได้

ได้ เป็นการแสดงความสามารถและความแคล่วคล่องว่องไวอย่างน่าพิศวงในการตีกลองและการใช้พัด รวมทั้งความเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างมีระเบียบและสวยงาม

ผู้คนในชนบทมักเดินรำกันเป็นรูปวงกลมใหญ่ใน โอกาสมีงานฉลองรื่นเริงกัน เช่น เวลาเก็บเกี่ยวพืชผลหรือจับปลาได้เป็นจำนวนมาก หรือเมื่อพ้นอันตรายจากน้ำท่วม หรืออากาศแห้งแล้งจัด อันเป็นการระบายความรู้สึกว่าเรงคือจิตใจ

การเดินรำของเกาหลีแต่ละแบบนั้นมีเสน่ห์และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเองโดยเฉพาะผู้แสดงจะต้องมีฝีมือความสามารถสูงจึงจะทำให้การแสดงนั้นดีเด่นขึ้นได้ ดังนั้น จึงเกิดมีสถาบันสอนการเดินรำดั้งเดิมจำนวนมากหลายสถาบัน การเดินรำตามแบบแผนประเพณีเดิมนั้นเป็นที่ชื่นชมพอใจของคนต่างประเทศมาก ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงได้ส่งคณะแสดงออกไปแสดงศิลปะการแสดงชนบทของเกาหลีในต่างประเทศทั่วโลกอยู่เนืองๆ

13

นวนิยายยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

วรรณกรรมประเภทร้อยแก้วของเกาหลีมีมานานนับตั้งแต่อดีตอันยาวนาน ผู้ซึ่งเป็นนักประพันธ์ในสมัยราชวงศ์โคริวได้บันทึกเรื่องราวของคนเกาหลีในหนังสือประวัติศาสตร์ชื่อ ซามกุก-ยูซาเมื่อราวคริสต์ศตวรรษที่ 13 หนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงนิยายโบราณอันเป็นเรื่องราวมหัศจรรย์เกี่ยวกับบรรพบุรุษผู้สร้างเมือง ซึ่งบรรพบุรุษเหล่านี้เป็นผู้สืบเชื้อสายมาจากสวรรค์ และเป็นผู้ที่กล้าหาญในการทำสงคราม มีความเฉลียวฉลาด และมีคุณธรรม นอกจากนี้ ในบันทึกยังได้กล่าวถึงเหตุการณ์ปาฏิหาริย์ต่างๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์และมีความหมายต่อชาติบ้านเมืองมาก

นับตั้งแต่นั้นมา นักปราชญ์ราชบัณฑิตได้เขียนตำราและบันทึกเรื่องราวเป็นบทร้อยแก้วมากมาย โดยอาจจำแนกเป็นหมวดต่างๆ คือ ความเรียงเรื่องแนวความคิดทางปรัชญา เรื่องราวของคนโบราณที่เล่าสู่กันฟัง บทวิจารณ์เรื่องความเป็นมาของโลก และการบรรยาย

ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคแต่ละสมัย ตลอดจนเรื่องสั้นที่แต่งด้วยคำตั้งสอน เป็นต้น

บทร้อยแก้วหรือนวนิยายในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สองก็มีลักษณะเป็นเช่นเดียวกับแนวการเขียนของคนรุ่นก่อน กล่าวคือ เนื้อเรื่องของนวนิยายมักจะกล่าวถึงลักษณะของสังคมที่เกิดขึ้นในขณะที่นักประพันธ์เขียนเรื่องนั้นๆ หรืออาจกล่าวได้ว่า นิยายมักสะท้อนถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนร่วมสมัย อนึ่ง ท่วงทำนองและน้ำเสียงที่ใช้ในการบรรยายเรื่องราวจะบ่งบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติ ตลอดจนค่านิยมของคนในสังคม ดังนั้น การศึกษาเปรียบเทียบแนวเรื่องของนวนิยายในแต่ละยุค จะทำให้ผู้อ่านสามารถลำดับเรื่องราวของสังคมนั้นได้อย่างชัดเจนทีเดียว

เป็นที่ทราบกันแล้วว่า ในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สองนั้น ได้เกิดเหตุการณ์ครั้งสำคัญหลายเหตุการณ์ในประเทศเกาหลีใต้ อันได้แก่ การได้รับอิสรภาพจากญี่ปุ่นในปี ค.ศ. 1945 (พ.ศ. 2488) การตกเป็นดินแดนในอารักขาของสหประชาชาติระหว่างปี ค.ศ. 1945-1948 การตั้งเป็นประเทศเอกราชแต่ต้องแบ่งแยกดินแดนออกเป็นสองส่วนในปี ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) และสงครามเกาหลีในช่วงปี ค.ศ. 1950-1953 การแบ่งแยกประเทศเป็นเหตุการณ์ที่สร้างความขมขื่นให้แก่สมาชิกของสังคมซึ่งเคยมีประวัติศาสตร์ที่เคยเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล ส่วนสงครามเกาหลีก่อให้เกิดภัยพิบัติต่อโครงสร้างของสังคมทรัพย์สิน และความอดอยากยากไร้มีปรากฏไปทั่วในช่วงหลังที่สงครามได้สิ้นสุดลง ด้วยเหตุนี้ การต่อสู้ดิ้นรนเพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดของคนในช่วงทศวรรษที่ 50 แห่งคริสต์ศักราชจึงถูกฉายภาพออกมาในรูปของนวนิยาย โดยผู้ประพันธ์จะใช้ตัวละครเพื่อหาคำตอบว่า ทำไมเหตุการณ์ร้ายดั่งนี้จึงเกิดกับตนเองและครอบครัว ซึ่งได้ก่อให้เกิดการพลัดพราก การสูญเสีย และความยากจนข้นแค้นขึ้น

ต่อมา หลังจากที่รัฐบาลของ ดร. ซิงมัน รี ถูกขบวนการนักศึกษาและประชาชนขับไล่ในเดือนเมษายน ปี ค.ศ. 1960 (พ.ศ. 2503) รัฐบาลทหารภายใต้การนำของนายพลปึก จุงฮีได้รณรงค์เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างขนานใหญ่ โดยได้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติขึ้นเป็นฉบับแรกในปี ค.ศ. 1962 ดังนั้น การพัฒนาหรือความพยายามที่จะกระทำเพื่อให้ชีวิตมีความเจริญรุ่งเรือง ก้าวหน้า และเป็นสุขจึงเป็นคำที่ติดปากของคนทุกคน เปรียบประดุจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้ซึ่งกล่าวว่า “ข้าพเจ้ามีเจตนาอันแรงกล้าที่จะพยายามทุกวิถีทางที่จะพัฒนาเศรษฐกิจให้บรรลุเป้าหมาย คือ การกินคืออยู่ดีของ

ประชาชนคนไทยทุกคน....การพัฒนาเศรษฐกิจจึงจำเป็นต้องมีแผนการ....” ในวัน
ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่หนึ่งของไทยเมื่อปี พ.ศ. 2504 หรือหนึ่งปีก่อนหน้าที่
เกาหลีใต้จะประกาศใช้แผนพัฒนาประเทศฉบับที่หนึ่ง

เมื่อรัฐนำ ประชาชนที่สนับสนุน ทำให้ทัศนคติที่มีต่อชีวิตเปลี่ยนแปลงไป คนเกาหลี
ในช่วงทศวรรษที่ 1960 นี้จะเกิดความรู้สึกอึดอัดที่จะกระทำเพื่อให้ชีวิตของตน
เจริญก้าวหน้าแทนที่จะมานั่งจับจ้ำจ๋อราฟิ่งราพันถึงโชควาสนาที่ได้รับตั้งเช่นช่วงทศวรรษ
ก่อนหน้านั้น

ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจได้ปรากฏในช่วงทศวรรษที่ 70 คนทั่วไปเริ่มมี
ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ก็เป็นการพัฒนาที่ยังไม่สมบูรณ์ กล่าวคือ คนบางกลุ่มได้รับผล
พวงจากการพัฒนาไปมากกว่าคนอีกกลุ่มหนึ่ง ทำให้เกิดปัญหาทางสังคมและการเมือง
ปรากฏขึ้นทั่วไป

ในทศวรรษที่ 1980 เกาหลีใต้กลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ประชาชนจึงมี
ความหวังที่จะก้าวล้ำนำโลก อนึ่ง คนก็มีฐานะและรายได้มากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศ
กำลังพัฒนาทั้งหลาย ดังนั้น คนบางกลุ่ม โดยเฉพาะผู้หญิงก็เริ่มมองถึงสถานภาพของตนที่
ด้อยต่ำมาตั้งแต่อดีตกาล และเริ่มรณรงค์เพื่อยกฐานะของสตรีให้สูงขึ้น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของสังคมเกาหลีเช่นนี้ เราอาจสังเกตได้จาก
แนวเรื่องหรือแก่นเรื่องในนวนิยาย ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างนวนิยายที่ได้รับความนิยมที่เขียน
ขึ้นในแต่ละทศวรรษมาเปรียบเทียบ เพื่อจะให้ผู้อ่านเข้าใจถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงของ
สังคมของประเทศนี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ทศวรรษแห่งความทุกข์ทรมาน

แก่นเรื่องของนิยายในทศวรรษที่ 1950 มักจะเกี่ยวพันกับสงคราม ซึ่งเป็นสงคราม
ระหว่างคนที่มีเชื้อสายจากบรรพบุรุษเดียวกันต้องมารบราฆ่าฟันกันเอง ทัศนคติของคนที่มี
ต่อสงครามเกาหลีในครั้งนั้น ได้แก่ สภาพแปลกแยก (alienation) ที่เกิดขึ้นต่อตัวเอง ต่อ
สังคม และต่อธรรมชาติ และก็มีกรมองว่าเป็นการลดสถานภาพของความเป็นมนุษย์ลง
เพราะแม้แต่สัตว์ก็ยังไม่ทำลายล้างพรรคพวกเผ่าพันธุ์เดียวกันถึงเพียงนี้

กิม ทงนิ ได้เขียนเรื่อง “พ่อกับลูก” (ค.ศ. 1951) ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของแนวนว
นิยายในทศวรรษนี้ ดังมีเนื้อเรื่องย่อว่า ตัวเอกของเรื่องเป็นชาวนาที่ต้องทุ้มเทแรงกายและ

เวลาให้กับอาชีพทางเกษตรกรรมของเขา แต่เขาก็มีความจำเป็นที่จะต้องไปเยี่ยมบุตรชายที่เป็นทหาร โดยที่เขาไม่ได้อยู่ของลูกที่ไม่แน่ชัดนัก ในการเดินทางไปเยี่ยมครั้งนี้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก ซึ่งเขาก็ไม่มีเงินพอ อนึ่ง ในช่วงเวลาที่จะไปเยี่ยมนั้นก็เป็นการให้พืชผลของปีนั้นเสียหาย แต่ชาวนาผู้นั้นได้รำพึงรำพันกับตัวเองไปว่า “ช่างมันเถอะถึงจะต้องคิดหนีบ้าง แต่ก็ยังดีที่จะได้พบหน้าลูกอีกครั้งก่อนที่จะต้องตายจากกันไป” เมื่อคิดคำนวณแล้วว่าเขาสามารถที่จะจัดการกับเรื่องต่างๆ ได้ในช่วงภายหลังที่ได้กลับจากการไปเยี่ยมลูกแล้ว เขาจึงยืมเงินเพื่อนบ้านมาก่อนหนึ่งแล้วก็ออกเดินทาง

ในที่สุด เขาก็พบกับลูกชาย แต่เป็นการพบที่แสนจะสั้น โดยทั้งคู่พูดกันเพียงสองสามคำแล้วก็ต้องจากกันไป โดยลูกชายกลับไปประจำฐานปฏิบัติการ ส่วนผู้เป็นพ่อก็เดินทางกลับบ้านที่แสนไกลและเต็มไปด้วยความยากลำบากเช่นเดียวกับการเดินทางเขาไป

ตามปกติ นวนิยายที่เขียนโดยคนเกาหลีมักจะไม่มีการผูกเรื่องโดยใช้คำพูดของตัวละครมากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นการบรรยายสภาพและการกระทำมากกว่า ลักษณะเช่นนี้ทำให้เรื่อง “พ่อกับลูก” โดดเด่นขึ้นเป็นทวีคูณเพราะบทบาทของตัวละครกินใจและสะเทือนใจที่พ่อลูกต้องพลัดพรากจากกัน

ตัวอย่างที่สองเป็นนวนิยายเกี่ยวกับหญิงชราที่สูญเสียหลานชายคนเดียวของหลานไปในช่วงสงคราม ซึ่งเนื้อเรื่องและการดำเนินเรื่องก็เป็นเช่นเดียวกับ “พ่อกับลูก” กล่าวคือ ผู้แต่งใช้คำพูดของตัวละครน้อย นิยายเรื่องนี้ชื่อ “ภาพวาด” (ค.ศ. 1957) เขียนโดยอี โฮซอลซึ่งได้กล่าวถึงหญิงชราผู้ซึ่งตั้งบ้านที่เชิงเขาแต่ผู้เดียว ได้สะดุ้งตกใจในขณะที่นางกำลังให้อาหารสุกรเพราะเสียงร้องอันน่ากลัวของอีกาที่จับอยู่บนกิ่งไม้ ต้นไม้นั้นเป็นต้นสนขนาดใหญ่และหญิงชราผู้นั้นได้ทำหน้าที่แทนบูชาสำหรับการทำพิธีคนทรงของหมู่บ้าน

จากนั้น เรื่องราวของเนื้อเรื่องเป็นการบรรยายถึงอาการคลุ้มคลั่งของหญิงชราต่อหน้าแทนบูชา โดยมีบางตอนกล่าวถึงการได้รับจดหมายที่ยับยู่จากกองทัพ และในที่สุด หญิงชราและสุกรของเธอก็หายไปในขณะที่ต้นสนใหญ่ถูกโค่นให้ล้มลง

เมื่อปะติดปะต่อเหตุการณ์ต่างๆ ทำให้ทราบว่า จดหมายฉบับนั้นเป็นของทางการทหารเพื่อแจ้งให้นางทราบว่าหลานชายได้เสียชีวิตในสนามรบ หญิงชราจึงโกรธและโค่นต้นสนใหญ่นั้นเสียโดยกล่าวหาว่าต้นไม้นี้ศักดิ์สิทธิ์มิได้ช่วยปกป้องหลานชายตามคำบอานของนางเลย ท้ายที่สุดของเรื่องเป็นการบรรยายความเจ็บปวดของเชิงเขา และเสียงร้องของอีกาที่ทำลายความเจ็บปวดของขุนเขานั้นเป็นระยะๆ

ในช่วงหลังของทศวรรษที่ 1950 ยังมีนวนิยายอีกมากที่มีแก่นเรื่องไปในแนวเดียวกันนี้และมีการใช้ฉากหรือสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป ดังเช่นเรื่อง “ไอ้เตี้ยคิม” (ค.ศ. 1957) เขียนโดยซง เปียงซู ตัวเอกของเรื่องเป็นเด็กวัยรุ่นชื่อกิม คิมเป็นเด็กกำพร้าที่เป็นผลมาจากสงครามเกาหลีและต้องทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยการเป็นคนรับใช้ในค่ายทหารอเมริกัน คิมหนีออกไปจากสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าที่นคร โซลเพราะเจ้าของสถานทีนั้นได้ใช้เด็กกำพร้าเป็นเครื่องมือเพื่อเบียดบังเงินช่วยเหลือไปเป็นของตน แต่ชีวิตในค่ายทหารก็มีได้ให้ความเมตตาสงสารเขามากนัก

คิมต้องทนกับนิสัยกับพะและการไม่สนใจใยดีระหว่างกันของทหารอเมริกัน ทั้งนี้ก็เพื่อความอยู่รอดของชีวิตเขาและคาร์ลิ่ง แต่เขากลับพบสิ่งที่น่ารังเกียจที่สุดก็คือ การกระทำที่ป่าเถื่อนของเพื่อนชาวเกาหลีร่วมชาติที่เขาจำต้องติดต่อกันทุกวัน เช้า เด็กรับใช้ทหารอเมริกันอีกคนหนึ่งที่ชอบรังแกคิม และทหารผ่านศึกที่พิการมักมาขอยืมเงินจากคาร์ลิ่งอยู่เสมอ ทั้งๆ ที่คาร์ลิ่งได้ปฏิเสธทุกครั้ง

วันหนึ่ง เมื่อเด็กรับใช้ทหารคนนั้นได้ส่งทหารไปที่หลุมรบแล้ว ก็กลับมาขู่เชิญเพื่อจะร่วมหลับนอนกับคาร์ลิ่ง คาร์ลิ่งและคิมโกรธมากจึงไล่เขาออกไปจากเพิงที่อาศัยอยู่ ต่อมาในตอนสายของวันนั้น สารวัตรทหารก็ขับไล่ให้รื้อถอนเพิงที่พักในบริเวณเขตทหารออกไป และคาร์ลิ่งก็ถูกนำตัวขึ้นรถจิปไปด้วย ก่อนที่เธอจะจากไป เธอได้บอกให้คิมไปพบเธอที่หน้าร้านขายของทหารที่กรุงโซลในอีกสองวันถัดไป และเตือนให้นำเงินที่ซ่อนไว้ 800 เหรียญสหรัฐฯ ไปด้วย คิมจึงรีบไปเอาเงิน แต่ไม่พบ จึงคิดว่าเด็กรับใช้ขโมย ทั้งคู่จึงเข้าชกต่อยกัน ในที่สุดความจริงก็ถูกเปิดเผยเมื่อทหารผ่านศึกที่พิการได้วิ่งออกจากเพิงที่อาศัยอยู่อย่างรีบเร่ง เด็กทั้งสองจึงช่วยกันจับตัวเพื่อเอาเงินคืน และเด็กรับใช้ก็ใช้มีดแทงทหารคนนั้นตาย เมื่อได้เงินแล้วก็พากันหลบหนีไปกรุงโซล

เนื้อเรื่องของ “ไอ้เตี้ยคิม” สะท้อนให้เห็นภาพของความยุ่งเหยิง ทุกข์ระทม และบ้านเมืองที่ไร้กฎเกณฑ์ทางศีลธรรม ซึ่งสิ่งเลวร้ายทั้งหมดเป็นผลมาจากสงครามนั่นเอง เพราะความจำเป็นที่จะให้มีชีวิตอยู่รอด ทำให้คนต้องกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่จะตอบสนองความต้องการพื้นฐานของชีวิต ด้วยเหตุนี้ กฎของสังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และจารีตที่ดั้งเดิมจึงไม่ได้รับการเอาใจใส่ดังเช่นสังคมในยามปกติ และก่อให้เกิดการสร้างวิถีการดำเนินชีวิตใหม่ที่สร้างความพึงพอใจให้แก่คนเท่านั้น ตัวอย่างของนวนิยายที่สะท้อนให้เห็นสภาวะการณ์เช่นนี้ ได้แก่ “ชีวิตของเกลนภายใต้แสงระวี” (ค.ศ. 1957) ที่ซ่อน

โซฮีได้บรรยายภาพของตัวเอกของเรื่องที่เป็นหญิงสาววัยรุ่นที่แสวงหาความสุขให้แก่ตัวเอง โดยไม่แยแสต่อสิ่งใด และฮาน มาลซุกได้เขียนเรื่อง “หน้าผาของใจ” ที่เด็กนักศึกษาสาวคนหนึ่งจะร่วมหลับนอนกับใครก็ได้เพียงเพื่อให้ได้รับเงินเป็นค่าเล่าเรียน อาหารมื้อหนึ่ง หรือที่ซุกหัวนอนในคืนนั้นๆ เป็นต้น

ทศวรรษที่ 1960: สิบปีแห่งความหวังใหม่

แก่นเรื่องของนวนิยายได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างช้าๆ และมีนักเขียนรุ่นหนุ่มก้าวเข้ามาแทนที่กลุ่มเก่าและได้นำเสนอเรื่องราวของคนในมิติใหม่ ซึ่งเป็นมิติที่มีโชคกล่าวถึงความสิ้นหวังและพ่ายแพ้อันเป็นผลมาจากสังคมและประวัติศาสตร์ แต่เป็นคนที่มีมองโลกในเชิงบวกและเต็มเปี่ยมไปด้วยวิหยาปัญญา รวมทั้งมีพลังใจเป็นเลิศที่จะเอาชนะสิ่งที่ยู่อบข้างทั้งปวง สุ่มเสี่ยงใหม่ในการเขียนนวนิยายในทศวรรษนี้ อาจมองไปได้ว่าเป็นชัยชนะที่พลังมวลชนที่สามารถขับไล่จอมเผด็จการชิงมัน ริ ในตอนต้นของปี ค.ศ. 1960 (พ.ศ. 2503) และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนต่อชีวิตว่า *คนเราสามารถทำอะไรก็ได้หากพวกเขาต้องการ* ด้วยเหตุนี้ แนวเรื่องของนวนิยายจึงเป็นการนำเอาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่คนเกาหลีได้เคยร่วมต่อสู้กับญี่ปุ่นด้วยการเดินขบวนประท้วงกันทั่วประเทศในวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1919 และการปฏิวัติในวันที่ 19 เมษายน ค.ศ. 1960 มาเป็นฉากของเรื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความภาคภูมิใจในตัวเองและชาติของตน มีความเชื่อมั่น และตระหนักถึงความสามารถของตนว่าสามารถทำอะไรก็ได้

เรื่อง “ดอกไม้ไฟ” (ค.ศ. 1957) เขียนโดยโซนู ไฮวอาจถือได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในวงการนวนิยายซึ่งผู้ประพันธ์ได้ชี้ให้เห็นบุคลิกของตัวเอกของเรื่องว่ามีทัศนคติที่ดีต่อชีวิต งานของโซนู ไฮวซึ่นนี้ยังได้วิพากษ์วิจารณ์นวนิยายร่วมสมัยว่า เป็นการวางแนวเรื่องที่ง่ายเกินไป และสร้างตัวละครที่มีทัศนคติอ่อนไหวไปตามกระแสคลื่นของประวัติศาสตร์ ดังนั้น ในเรื่อง “ดอกไม้ไฟ” จึงเป็นงานทวนกระแส ดังมีเรื่องราวโดยย่อดังนี้

เขียนตัวเอกของเรื่องเป็นบุตรชายของบิดาผู้ซึ่งเสียชีวิตในการต่อสู้กับญี่ปุ่นในเหตุการณ์นองเลือดเมื่อครั้งวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1919 เขาจึงได้รับการเลี้ยงดูจากมารดาและปู่ของเขา นิสัยของปู่ไม่เพียงแต่เป็นคนหัวโบราณที่มีความเชื่อทางภูติผีปีศาจ แต่ยังเป็นผู้ที่เปี่ยมแก่ตัวและสนใจในธุรกิจการขายข้าวของของคนเท่านั้น ปู่ของเฮียนจึงไม่มีความรู้สึภาคภูมิใจที่บุตรชายสละชีพเพื่อชาติเลย เพราะเขามีความเชื่อว่า “การช่วยเหลือบ้านเมืองที่จะทำให้คนมี

เกียรติยศอันสูงส่งนั้น เป็นเรื่องที่เหลวไหล.... เจ้าจงดูแลตัวเองให้ดีก็แล้วกัน จงอย่าพยายามทำเพื่อคนอื่นเลยเพราะไม่มีใครให้ค่าจ้างเจ้าในการทำเช่นนั้น จงอย่าฟังปากคนอื่น....” ดังนั้นชายชราจึงเกลียดบุตรชายของตนยิ่งนัก เพราะเขาต้องรับภาระครอบครัวของลูกเมื่อถูกทหารญี่ปุ่นสังหาร

เขียนเจริญเติบโตโดยไม่ทราบเรื่องราวของพ่อเลย ในขณะเดียวกัน ปู่ก็พร่ำสอนตามแนวความคิดเก่าอยู่ตลอดเวลาจนเขียนกลายเป็นคนยอมรับชะตาชีวิต และยกตัวเองอยู่อย่างโดดเดี่ยว มีอยู่ครั้งหนึ่งที่เขียนกลับบ้านด้วยรอยแผลแตกและฟกช้ำเนื่องจากเกิดชกต่อยกับเพื่อนผู้ซึ่งกล่าวหาว่าปู่ของเขาคร่ำครึ แทนที่เขาจะได้รับการปลอบใจและยกย่องในความกล้าหาญ แต่ปู่ของเขากลับพูดว่า “ไปต่อยกับเขาทำไม ใครจะว่าอย่างไรก็ช่าง....ปู่ไม่อยากรุงด้วยนะ” ดังนั้น ทำให้เขียนกลายเป็นคนไม่สู้คนแม้ว่าจะถูกทำร้ายจากเพื่อนฝูงก็ตาม ต่อมาเมื่อเขาเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย อาจารย์ชาวญี่ปุ่นได้บรรยายเกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องสร้างความยิ่งใหญ่ให้แก่วงไพบูลย์ในบูรพาทิศ เขาก็รู้สึกกระอักกระอ่วนใจแม้ว่าเขาจะเป็นคนหัวอ่อนก็ตาม จากนั้นเขาถูกเกณฑ์เป็นทหารในกองทัพจักรพรรดิ แต่ก็หนีทหารไปอยู่ประเทศจีน แต่เขาก็กลับไม่พึงพอใจต่อเพื่อนร่วมชาติที่ต่างชิงดีชิงเด่นกันเป็นใหญ่ในขณะที่ช่องสุมพรรคพวกต่อต้านญี่ปุ่น

ดังนั้น เขาจึงหนีกลับไปบ้านเกิดที่เกาหลีเหนือภายหลังที่ประเทศได้รับเอกราชทัศนคติของเขาก็ยังเป็นเหมือนเดิมอยู่ จนกระทั่งสงครามเกาหลีเหนือ-ใต้ได้อุบัติขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในการณ์ครั้งนี้เขียนไม่อาจเป็นคนเพิกเฉยได้อีกต่อไปเพราะสังคมภายนอกที่เป็นชีวิตจริงนั้นตกอยู่ภายใต้มรสุมของการต่อสู้แข่งขันอย่างเอาเป็นเอาตาย และเมื่อเขาถูกบังคับให้ทำหน้าที่ใต้สวนผู้บริสุทธ์ให้ต้องโทษถึงประหารชีวิตในนามของการปกครองแบบประชาธิปไตย ความรู้สึกภายในของเขาจึงเปลี่ยนไปเป็นการฮึดสู้ และต่อต้านการเป็นฆาตกรฆ่าผู้บริสุทธ์ ซึ่งเขามีความเห็นว่าเป็นการไม่ยุติธรรมเลยที่จะประหารชีวิตคนเหล่านั้น เขารำพึงกับตัวเองว่า “สามสิบปี....สามสิบปีที่ฉันดำเนินชีวิตมาแบบไหนกันนี้ มีแต่การหลีกหนีและหวาดกลัว....ฉันควรจะเริ่มต้นชีวิตใหม่เสียที และตายเพื่อพิสูจน์ว่าฉันสามารถต่อสู้กับอธรรมที่ได้รับ”

จากนั้น เขาก็เข้าร่วมกับทหารเกาหลีใต้เพื่อต่อสู้กับคอมมิวนิสต์เช่นเดียวกับที่พ่อของเขาได้เคยเป็นทหารกู้ชาติเมื่อสามสิบปีก่อน โน้น ต่อมา เขาได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้และใน

วาระสุดท้ายก่อนที่จะสิ้นใจ เขาได้มองเห็นดอกไม้ไฟลอยมา อันเป็นสัญลักษณ์ของการประกาศอิสรภาพให้กับชีวิต

นักประพันธ์อีกคนหนึ่งชื่อ แซ อินฮัน มีแนวการเขียนที่แตกต่างไปเล็กน้อย กล่าวคือ หากจะกล่าวว่า โชนู ไชว กำหนดให้ตัวเอกเขียนสร้างอุดมการณ์ที่ไม่ค่อยลึกซึ้งนัก ตัวละครที่เขายกย่องชื่อ ยี เมียงจุน นั้น จะเป็นตัวแทนที่ได้กระทำตอบโต้ประวัติศาสตร์อันเลวร้าย ด้วยปัญญา นั่นคือ การแบ่งแยกดินแดนออกเป็นสองประเทศในนวนิยายเรื่อง “จัตุรัสเปิด” (ค.ศ. 1961)

นวนิยายเรื่องนี้เขียนในรูปของบันทึกความทรงจำซึ่งเกิดขึ้นในขณะที่ตัวเอกของเรื่อง ยืนอยู่บนหาดฟ้าของเรือชาวอินเดียชื่อ ทากอร์ ที่นำเอานักโทษสงครามชาวเกาหลีออกไปจากเกาหลีได้ โดยยี เมียงจุนสมัครใจที่จะไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่เป็นกลาง ทั้งๆ ที่เขามีถิ่นเกิดและเจริญเติบโตในเกาหลีได้ ต่อมาเขาได้หนีไปอยู่ในเกาหลีเหนือก่อนสงครามเกิดขึ้น ในที่สุดก็ถูกจับเป็นเชลยสงครามโดยทหารของเกาหลีใต้ในระหว่างสงครามเกาหลี

พ่อของยีได้หนีไปยังเกาหลีเหนือก่อน ดังนั้น ยีซึ่งเป็นนักศึกษาสาขาปรัชญาจึงได้ย้ายเข้าไปอาศัยอยู่กับครอบครัวแพนสาว ซึ่งครอบครัวนี้เป็นบ้านของขุนนางเก่าที่ร่ำรวยในกรุงโซล สมาชิกในบ้านจึงไม่กระตือรือร้นในการทำงาน ลักษณะการดำเนินชีวิตดังนี้ทำให้เขารู้สึกอึดอัดใจ ต่อมา ตำรวจเริ่มเข้าไปรบกวนเขาเพราะสืบทราบได้ว่าพ่อของยีหนีไปอยู่ที่เกาหลีเหนือและทำงานเป็นผู้อ่านข่าวของสถานีวิทยุของประเทศนั้น ยีจึงเกลียดตำรวจที่กล่าวหาพ่อผู้เป็นที่เคารพรักของเขา ในขณะที่เดียวกัน ความรักที่มีต่อแพนของช็อยุนเอก็ไม่น้อยราบรื่นนัก เขาจึงตัดสินใจหลบหนีไปอาศัยอยู่กับพ่อที่เกาหลีเหนือ

ขณะที่กำลังอยู่บนเรือไปยังเกาหลีเหนือนั้น เขารู้สึกตื่นเต้นที่จะได้เห็นบรรยากาศของการปฏิบัติโดยชนชั้นกรรมาชีพ และจินตนาการต่อไปว่าเขากำลังเดินทางไปสู่ “จัตุรัสเปิดที่ไร้เมฆหมอก” โดยทิ้ง “ห้องหอที่คร่ำคร่า” ไว้เบื้องหลัง แต่สิ่งที่เขาประสบเมื่อเดินทางไปถึงกลับกลายเป็นภาพลวงตา เนื่องจากพ่อแต่งงานใหม่กับคนชั้นสูงในค่ายคอมมิวนิสต์ และใช้ชีวิตอย่างสุขสบาย ส่วนสปิริตของการปฏิบัติของมวลชนไม่อาจพบบนได้ ณ ที่แห่งใดเลย ต่อมายีได้ทำงานเป็นผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ของรัฐบาล แต่ก็ทนไม่ได้เพราะต้องเขียนข่าวบิดเบือนเมื่อเขาต้องออกไปหาข่าวเกี่ยวกับความยากไร้ในแมนจูเรีย ดังนั้น เขาจึงสมัครเป็นกรรมกรก่อสร้างและได้รับบาดเจ็บในขณะที่ก่อสร้างโรงละครแห่งหนึ่ง ซึ่งเขาได้พบกับนางระบำบัลเลต์แสนสวย แต่เมื่อความรักกำลังจะเริ่มก่อตัว เธอก็ตัดเชื้อโง่และจากเขาไป

ต่อมา สงครามเกาหลีเริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ. 1950 เขาก็เดินทางกลับไปยังกรุงโซลในฐานะที่เป็นสมาชิกของกองทัพปลดแอกประชาชน ซึ่งในช่วงนี้เองที่เขาเบียดหน้าต่อเกาหลีทั้งสองฝ่าย งานของเขาที่กรุงโซลก็คือการสืบหาข่าวของผู้ต่อต้านฝ่ายใต้ให้กับฝ่ายทหารเกาหลีเหนือที่ยึดครองกรุงโซลอยู่ ณ ที่นั่น เขาก็พบกับคนรักเก่าชื่อ ยุนเอ ซึ่งตกเป็นนักโทษรวมอยู่ด้วย ยุนเอได้แต่งงานกับเดซิก ซึ่งเป็นลูกชายของครอบครัวที่เคยอุปการะเขามาครั้งหนึ่ง ด้วยเหตุที่เขาสิ้นหวังในระบบการปกครองทั้งสองฝ่าย เขาจึงหาวิธีแกล้งให้ครอบครัวของแฟนเก่าแตกแยก แต่ก็ทำไม่สำเร็จเพราะใจไม่กล้าพอ เขาจึงแอบปล่อยตัวทั้งสองไป หลังจากนั้น เขาก็ถูกส่งไปยังสนามรบและพบกับแฟนเก่าที่เป็นนักเดินร่า ซึ่งทำงานเป็นพยาบาล แต่ก็เสียชีวิตในเวลาต่อมา และตัวเขาเองก็ถูกจับเป็นเชลย

เมื่อมีการเซ็นสัญญาหยุดยิง เขาก็ถูกปล่อยให้เป็นอิสระ แต่เขาก็ไม่รู้ว่าจะไปอยู่ที่ไหน ทั้งเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ไม่เป็นถิ่นที่สงบสุขเพราะเต็มไปด้วยความไม่ไว้วางใจกัน โดยในจัตุรัสของเกาหลีเหนือ “...พรรคได้เข้าแทนที่ความเป็นมนุษย์” ส่วนทางใต้ “...ขมขื่นและอับเฉา...ผู้คนต่างแก่งแย่งเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ...” ดังนั้น เขาจึงตัดสินใจลี้ภัยไปยังดินแดนที่เป็นกลางที่ซึ่งเขาไม่รู้จักผู้ใดและไม่ผูกพันต่อสิ่งใด ในท้ายที่สุดของเรื่อง ยีได้ฆ่าตัวตายบนคาบฟ้าของเรือทากอร์นั่นเอง

เรื่อง “จัตุรัสเปิด” ได้จบลงตรงนี้ ผู้อ่านอาจเข้าใจว่าตัวเอกของเรื่องอ่อนแอและพ่ายแพ้ในการดำรงชีวิตเพราะเขาไม่พอใจในสังคมทั้งสอง แล้วอะไรที่ว่าเป็นการกระทำที่สูงส่งด้วยปัญญาเล่า

โดยแท้จริงแล้ว ความตายของตัวเอกเป็นสัญลักษณ์ที่เขาไม่ประสงค์ที่จะไปอาศัยอยู่ในต่างแดนใดๆ และการตายย่อมหมายถึงการเกิดใหม่ ซึ่งตัวเอกจะต้องสร้างสังคมของตนให้ดีขึ้นนั่นเอง

นวนิยายเรื่องอื่นๆ ในทศวรรษที่ 1960 มีแนวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้เพื่อชีวิตใหม่แทบทั้งสิ้น นอกจากนี้ ยังใช้ฉากที่แสดงถึงความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เช่น การอพยพเข้าสู่เขตเมืองเพื่อหางานทำ เพื่อการศึกษา และเพื่อการปรับปรุงชีวิตของตนให้ดีขึ้นกว่าเดิม จึงอาจกล่าวได้ว่า วรรณกรรมในยุคนี้สะท้อนให้เห็นภาพของคนที่มีความหวัง ความอดทน และตั้งใจจริงที่จะนำชีวิตให้เจริญก้าวหน้าแทนที่จะมานั่งจับเจ้าศร้าวสร้อยในความอภัพอับวาสนาของตนและสังคม

ทศวรรษที่ 1970: เหยื่อของความเจริญ

ความเจริญก้าวหน้าของสังคมเกาหลียังผลให้คนตกเป็นทาสของเงิน เวลาและความสำเร็จที่เป็นวัตถุ ความสัมพันธ์ของคนที่เคยมีความเอื้อเฟื้อและเห็นอกเห็นใจต่อกันเริ่มจืดจางหายไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองใหญ่ๆ ที่คนพากันหลังไหลเข้าไปหางานทำ ซึ่งก่อให้เกิดสภาพแปลกแยก โดดเดี่ยว และสับสนแม้ว่าจะมีฝูงชนห้อมล้อมอยู่มากมายก็ตาม

สิ่งที่เกิดขึ้นในวงการนวนิยายของเกาหลีในช่วงนี้ ได้แก่ นักประพันธ์ที่มีการศึกษาสูงเริ่มผลิตผลงานการเขียน คนเหล่านี้ได้รับอิทธิพลจากชาติตะวันตกมากขึ้น และผลงานมีคุณภาพกว่าอดีต

ตัวอย่างนวนิยายในยุคนี้ ได้แก่ เรื่อง “ย่ำราตรี” (ค.ศ. 1969) เขียนโดยคิม ซัง โอที่ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเมือง ตัวเอกของเรื่องเป็นหญิงสาวที่ทำงานธนาคารแห่งหนึ่งในเมือง เธอได้อยู่กินฉันท์สามีภรรยากับเพื่อนร่วมงานในธนาคารแห่งนั้น แต่ทั้งคู่ไม่อาจกระทำได้อย่างเปิดเผยเพราะธนาคารมีกฎว่าห้ามสามีภรรยาทำงานที่เดียวกัน มิฉะนั้น คนใดคนหนึ่งต้องออกจากงาน แต่เธอไม่ยอมออกเพราะเหตุผลในเรื่องรายได้ของครอบครัว ดังนั้น ในตอนกลางวัน ทั้งคู่ต้องทำตัวเป็นเพื่อนร่วมงาน ส่วนกลางคืนก็อยู่กินในฐานะสามีเมื่อเหตุการณ์บังคับดังที่กล่าวแล้ว บางครั้งเธอรู้สึกอึดอัดใจและเกลียดสภาพที่ขัดแย้งกัน ความเบื่อหน่ายในชีวิตจึงเกิดขึ้นตามมา

มีอยู่วันหนึ่งที่เธอได้รับประสบการณ์ที่แปลก นั่นคือ ในตอนเที่ยงของวันนั้นได้มีชายแปลกหน้ามาสะกิดและบอกเธอว่า เขามีเรื่องที่จะบอกให้ แล้วเธอก็ตามเขาไปที่โรงแรมใกล้เคียงนั้น และทั้งคู่ร่วมหลับนอนกัน นั่นแหละคือสิ่งที่เขาต้องการจะบอกและแล้วก็จากไป เธอได้ขจัดขึ้นเขาในตอนแรก แต่ในที่สุด เธอก็ไม่แน่ใจว่าการขจัดขึ้นจะเป็นสิ่งที่ต้องกระทำ

ต่อมา เมื่อเธอรำลึกถึงบทบาทบนเตียงของเขานั้น เธอก็รู้สึกเกิดความพึงพอใจมากกว่าการกระทำของสามีเสียอีก ด้วยเหตุนี้ เธอจึงอยากจะมีประสบการณ์ที่แปลกใหม่ต่อไปอีก และได้ออกจากบ้านเดินไปตามท้องถนนในยามค่ำคืนเพื่อที่จะแสวงหาสิ่งที่คุณประสงค์.... แต่ก็ไร้ผล

ส่วนนักประพันธ์ชื่อแซ อิน โฮได้เขียนเรื่อง “ในห้องของชายอื่น” (ค.ศ. 1971) ซึ่งได้ผูกเรื่องไว้อย่างน่าสนใจยิ่ง ดังนี้ ชายหนุ่มได้กดกระดิ่งของห้องเช่าในอพาร์ทเมนต์หลายครั้ง แต่ก็ไม่มีเสียงขานตอบรับ เขาจึงทุบประตูดังๆ ทำให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในห้องอื่นๆ พากันเปิด

ประตูออกมาดู ในที่สุด เขาก็เอากุญแจจากกระเป๋าแกงของเขาเพื่อเข้าไปในห้องเช่า ในห้องนั้นไม่มีใครอยู่เลย แต่มีโน้ตย่อสั้นๆ บนเครื่องเป่าว่า “สามีที่รัก” จาก “ภรรยาของคุณ” ข้อความทั้งหมดกล่าวถึงเธอถูกเรียกให้ไปพยาบาลพ่อที่กำลังป่วย ไม่จำเป็นต้องไปตามหา เพราะเธอจะกลับเร็วๆ นี้

จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ผู้อ่านรู้ว่า ชายผู้เป็นสามีเดินทางไปทำธุรกิจค้าขายและกลับมาถึงห้องเช่าหนึ่งวันก่อนกำหนด แต่โน้ตย่อที่เขียนดูเหมือนว่าจะเขียนในวันที่เขาจากไปเมื่ออาทิตย์ก่อน

เขาเดินสำรวจอยู่รอบๆ ห้องพัก แต่อยู่ในสภาพที่ว้าเหว ในที่สุดภาพลลอกหลอนก็เกิดขึ้นเมื่อเครื่องเรือน นาฬิกา และน้ำในห้องต่างเคลื่อนไหวและเยาะเย้ยในความอ้างว้างของเขา สองวันต่อมา ผู้หญิงคนหนึ่งเข้าในห้องเช่าและมองไปรอบๆ เพื่อแน่ใจว่าไม่มีใครอยู่ในห้อง แล้วเธอก็เขียนโน้ตเหมือนกับแผ่นก่อนๆ และจากไปอย่างรีบเร่ง เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้คนอ่านเกิดความสงสัยว่า ห้องเช่านี้เป็นห้องของคนอื่นหรือชายผู้เป็นสามีเป็นเจ้าของห้องที่แท้จริงหรือไม่ แต่ก็ปรากฏอย่างชัดเจนในเรื่องก็คือ ลักษณะของความแปลกแยกและอ้างว้างเปล่าเปลี่ยวของคนที่อยู่คนเดียวในเมืองใหญ่ในปัจจุบัน

ทศวรรษที่ 1980: บทบาทของสตรี

เมื่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนดีขึ้น ชายหญิงต่างได้รับการศึกษาสูงเท่าเทียมกัน ทำให้คนเริ่มมองถึงคุณภาพชีวิตโดยยึดหลักความเสมอภาค เสรีภาพและความยุติธรรมในสังคม แต่สังคมที่ศาสนาขงจื้อมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคน เช่น สังคมเกาหลี จีน และญี่ปุ่น สิทธิเสรีภาพของสตรีจะถูกกำหนดให้ต่ำกว่าผู้ชายมาก ดังนั้น พอมาถึงยุคที่คนเกาหลีได้ติดต่อและมีความเจริญเทียบเท่าอารยประเทศ กลุ่มสตรีจึงพยายามสร้างพลังเพื่อยกสถานภาพของตนให้สูงขึ้น ซึ่งความพยายามนี้ได้แสดงออกมาในรูปของนวนิยาย

แนวเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของแม่บ้านครอบครัวชนชั้นกลางกลายเป็นแนวที่ได้รับความนิยมสูงสุดในหมู่นักเขียนสตรี โดยจะเน้นถึงสถานภาพและบทบาทผู้หญิงในสังคมสมัยใหม่ อย่างไรก็ตาม ลักษณะการเขียนมิได้ยกยอความสามารถที่ผู้หญิงทำได้เท่านั้น แต่ยังได้วิจารณ์ผู้หญิงร่วมสมัยอีกด้วย

ปัก วันโชเขียนเรื่อง “มองหาดอกไม้” ได้โจมตีผู้หญิงที่กระทำผิดจารีตประเพณีซึ่งตัวเอกของเรื่องชื่อ โลธ ที่ต้องดูแลพ่อของสามี แต่เธอได้แสดงตัวให้ดูประหนึ่งว่าเป็น

ลูกสะใภ้ที่ดีที่สุดนั้น นินยาเรื่องนี้ชี้ให้เห็นถึงความรู้สึกที่คิดว่าตัวเองเก่งที่สุดของผู้หญิงที่ทำงานนอกบ้าน เช่น เป็นผู้บริหารในวงการธุรกิจ ทางการเงิน และหมอ ซึ่งมีเงินและมีเกียรติ แต่ขาดคุณธรรมและจารีตอันดีงาม

ส่วยโอ ซองฮีได้เขียนเรื่องไปอีกแนวหนึ่งในนวนิยายเรื่อง “วิญญาณของลม” ที่กล่าวถึงแม่บ้านของครอบครัวชนชั้นกลางที่มีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยคนหนึ่ง งานในชีวิตของเธอก็คือการเลี้ยงลูกสองคนที่เกิดกับสามีที่ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงานโดยเป็นกรรมการบริหารของบริษัท ในบางครั้ง เธอรู้สึกอ้างว้างในชีวิตและคิดไปว่า การเป็นแม่บ้านเป็นเพียงสิ่งเดียวที่เธอทำได้ในชีวิตเท่านั้นหรือ ด้วยเหตุนี้เธอและแม่บ้านคนอื่นๆ จึงชวนกันเปิดประตูไปสู่โลกกว้าง

อนึ่ง นักประพันธ์สตรีก็ได้รับเกียรติ โดยได้รับรางวัลนักเขียนแห่งชาติในปี ค.ศ. 1986 ได้แก่ ฮาน มูชุก ในนวนิยายเรื่อง “ผู้ต่อต้าน” รางวัลนี้เป็นรางวัลที่มีเกียรติสูงสุดในวงวรรณกรรมของประเทศซึ่งผู้ชนะเลิศจะได้รับเงินรางวัล 3 ล้านบาททีเดียว

สหสวรรค์ใหม่ ค.ศ. 2000

การก้าวสู่ยุคการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมวัฒนธรรมหรือกระแสเกาหลี (Korean wave) เนื้อหาของวรรณกรรมเกาหลีได้แยกออกไปหลายแนวเพื่อนำภาพของสังคมเกาหลีให้หลุดพ้นจากสังคมด้อยพัฒนาที่ยากจนมาเป็นสังคมที่พัฒนาทันสมัย แต่ก็ยังแฝงด้วยมิติทางวัฒนธรรมดั้งเดิมอยู่ จากนั้น ก็ส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ทั่วเอเชีย ไม่ว่าจะเป็นจีน ญี่ปุ่น เวียดนาม ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ รวมทั้งในทวีปอื่นๆ ทั่วโลก และได้รับความสำเร็จสูงสุด ผู้สนใจสามารถดูละครโทรทัศน์เกาหลีที่มีฉายอย่างต่อเนื่องในประเทศไทย

เมื่ออ่านถึงตรงนี้แล้ว เราจะพบว่าชาวเกาหลีนิยมนินยานำเน่าจริงหรือเปล่า...

วรรณกรรมของพลเมืองชั้นสอง

ปัจจุบันมีคนเชื้อสายเกาหลีอาศัยอยู่ในประเทศญี่ปุ่นมากกว่าครึ่งล้านคน คนกลุ่มนี้ถือได้ว่าเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีจำนวนมากที่สุดในราชอาณาจักรของชาวอาทิตย์อุทัย แม้ว่าพวกเขาต่างถือกำเนิดในดินแดนของญี่ปุ่น หรือเป็นคนรุ่นลูกหลานของชาวเกาหลีที่อาศัยอยู่ในประเทศนี้ แต่คนญี่ปุ่นเชื้อสายเกาหลีนี้จะถูกกีดกันออกจากสังคมและวัฒนธรรมใหญ่ซึ่งต้องดำรงความเป็นชนกลุ่มน้อยอยู่ตลอดไปนั่นเอง

ก็เป็นเช่นเดียวกับชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในประเทศต่างๆทั่วโลกที่มักจะอาศัยรวมกันอยู่เป็นชุมชน ดังที่เราจะได้ยินได้ฟังเกี่ยวกับชุมชนไชน่าทาวน์ ที่ปรากฏตามเมืองใหญ่ๆ และยังเป็นชนกลุ่มน้อยที่ต้องไปอาศัยอยู่ในประเทศที่ถือเราถือเขาอย่างเคร่งครัดแล้ว คนเชื้อสายเกาหลีในญี่ปุ่นจะเกาะเกี่ยวกันอย่างแนบแน่น โดยจะกระทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน สนใจศึกษาภาษาและวัฒนธรรมของเมืองบ้านเกิด จับกลุ่มและแต่งงานในหมู่พวกเขาด้วยกัน ออกหนังสือพิมพ์และเขียนนวนิยายเผยแพร่ในหมู่นักเกาหลี เป็นต้น

ในแง่ของข้อเขียนและวรรณกรรมที่พิมพ์เผยแพร่ออกมา นั้นจัดว่า เป็นหัวข้อที่น่าสนใจและน่าติดตามว่า สาระของเรื่องของวรรณกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาอย่างไร และมีความสัมพันธ์ระหว่างสาระของเรื่องกับลักษณะทางสังคมการเมืองและวัฒนธรรมชัดเจนมากน้อยแค่ไหน รวมทั้งได้แสดงออกถึงทางเสียงหรือน้ำเสียงในวรรณกรรมที่เขียนโดยคนเชื้อสายเกาหลีในญี่ปุ่นว่าเป็นอย่างไร ทั้งนี้ เพราะข้อเขียนเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของคนเกาหลีในญี่ปุ่นและการปฏิบัติตัวของคนญี่ปุ่นต่อชนกลุ่มน้อย รวมทั้งต่อคนต่างชาติที่เข้าไปอาศัยอยู่ในประเทศนั้นอีกด้วย

คนเกาหลีมีความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นเป็นเวลาช้านานแล้ว เพราะทั้งสองประเทศตั้งอยู่ใกล้ชิดกัน ต่อมา เมื่อชาวเมืองโสมเปิดประเทศเพื่อรับเอาอารยธรรมจากตะวันตกในยุคสมัยของกษัตริย์โคจงเมื่อราวปี ค.ศ. 1807 ชาวเกาหลีก็เริ่มมีหูตากว้างขึ้น และมองเห็นว่าญี่ปุ่นตอนนั้นมีความเจริญก้าวหน้ามาก เพราะได้มีการปรับใช้วิทยาการของชาวตะวันตกในการพัฒนาประเทศ ด้วยเหตุนี้ ขุนนางเกาหลีจึงส่งบุตรหลานไปศึกษาในสถานศึกษาของญี่ปุ่น

ต่อมา จำนวนนักเรียนเกาหลีในประเทศนี้ก็เพิ่มขึ้นจากจำนวนร้อย เป็นจะนวนพันคนในช่วง ก่อนที่ญี่ปุ่นจะผนวกดินแดนเกาหลีเป็นของตนในปี ค.ศ. 1910

ภายหลังที่สงครามโลกครั้งที่หนึ่งสิ้นสุดลง ญี่ปุ่นเริ่มเปิดรับคนเกาหลีซึ่งส่วนใหญ่ เป็นพวกชาวนาและคนไร้การศึกษาเข้าไปทำงานเป็นกรรมกรในโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อ ทดแทนกรรมกรญี่ปุ่นที่เริ่มก่อตั้งสหภาพแรงงาน และก่อปัญหาแก่นายจ้างอยู่เสมอๆ การ จ้างแรงงานชาวเกาหลีจึงได้ประโยชน์ทั้งสามารถคค่าจ้างแรงงานให้ต่ำและกรรมกรเหล่านี้ ก็ไม่มีพิษสงที่จะก่อความไม่สงบขึ้นตามโรงงานอุตสาหกรรมได้

กรรมกรชาวเกาหลีที่อพยพไปทำงานในญี่ปุ่นช่วงทศวรรษที่ 1920 แห่งคริสต์ศักราช (ค.ศ. 1920 – 1929) หรือราวปี พ.ศ. 2463 นั้นมีจำนวนนับแสนคน บ้างก็กลับไปเยี่ยมบ้าน เกิดหลังจากที่ทำงานไปช่วงหนึ่ง บ้างก็ส่งเงินทองไปเลี้ยงดูครอบครัวที่อยู่เบื้องหลัง กรรมกรเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นชายฉกรรจ์ซึ่งเคยเป็นชาวนาและด้อยการศึกษา อนึ่ง คนเหล่านี้ เดินทางไปมาระหว่างสองสังคมอยู่ตลอดเวลา เพราะทำได้ง่ายเนื่องจากอยู่ภายใต้ร่มธง เดียวกัน

วรรณกรรมของคนเกาหลีในญี่ปุ่นในยุคนี้ นั้น มักเขียนขึ้นโดยปัญญาชนจากตระกูล ชุนนางที่เดินทางมาศึกษาในดินแดนชาวอาทิตย์อุทัย เยาวชนเหล่านี้มีความคิด โน้มเอียง ไป กับนักศึกษาและผู้นำกรรมกรหัวรุนแรงของญี่ปุ่นที่พยายามแสวงหาความเป็นธรรมจากสังคม และต่อต้านการกดขี่จากพวกนายทุน เราอาจเทียบได้กับกลุ่มนักเรียนไทยที่ไปศึกษาใน ประเทศต่างๆ แถวยุโรป เช่น นายปรีดี พนมยงค์ ที่ได้รับอิทธิพลแนวคิดทางการเมืองของ สหภาพโซเวียตภายหลังที่กลุ่มบอลเชวิคได้รับชัยชนะ และเปลี่ยนการปกครองเป็นแบบ สังคมนิยม

สารัตถะหรือแก่นเรื่องของวรรณกรรมชาวเกาหลีในยุคต้นนี้ มักเป็นไปในแนวทาง การเมือง ปรัชญาของมนุษย์ และความเป็นธรรมในสังคม แต่วรรณกรรมเหล่านี้มิได้ แพร่หลายไปยังหมู่กรรมกรชาวเกาหลีรุ่นบุกเบิก ยกเว้นลูกหลานที่เกิดในประเทศญี่ปุ่นและ อยู่ในวัยศึกษาซึ่งสามารถอ่านภาษาญี่ปุ่นได้ดีเท่านั้นที่จะมีโอกาสได้อ่านข้อเขียนดังกล่าว

กรรมกรชาวเกาหลีกลายเป็นชนชั้นกรรมาชีพในเมือง ซึ่งแตกต่างจากกรรมกรชาว ญี่ปุ่นที่ยังมีสายใยสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับชนบทและประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมของพวกตน ความผูกพันระหว่างชนบทกับเมืองจึงมีปรากฏในหมู่กรรมกรชาวญี่ปุ่นอย่างแน่นแฟ้น ด้วย เหตุนี้ กลุ่มกรรมกรชาวเกาหลีกับกรรมกรชาวญี่ปุ่นจึงมีความสัมพันธ์ต่อกันน้อย โดยอาจ

กล่าวได้ว่า กรรมกรชาวเกาหลีมีความโดดเดี่ยว ทั้งๆที่อาศัยอยู่ในญี่ปุ่นเป็นระยะเวลานานหลายสิบปี ต่อมา การติดต่อกับหมู่บ้านถิ่นเกิดของผู้อพยพชาวเกาหลีได้ลดลงเป็นลำดับ ทั้งนี้ เป็นเพราะญี่ปุ่นเร่งกำลังการผลิตและผลิตอาวุธสงครามเพื่อเตรียมทำสงครามกับจีน มองโกเลีย และสงครามโลกครั้งที่สอง นอกจากนี้ คนเกาหลีในญี่ปุ่นก็ถูกเกณฑ์ให้เป็นทหารในกองทัพกว่า 350,000 คนและถูกส่งไปในสมรภูมิต่างประเทศต่างๆ ทั้งเอเชียและแปซิฟิก กล่าวกันว่าทหารเกาหลีเสียชีวิตกว่าครึ่งของจำนวนที่ถูกเกณฑ์ไปทั้งหมด จากเหตุการณ์ที่กล่าวถึงนี้ คนเกาหลีในญี่ปุ่นก็ถูกตัดขาดจากบ้านเกิดเมืองนอนของตนอย่างเด็ดขาด

กล่าวโดยสรุป วรรณกรรมในยุคแรกมักมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ภาพสังคมการเมืองของญี่ปุ่นในทัศนะของคนเกาหลีที่อาศัยอยู่ในประเทศนี้ วรรณกรรมดังกล่าวยังบ่งบอกถึงจำนวนค่าจ้างที่ต่ำ และสภาพการทำงานไม่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยที่กรรมกรได้รับในการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม มากกว่าที่จะแสดงออกมาในรูปของวรรณกรรมของชนกลุ่มน้อย แม้ว่าจะมีการใช้ศัพท์สำนวนซึ่งแฝงด้วยลักษณะวัฒนธรรมของคนเกาหลีในข้อเขียน

ต่อมา เมื่อมีการปลดปล่อยประเทศเกาหลีให้เป็นอิสระจากการยึดครองในปี ค.ศ. 1945 สถานภาพของคนเกาหลีในญี่ปุ่นก็เปลี่ยนแปลงไป กลายเป็นชนกลุ่มน้อยที่คนญี่ปุ่นไม่ยอมรับ ซ้ำยังกีดกันทุกวิถีทางเพื่อมิให้มีฐานะเท่าเทียม เช่น โอกาสเข้ารับการศึกษาในชั้นมหาวิทยาลัยและการเข้าทำงาน อนึ่ง คนเชื้อสายเกาหลีรุ่นใหม่ที่เกิดในญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์กับถิ่นและวัฒนธรรมบ้านเกิดของพ่อแม่น้อยลงมาก เพราะส่วนใหญ่พูดภาษาเกาหลีไม่ได้ และไม่มีโอกาสติดต่อกับเกาหลีโดยตรง วรรณกรรมของคนรุ่นใหม่จึงมีเนื้อหาและน้ำเสียงสำนวนที่บ่งบอกว่าเป็น “วรรณกรรมของประชากรชั้นสอง” โดยแท้

สาระสำคัญของวรรณกรรมในยุคใหม่นี้เป็นไปในแนวเรื่องสังคมการเมือง และเน้นการผนึกคนเชื้อสายเกาหลีในญี่ปุ่นให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รวมทั้งเรียกร้องการรวมตัวในหมู่พวกเขาเองอย่างเหนียวแน่น วรรณกรรมเหล่านี้เป็นเสมือนกระจกเงาสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของชนกลุ่มน้อยที่ได้รับการกีดกัน การแบ่งแยกระหว่างคนญี่ปุ่นกับคนเชื้อสายเกาหลี ความอยุติธรรมที่ได้รับ และลักษณะสภาพความเป็นอยู่ของพวกเขาในต่างแดน

ในแง่ความรู้สึกที่มีต่อประเทศเกาหลีนั้น จินตกรรมมองบ้านเมืองของบิดมารดาเป็นเสมือนภาพแห่งความฝันหรือเมืองในเทพนิยายที่ติดตรึงอยู่ในใจมากกว่าจะเป็นการบรรยาย

สภาพที่เป็นจริง จริงอยู่ ที่ลักษณะการเขียนจะนำเอาขนบธรรมเนียมประเพณีของเกาหลีมาใช้บ้าง แต่ก็ปรากฏในสมัยอดีตกาล เช่น ยุคสามอาณาจักร ยุคอาณาจักรโชซอน และชีวิตในราชสำนักของราชวงศ์ต่างๆ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า วรรณกรรมได้แฝงความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในใจของชุมชนเกาหลีที่ยังคงยึดมั่น และภาคภูมิใจในเชื้อชาติดั้งเดิมของตน หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นการแสวงหาความหมายของชาติเกาหลีเพื่อหาเอกลักษณ์ของการเป็นชนกลุ่มน้อยในขณะที่อยู่ในสังคมอื่นนั่นเอง

ลักษณะการเขียนเรื่องมักเป็นการบรรยายอัตชีวประวัติ เกร็ดชีวิตของตัวเองในเรื่อง และการแสวงหาคำตอบของชีวิตในสังคมที่อาศัยอยู่ บางครั้งก็จะเขียนเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์และคาดหวังให้เกิดผลในเชิงสร้างสรรค์แก่มาตุภูมิเดิมของตน เช่น ความยินดีปรีดาของคนเกาหลีในต่างแดนหากสามารถรวมเกาหลีเหนือ-ใต้ได้สำเร็จ

ในหมู่ของนักประพันธ์ที่เป็นคนเชื้อสายเกาหลียุคใหม่ที่มีชื่อเสียงโด่งดังมากที่สุด ได้แก่ รี ไกเซอิ หรือมีชื่อในภาษาเกาหลีว่า ยี โฮซอง ผลงานของเขาได้รับการตีพิมพ์แพร่หลายและได้รับการยกย่องว่ามีคุณภาพดีเลิศ ด้วยเหตุนี้ เขาจึงได้รับรางวัลชินจินจากนิตยสารกุลโซในปี ค.ศ. 1969 ต่อมา ก็ได้รับรางวัลอาคุดากา ซึ่งถือว่าเป็นรางวัลที่มีเกียรติสูงสุดในญี่ปุ่นเมื่อปี ค.ศ. 1972 นวนิยายที่ทำให้เขาได้รับรางวัลที่หนึ่งคือเรื่อง “หญิงผู้ริดเสื้อ”

เนื้อเรื่องย่อผลงานที่เขาได้รับรางวัลสูงสุดมีดังนี้ หญิงสาวชื่อแซง สุรี ได้เดินทางออกจากเกาหลีไปทำงานในญี่ปุ่นเมื่อราวปี ค.ศ. 1920 ต่อมา เธอได้พบชายหนุ่มชาวเกาหลี จึงได้แต่งงานและมีลูกด้วยกันหลายคน เมื่อสามีย้ายไปทำงานทางภาคเหนือ ครอบครัวนี้จึงย้ายตามไปอยู่ที่เกาะสะกะลิน หลังจากนั้น เธอก็กลับไปเยี่ยมบ้านเกิดพร้อมกับลูกชายคนเล็ก และกลับมาพร้อมกับนำบิดาและแม่เลี้ยงของเธอมาญี่ปุ่นด้วย แต่แยกอาศัยอยู่ใกล้ๆ กัน ทำให้เกิดปัญหาทับซ้อนเกี่ยวกับเรื่องนี้ สองสามปีต่อมา เธอเสียชีวิตลงเนื่องจากการคลอดบุตร ทุกคนต่างเศร้าโศกเสียใจในการจากไปของเธอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแม่เลี้ยงและลูกชายคนเล็กซึ่งได้นำประวัติชีวิตของเธอมาบอกเล่าแก่คนทั่วไป

ลีลาการเขียนในเรื่องนั้น รี ไกเซอิได้สอดแทรกอารมณ์และน้ำเสียงบ่งบอกถึงการเป็นชนกลุ่มน้อยในญี่ปุ่นที่น่าสนใจยิ่ง

คนทรงเกาหลี

แม้ว่าลัทธิขงจื้อจะเป็นรากฐานของความเชื่อที่คนเกาหลียึดถือ และปฏิบัติตามและมี ส่วนผลักดันให้ประเทศเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นเช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่น ใต้หวัน ฮองกง และสิงคโปร์ที่คนนิยมนับถือตามคำสอนของขงจื้อ จนเป็นที่กล่าวขานกันว่า ความ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศชั้นนำในเอเชียเป็นผลมาจากอิทธิพลของลัทธิ ของจื้อ อย่างไรก็ตาม แต่หากจะดูข้อเท็จจริงแล้ว ประชาชนของสาธารณรัฐเกาหลีต่างมี อิสระที่จะนับถือศาสนาใดก็ได้ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

จากการสำรวจสำมะโนประชากรเมื่อปี ค.ศ. 1985 คนเกาหลีกว่า 41.4 เปอร์เซ็นต์ เลื่อนนับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ในจำนวนนี้ เป็นพุทธศาสนิกชน 8 ล้านคน นับถือศาสนา คริสต์ทั้ง โปรเตสแตนต์และคาทอลิก 8.3 ล้านคน ขงจื้อ 480,000 คน จะเห็นได้ว่าคนเกาหลี ใต้ร้อยละ 60 ไม่ได้ชี้ชัดลงไปว่าตนนับถือศาสนาอะไร ลักษณะดังนี้ คงจะเป็นเช่นเดียวกับ คนที่อาศัยอยู่ในเมืองทั่วโลกที่ให้ความสนใจต่อลัทธิความเชื่อน้อยลง แต่หันมาประพฤติ ปฏิบัติตนตามกฎหมายบ้านเมืองที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นกฎของสังคมแทนลัทธิธรรมเนียม

อย่างไรก็ตาม ความเชื่อในศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณีมิได้จืดจางหายไป จากสังคมเสียทีเดียว ทั้งนี้ เพราะสิ่งนี้ยั้งไว้ให้คนที่อยู่ร่วมสังคมเดียวกันมีความผูกพันกัน อื่นๆ ขนบธรรมเนียมประเพณีก็จะกลายเป็นวัฒนธรรมของชาติที่แตกต่างไปจากชนชาติอื่น ดังนั้น ผู้นำประเทศและคนในชาติมักตระหนักถึงความสำคัญของศาสนาและ ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติตน และใช้เป็นเครื่องต่อต้านวัฒนธรรมสากล ด้วยเหตุนี้ การมองหาเอกลักษณ์ประจำชาติจึงเป็นแฟชั่นที่คนในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ต่างรณรงค์ และเผยแพร่ให้โลกรู้

ความเชื่อในเรื่อง “คนทรง” หรือที่ชาวเกาหลีเรียกว่า “มูดัง” ถือได้ว่าเป็นพิธีกรรมที่ เกี่ยวข้องกับศาสนาดั้งเดิมของคนเมืองโซมมาแต่ครั้งอดีตกาล ในปัจจุบัน ความเชื่อนี้ก็ยังมี ปรากฏอยู่ทั่วไปและกลายเป็นพิธีกรรมประจำชาติที่มีการสงวนรักษา รวมทั้งมีการจัดแสดง ในโรงละครแห่งชาติอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การศึกษาเรื่องคนทรงอาจจะทำให้ผู้ศึกษา เข้าใจถึงความเชื่อและขนบธรรมเนียมที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล เรื่องภูติผี สายตระกูล

ประเพณีเกี่ยวกับบ้านและครอบครัว ฯลฯ ของคนเกาหลีได้ดียิ่งขึ้น เพราะประเพณีเกี่ยวกับคนทรงเป็นรากฐานของกิจกรรมด้านอื่นๆ ในที่นี้จะขอเอาเรื่องราวของลัทธิตนทรงมาเล่าสู่ผู้อ่านดังต่อไปนี้

คนทรง คือผู้ทำหน้าที่เป็นตัวกลางติดต่อระหว่างโลกของผีหรือวิญญาณกับโลกของมนุษย์ คนทรงยังมีความสามารถที่จะขจัดโรคร้าย รักษาคนเจ็บป่วย ทำนายโชควาสนาและสิ่งที่จะเกิดขึ้นในชีวิตของแต่ละคน และสามารถบนบานให้คนประสบโชคดีในอนาคต อนึ่งคนทรงเกาหลีเป็นผู้ประกอบพิธีเช่นไหว้วิญญาณซึ่งมีมากกว่าหนึ่งหมื่นชนิด และเช่นไหว้ปีศาจที่สิงสถิตอยู่ในวัตถุสิ่งของตามธรรมชาติ เช่น ก้อนหิน ต้นไม้ ภูเขา แม่น้ำ ฯลฯ นอกจากนี้ คนทรงยังทำหน้าที่ปิดเป่าข้อขัดแย้ง และผ่อนคลายความตึงเครียดที่เกิดขึ้นระหว่างการเกิดกับการตายของมนุษย์อีกด้วย

การนับถือลัทธิตนทรงมีอยู่ทั่วไปในแมนจูเรีย มองโกเลีย จีน ญี่ปุ่น และไซบีเรียรวมทั้งไทยเราด้วย จึงอาจถือได้ว่า ลัทธิตนทรงเป็นประเพณีสากลที่คนทั่วโลกนับถือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอดีตกาล

มีเรื่องเล่ากันว่า การนับถือคนทรงในเกาหลีเกิดขึ้นจากพระรูปหนึ่งชื่อ โปบวาซัง ที่ได้แต่งงานกับนางฟ้า ทั้งสองมีลูกชาย 8 คน ต่อมา ได้แยกย้ายไปอาศัยอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ และกลายเป็นคนทรงกลุ่มแรกของเกาหลี ดังนั้น จึงปรากฏว่า คนทุกภาคของเกาหลีต่างมีความเชื่อในเรื่องคนทรง และในเดือนสิบของทุกปี ชาวบ้านชาวเมืองจะร่วมกัน เช่นไหว้ภูตผีปีศาจและวิญญาณ ซึ่งผู้กระทำพิธีนี้ก็คือคนทรง โดยจะร้องเพลงและรำรำต่อหน้าศาลพระภูมิของหมู่บ้าน ของตำบล หรือของเมืองนั้นๆ

ในยุคโบราณ คนมีความเชื่อในเรื่องคนทรงมาก หัวหน้าเผ่าหรือกษัตริย์มักยกย่องให้คนทรงเป็นโอรสหลวง และทำพิธีบวงสรวงต่อเทพเจ้าและภูตปีศาจ รวมทั้งเป็นผู้กำหนดโชคชะตาของพระมหากษัตริย์และของชาติอีกด้วย

ในบันทึกเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตของคนเกาหลี มักมีการกล่าวพาดพิงถึงเรื่องคนทรงและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังเช่นในอาณาจักรซิลลา แพ็กเจ และโคกูริว ส่วนในยุคอาณาจักรโคริวนั้นกษัตริย์วังคอนได้ประกอบพิธีบวงสรวงหรือไหว้ผี โดยมีคนทรงเป็นผู้ทำพิธีและรำรำเพื่อขอให้ประเทศมีความอุดมสมบูรณ์ และในยามที่ฝนฟ้าไม่ตก คนทรงก็จะทำพิธีขอฝนในเดือนห้าโดยกษัตริย์เป็นผู้สังสร่างแทนบูชาและมาร่วมพิธีด้วยพระองค์เอง

ต่อมา ในสมัยอาณาจักรโซซอน ได้มีคนทรงทั้งที่เป็นหญิงและชายทำหน้าที่เป็นหมอ คุให้แก่ประชาชนทั่วไป และมีบางครั้งที่คนทรงถูกจับไล่เพราะปฏิบัติตัวไม่ถูกต้อง เหมาะสม ส่วนในสมัยพระราชินีมินแห่งราชวงศ์ย็อนปลายได้มีการแต่งตั้งคนทรงหญิง ชื่อ ดี เป็นสมาชิกในคณะรัฐมนตรีร่วมตัดสินใจการบ้านเมืองด้วย ทั้งๆ ที่ยุคสมัยที่กล่าวถึงนี้ เกาหลีได้รับเอาศาสนาหลัก เช่น ศาสนาพุทธ ขงจื้อ และคริสต์เข้ามาในประเทศแล้วก็ตาม แต่ความเชื่อในเรื่องคนทรงก็ยังคงมีปรากฏอยู่อย่างแน่นแฟ้น

ปรัชญาคำสอนของลัทธิคนทรงมิได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรดังเช่นคำสอนของ ศาสนาหลัก แต่ก็อาจจะจับความได้เป็นบางวรรคบางตอนจากคำร้อง การเดินรำ และการทำ พิธีกรรมได้บ้าง ข้อความเหล่านี้จะบ่งบอกถึงความเชื่อถือที่มีต่อลัทธินี้ ดังนั้น ลัทธิคนทรงจึง ถือได้ว่าเป็นความเชื่อถือของคนโบราณที่มีต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสิ่งที่ยูนอกเหนือธรรมชาติ มากกว่าจะเป็นความเชื่อที่จัดระบบเป็นอย่างดีดังเช่นของศาสนาหลัก ด้วยเหตุนี้ ลัทธิคนทรง จึงเป็นความเชื่อถือขั้นต้นที่ยังไม่ได้รับการจัดระบบปรัชญาคำสอนตามหลักเหตุและผล

เรื่องราวของผีหรือวิญญาณนั้น คนทรงจะรับใช้ผีประมาณหนึ่งหมื่นชนิด (ส่วนความ เชื่อของคนที่อาศัยอยู่ที่เกาะเชจู ซึ่งเป็นเกาะใหญ่ตอนใต้ของคาบสมุทรเกาหลี ว่ามีวิญญาณ กว่า 18,000 ชนิด) คนทรงเชื่อว่า ทว่าทั้งจักรวาลนี้มีทั้งผีดีและผีร้าย โดยแยกออกได้เป็นผี ของสวรรค์ ผีของโลกมนุษย์ ผีมนุษย์ และผีอื่นๆ เมื่อคนตายไปแล้วก็จะกลายเป็นผี แต่หาก ตายด้วยอุบัติเหตุก็จะกลายเป็นผีร้าย หรือที่เรียกว่า ยองชาน ว่าจะกลายเป็นผีร้ายและทำ อันตรายเจ้าของหากมันตายตอนอายุมาก อนึ่ง ผีที่ร้ายกาจที่สุดในลัทธิคนทรงเกาหลี ก็คือผี ที่มาจากการตายด้วยความโศกเศร้า

ร้อยละหกสิบของผีทั้งหมดเป็นผีของโลกมนุษย์ ผีภูเขา ผีแม่น้ำ และผีตามธรรมชาติ ต่างๆ ลักษณะดังนี้แสดงให้เห็นได้ว่า โครงสร้างเศรษฐกิจสังคมเกาหลีในอดีตเป็นแบบ สังคมเกษตร

ผีแต่ละชนิดจะทำหน้าที่ไครหน้าที่มัน ไม่ยุ่งเกี่ยวงานของกันและกัน อนึ่ง มีการ จัดแบ่งลำดับชั้นของผี กล่าวคือ ผีเซจิน และผีชานชินเป็นผีที่มีสถานภาพสูงสุด ผีเมนกิน ผี โชนาง และผียองชานเป็นผีชั้นต่ำ ส่วนผีบ้านนั้น ผีของโจชินจะมีอำนาจสูงสุดและผีคอลลิป อยู่ในลำดับที่ต่ำสุด

ในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับจักรวาลนั้น ลัทธิคนทรงเชื่อว่ามนุษย์ที่เกิดมาในโลกจะ ประกอบไปด้วยร่างกายและวิญญาณ วิญญาณจะเป็นตัวกำหนดให้ทารกไปเกิดและจะ

ปกป้องเพื่อให้ทารกนั้นเจริญเติบโตแข็งแรง ดังนั้น คนจึงไปเซ็นไหว้ด้วยข้าวและชุปแก้ วิญญาณเมื่อเด็กแรกเกิด มิฉะนั้นเด็กคนนั้นจะถูกรบกวนจากวิญญาณและการกระทำของผี

เมื่อคนตาย วิญญาณจะออกจากร่างไปโดยมีภูติชื่อชิบวังเป็นผู้นำทางไป วิญญาณนั้น จะขึ้นสวรรค์หรือลงนรกขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของภูติชิบวัง หากเมื่อมีชีวิตอยู่ คนๆ นั้น กระทำแต่สิ่งที่ดี เมื่อเขาตายไปวิญญาณก็จะไปเสพสุขบนสรวงสวรรค์ ในทางตรงกันข้าม หากเขากระทำแต่ความเลว วิญญาณก็จะได้รับทุกข์ทรมานในนรก

พิธีเซ็นไหว้ที่คนทรงกระทำนั้นมีหลายประเภท เช่น พิธีเซ็นไหว้ที่สำคัญที่สุดเรียกว่า กัท ซึ่งถือว่าเป็นพิธีใหญ่ โดยจะมีการเซ็นไหว้อาหาร สิ่งของ และการร่ายรำทำเพลงของคน ทรง ส่วนพิธีเซ็นไหว้สำหรับครอบครัว ได้แก่ ภายหลังจากทารกคลอด และพิธีผูกชีวิตและ วิญญาณ จะกระทำกันเป็นพิธีเล็กๆ โดยมีสมาชิกครอบครัวและญาติพี่น้องเข้าร่วมไม่กี่คน

คนจะเรียกชื่อคนทรงต่างกัน เช่น ในอดีต มีชื่อเรียกคนทรงที่เป็นหญิงถึง 22 ชื่อและ คนทรงชาย 28 ชื่อ ส่วนประเภทของคนทรงนั้น ได้แก่ คนทรงอาชีพและคนทรงครอบครัว

คนทรงอาชีพ คือผู้ที่ทำหน้าที่ในการประกอบพิธีเซ็นไหว้วิญญาณ โดยจะทำเป็นงาน อาชีพ ส่วนคนทรงครอบครัว ได้แก่ แม่บ้านที่ทำพิธีเซ็นไหว้ของครอบครัว คนทรง ครอบครัวไม่อาจทำพิธีเซ็นไหว้ขนาดใหญ่เช่นพิธีกัทได้ คนทรงอาชีพแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) คนทรงที่สืบทอดอาชีพมาจากพ่อ-แม่ คนทรงประเภทนี้จะสามารถขับร้อง และเต้นรำได้ดี แต่จะไม่ค่อยมีพลังอำนาจในการติดต่อกับผีหรือวิญญาณได้ดีนัก (2) คนทรง ที่วิญญาณแต่งตั้ง คือผู้ที่วิญญาณได้เข้าถึงอยู่ในร่างและกำหนดให้เป็นคนทรง คนทรง ประเภทนี้จึงมีอิทธิพลและได้รับความเชื่อถือมากที่สุด เพราะสามารถประกอบพิธีทาง ศาสนาได้ทุกอย่างและสามารถติดต่อกับวิญญาณและผีได้โดยตรง (3) คนทรงฝึกหัด คนทรง ประเภทนี้เรียนรู้เพื่อทำหน้าที่เป็นคนทรงอาชีพ จึงไม่สามารถร้องเพลงหรือเต้นรำได้ดี หน้าที่ส่วนใหญ่ของคนพวกนี้ก็คือการเป็นหมอดู ด้วยเหตุนี้ จึงมีคนให้ความเคารพนับถือ น้อยที่สุด

การที่จะเป็นคนทรงประเภทวิญญาณแต่งตั้งได้นั้น จะต้องผ่านกระบวนการหลาย ขั้นตอน โดยปกติแล้วคนๆ นั้นจะต้องเจ็บป่วยทุกข์ทรมานมาเป็นเวลานาน จากนั้น ก็จะพบกับสิ่งประหลาดหลายอย่างในขณะที่เจ็บป่วย ต่อมา วิญญาณก็จะเลือกให้เป็นคนทรง แล้วผู้ นั้นก็จะหายเป็นปกติ ต่อมา คนๆ นั้นจะต้องผ่านการฝึกหัดมาจากคนทรงที่มีประสบการณ์ ก่อนที่จะกลายมาเป็นคนทรงสมบูรณ์

ปัจจุบัน ความเชื่อในเรื่องวิญญาณลดน้อยลงมากเพราะคนเกาหลีส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเมืองและประกอบอาชีพในด้านธุรกิจอุตสาหกรรม ซึ่งต้องยึดถือหลักเหตุผลตามกฎวิทยาศาสตร์ ดังนั้น บทบาทของคนทรงจึงมีไม่มากนัก ยกเว้นเราอาจจะพบเห็นในงานพิธีประจำชาติและในชนบทเท่านั้น ส่วนคนรุ่นใหม่จะมองพิธีกรรมของลัทธิคนทรงในแง่ของการบันเทิง เพราะมีการร้องรำในแบบโบราณ และคนทรงจะสวมใส่เสื้อผ้าที่มีสีสันสวยงาม อันเป็นการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของชาติ

อย่างไรก็ตาม นักวิชาการเกาหลีหลายท่านต่างให้ทัศนะว่า ลัทธิคนทรงน่าจะเป็นรากฐานของความรู้สึกนึกคิดของคนเกาหลีมากกว่าจะมีรากฐานมาจากศาสนาพุทธ คริสต์ หรือขงจื้อ ทั้งนี้ ศาสนาหลักเหล่านั้นเป็นความเชื่อที่มาจากต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ การค้นคว้าหาคำตอบเกี่ยวกับลัทธิคนทรงจึงได้กระทำกันอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เพื่อจะค้นหาว่าระบบความคิดความเชื่อของคนเกาหลีมาจากไหน และเป็นอย่างไร นั่นเอง

16

ลัทธิการเคลื่อนไหวแห่งการรวมเป็นหนึ่ง

ดังที่ได้กล่าวข้างต้นว่า นอกจากคนเกาหลีให้ความเคารพนับถือศาสนาหลัก เช่น ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาขงจื้อ และมีบางกลุ่มที่ยึดถือปฏิบัติตามศาสนาอิสลามแล้ว ยังมีขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อตั้งศาสนาและลัทธิคำสอนใหม่ๆ อยู่เสมอ สาเหตุสำคัญก็เนื่องจากว่า เกิดความปั่นป่วนทางสังคมและความล้มเหลวของศาสนาหลักในการควบคุมความประพฤติของคนในสังคม เหตุการณ์เหล่านี้ มีผลให้เกิดความสับสนในหมู่ประชาชน เพราะค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนไป อนึ่ง การรุกรานจากชาติมหาอำนาจและสงครามที่เกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าทำให้คนไร้ที่พึ่งทางใจ ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดความพยายามในการแสวงหาคำตอบให้แก่ชีวิตด้วยการก่อตั้งลัทธิความเชื่อใหม่ๆ ขึ้นทั่วประเทศ

ปัจจุบัน มีกลุ่มลัทธิใหม่เกิดขึ้นทั้งสิ้นกว่า 240 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีจำนวนสมาชิก หรือผู้นับถือแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ บางกลุ่มอาจจะมีสมาชิกถึง 600,000 คน หรือมากกว่า ส่วนบางกลุ่มอาจมีผู้นับถือเพียง 10 คน ลัทธิหรือศาสนาใหม่เหล่านี้ อาจมีหลักความเชื่อมาจากศาสนาหลัก แล้วนำเอาคำสอนใหม่ๆ เข้ามาสอดแทรกเพิ่มเติมจนกลายเป็น “นิกาย” ใหม่ขึ้นก็มี บางลัทธิอาจตั้งขึ้นมาใหม่ทั้งที่เป็นเทวรูปหรือสัญลักษณ์และคำสั่งสอน ก็มี ปรากฏการณ์ดังนี้จึงเป็นที่น่าสนใจยิ่ง และสมควรที่จะนำลัทธิความเชื่อใหม่ๆ มากล่าวในที่นี้เพื่อให้เป็นตัวอย่างสักหนึ่งกรณี

คุณสมชาย สายโพธิ์ คนไทยผู้หนึ่งที่สนใจศึกษาและประพุดติดตามคำสอนของศาสนาใหม่ชื่อ “ขบวนการเคลื่อนไหวแห่งการรวมเป็นหนึ่ง” (The Unificaiton Movement) ได้ชี้แจงกับผู้เขียนว่า ขบวนการนี้ได้รับการก่อตั้งขึ้นโดยสาธุคุณชันเมียง มูน ซึ่งเป็นชาวเมืองโซมและได้จัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศเกาหลี ปัจจุบัน ศาสนาใหม่นี้ได้ขยายออกไปทั่วโลกมากกว่า 120 ประเทศ และมีกิจกรรมหรือโครงการที่สำคัญๆ มากกว่า 100 โครงการ อาทิ เช่น มูลนิธิมิตรภาพบรรเทาทุกข์นานาชาติ สมาคมนักศึกษาค้นคว้าวิชาการ สถาบันเทววิทยาแห่งการรวมเป็นหนึ่ง การสัมมนาศาสนาโลก การประชุมนานาชาติสำหรับการรวมเป็นหนึ่งทางวิทยาศาสตร์ โครงการเยาวชนแห่งศาสนาเพื่อการรับใช้ โครงการทางวัฒนธรรมนานาชาติ ฯลฯ โครงการเหล่านี้ได้จัดตั้งขึ้นและอยู่ในความดูแลของสาธุคุณมูน

ประวัติชีวิตของผู้ก่อตั้งศาสนาใหม่นี้เป็นเรื่องราวที่น่าสนใจยิ่ง ทั้งนี้ เป็นเพราะสาธุคุณชันเมียง มูนได้มีชีวิตแห่งความรักและความศรัทธาที่เป็นแบบอย่างสำหรับคนทั้งหลาย โดยที่ท่านได้อุทิศชีวิตทั้งหมดเพื่อโลกแห่งสันติสุข ต้องการการรวมเป็นหนึ่ง และความกลมกลืนภายใต้ความประสงค์ของพระเจ้าผู้เป็นเจ้า

ผู้ก่อตั้งลัทธินี้เกิดในวันที่ 6 มกราคม ค.ศ. 1920 ในครอบครัวชาวนาในหมู่บ้านแห่งหนึ่งของเกาหลีเหนือ เขาเป็นลูกคนที่ 5 จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 8 คน เมื่อเขาอายุได้ 16 ปี ก็ได้อธิษฐานอย่างลึกซึ้งบนภูเขาในวันเทศกาลอีสเตอร์ พระเยซูได้ปรากฏกายขึ้นและมอบภารกิจของพระองค์ให้เขาเพื่อสร้างอาณาจักรสวรรค์บนโลก จากนั้น เขาได้ใช้เวลาแสวงหาความจริงถึง 9 ปี จึงได้เริ่มออกเผยแผร์ “หลักการของพระเจ้า” ให้แก่ชาวเกาหลีและพลโลก นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

สาธุคุณมูนได้กล่าวว่า “พระเจ้าได้บอกกับข้าพเจ้าถึงความจริงที่เป็นศูนย์กลางแห่งเอกภพ” นั่นก็หมายถึงว่า พระเจ้าเป็นพระบิดาของพวกเรา และพวกเราล้วนแล้วเป็นบุตรของ

พระองค์ หนึ่ง ประวัตินของสาธุคุณมุนยังได้บันทึกต่อไปว่า โดยการขอร้องจากโลกฝ่ายวิญญาน เขาจึงเดินทางไปศึกษาสาขาวิศวกรรมไฟฟ้าที่มหาวิทยาลัยเซดะ ซึ่งในช่วงเวลานั้นเองที่เขาได้เข้าร่วมในการเคลื่อนไหวใต้ดินเพื่อการปลดปล่อยเกาหลีให้เป็นอิสระจากการเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่น ต่อมา ภายหลังจากเกาหลีได้รับเอกราชแล้ว เขาได้ถูกพระเจ้าเรียกให้ไปที่นครเปียงยางเมืองหลวงของเกาหลีเหนือ ณ ที่นี้เอง เขาได้รับการทรมานอย่างแสนสาหัสด้วยการจับขังคุก โดยรัฐบาลคอมมิวนิสต์ถึง 2 ปี 8 เดือน

เมื่อเขาได้รับอิสรภาพในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1950 โดยกองทัพของสหประชาชาติ สาธุคุณมุนได้เดินทางเป็นระยะทางหลายร้อยไมล์ลงมาทางใต้ของคาบสมุทรเกาหลี และได้เริ่มก่อตั้งโบสถ์แห่งแรกที่เมืองปูซานขึ้น โบสถ์แห่งนั้นสร้างด้วยกล่องกระดาษและโคลน ในปี ค.ศ. 1954 เขาได้ก่อตั้งสมาคมพระวิญญานบริสุทธิ์แห่งการรวมเป็นหนึ่งสำหรับการรวมเป็นหนึ่งของโลกคริสเตียน หรือที่มักเรียกกันทั่วไปว่า “โบสถ์แห่งการรวมเป็นหนึ่ง” ที่กรุงโซล ต่อมาในปี ค.ศ. 1957 โบสถ์ของลัทธินี้ได้รับการสร้างขึ้นอีกใน 30 เมืองทั่วสาธารณรัฐเกาหลี

ปี ค.ศ. 1958 ได้มีการส่งผู้สอนศาสนานิกายนี้ไปเผยแพร่วิชิตที่ญี่ปุ่น และได้ส่งนักบวชอีกกลุ่มหนึ่งออกไปเผยแพร่วิชิตที่สหรัฐอเมริกา ในปีถัดมา สาธุคุณมุนได้แต่งงานกับฮักจา ฮัน ในปี ค.ศ. 1960 จากนั้นในปี ค.ศ. 1966 เขาได้เดินทางไปเยี่ยมเยือนทั่วโลกจำนวน 40 ประเทศ และเดินทางทั่วโลกเป็นครั้งที่สองในปี ค.ศ. 1969 ต่อมาในปี ค.ศ. 1972 เขาได้ย้ายไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศสหรัฐอเมริกาตามคำบัญชาของพระเจ้า

การย้ายไปอยู่ที่สหรัฐฯ นั้น เขาเป็นเสมือนหมอที่ไปบ้านเพื่อรักษาคนป่วย เขาได้ช่วยฟื้นฟูวิญญานของคริสเตียนด้วยวิญญานแห่งความรัก การให้อภัย และการรวมเป็นหนึ่ง ในช่วงเวลาสี่ปีต่อมา เขาได้แสดงปาฐกถาให้ศาสนิกชนกว่า 50 รัฐ เช่น ที่อนุสาวรีย์วอชิงตัน มีผู้เข้าฟังถึง 300,000 คน และเมื่อเขามีโอกาสกลับมาเยี่ยมเยือนเกาหลีในปี ค.ศ. 1975 ได้มีผู้เข้าร่วมฟังเขาพูดถึง 1,200,000 คน ซึ่งในปีนี้เองที่ลัทธิตำสอนของศาสนาของเขาได้แพร่กระจายไปกว่า 120 ประเทศทั่วโลก

หลักการที่สาธุคุณซันเมียง มุน ได้รับบัญชาจากพระเจ้าให้นำมาเผยแพร่วิชิตทั้งหมด 16 บท โดยแบ่งออกเป็นสามส่วนใหญ่ๆ คือ ส่วนที่หนึ่ง ได้แก่ หลักแห่งการสร้างสรรค์ซึ่งกล่าวถึงว่า พระเจ้าเป็นใคร ดำรงอยู่ได้อย่างไร อุดมคติหรือเจตนารมณ์เริ่มแรกของพระเจ้าคืออะไร และโลกฝ่ายวิญญาน และโลกฝ่ายเนื้อหนังมีอะไรบ้าง

ส่วนที่สอง ได้แก่ การตกสู่บาป ซึ่งอธิบายถึงเหตุที่มาของความชั่ว อะไรคือต้นเหตุที่ทำให้มนุษย์ตกลงมาจากโลกอุดมคติแรกเริ่มของพระเจ้า นั่นเป็นสาเหตุสำคัญที่มนุษย์ไม่สามารถบรรลุถึงความมุ่งหมายแห่งการสร้างสรรค์

ส่วนที่สาม ได้แก่ แนวทางการแก้ไข ซึ่งอธิบายถึงแนวทางในการทำงานของพระเจ้าที่จะแก้ไขมนุษย์ให้กลับไปสู่โลกอุดมคติแรกเริ่ม และอธิบายถึงความรับผิดชอบของมนุษย์ที่จะต้องร่วมมือกับพระเจ้าในการแก้ไขประวัติศาสตร์ที่ล้มเหลวเพื่อจะไปสู่ประวัติศาสตร์แห่งความดีและร่วมกันสร้างโลกแห่งสันติภาพขึ้น

คุณสมชายได้เล่าต่อไปว่า ขบวนการเคลื่อนไหวแห่งการรวมเป็นหนึ่ง เป็นขบวนการที่เกิดขึ้นใหม่ แต่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศญี่ปุ่น สหรัฐฯ และทั่วโลก จึงอาจเกิดข้อสงสัยว่า หลักการที่สาธุคุณมุมนำใช้ชักนำให้คนเห็นคล้อยตามคืออะไร

คำตอบก็คือ สาธุคุณมุมนำได้ย้ำอยู่เสมอว่า สังคมโลกในทุกวันนี้มีปัญหาเกิดขึ้นมากมาย ทั้งที่เป็นสงครามล้างผลาญมนุษยชาติด้วยกัน การขาดแคลนอาหาร การขัดแย้งและการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกันในทุกสังคมในทุกเมื่อเชื่อกัน ทำให้มนุษย์ต้องตั้งคำถามมากมายว่าทำไมโลกจึงเป็นดังนี้ ดังนั้น มนุษย์จึงต้องการคำตอบที่ชัดเจน

คำสอนและหลักการของสาธุคุณมุมนำที่สอนและชักนำให้สมาชิกพลโลกรวมกันเป็นหนึ่งโดยอาศัยความรักและความศรัทธาภายใต้การนำของพระเจ้า เป็นกุญแจไขไปสู่การแก้ปัญหาเหล่านั้นโดยปราศจากการบังคับ การที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อเป็นความสมัครใจของแต่ละบุคคล ซึ่งคนๆ นั้นจะต้องคิดและตัดสินใจว่าเขาควรจะมี ความรับผิดชอบสำหรับสังคมชาติ และโลกที่จะนำมาซึ่งความรัก ความปิติ และสันติภาพกับเพื่อนร่วมโลกหรือไม่ สาธุคุณมุมนำได้เน้นต่อไปอีกว่า ปัจจุบันโลกได้เปลี่ยนแปลงก้าวหน้าไปมาก ซึ่งเขาก็คิดว่า เขาจะสามารถสร้างอาณาจักรใหม่บนโลกนี้ได้แม้ว่าเขาจะถูกกล่าวหาและถูกกดขี่ข่มเหงเพียงใดก็ตาม เขาจะยืนหยัดยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขโดยไม่เปลี่ยนแปลง

การศึกษาเกี่ยวกับการส่งออก

รัฐบาลไทยได้ประกาศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ห้า (พ.ศ. 2525-2529) ว่าจะเร่งรัดการส่งสินค้าออกไปยังตลาดโลกในอัตราเพิ่มของมูลค่าเฉลี่ยร้อยละ 22.3 ต่อปี แต่ในสภาพที่เป็นจริง ประเทศไทยสามารถส่งสินค้าออกได้ต่ำกว่าเป้าหมายมาก ตัวอย่าง เช่น ในปี พ.ศ. 2525 มีอัตราเพิ่มเฉลี่ยเพียงร้อยละ 4.4 และติดลบถึงร้อยละ 8.4 ในปีถัดมา ส่วนปี พ.ศ. 2529 ซึ่งถือได้ว่าเป็นปีที่มีการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจบ้างแล้ว มูลค่าการส่งออกจึงเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 12

เจ้าหน้าที่ของรัฐและนักวิชาการชั้นนำของประเทศ ต่างอ้างถึงสาเหตุความ “ล้มเหลว” ของการส่งออกว่า เป็นผลพวงมาจากปัจจัยภายนอกประเทศซึ่งไม่อาจควบคุมได้ อาทิ เช่น ภาวะชะงักงันของเศรษฐกิจโลก ลัทธิกีดกันทางการค้าจากประเทศอุตสาหกรรม และปริมาณผลผลิตทางการเกษตรโลกมีจำนวนมากจนทำให้ราคาซื้อขายตกต่ำ ดังนั้น ผลที่ปรากฏก็คือ ช่องว่างระหว่างเป้าหมายการส่งออกกับสภาพที่เป็นจริงจึงห่างกันมากมาย ด้วยเหตุนี้ ในแผนพัฒนาฉบับที่หก (พ.ศ. 2530-2534) จึงได้ลดเป้าหมายการส่งออกเหลือเพียงร้อยละ 10.7 ต่อปี ปัจจุบัน การส่งออกถือเป็นภารกิจที่สำคัญของประเทศที่จะยังผลให้คนมีงานทำและได้รับเงินตราต่างประเทศเข้ามาใช้จ่ายในการพัฒนา

ผู้เขียนไม่ปฏิเสธอิทธิพลของปัจจัยภายนอกว่า ได้ส่งผลกระทบต่อส่งออกของไทยและขอชื่นชมผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ที่พยายามอย่างจริงจังในการรักษาตลาดที่มีอยู่ให้มั่นคงและพยายามเปิดตลาดใหม่ๆ อยู่เสมอ นอกจากนี้ มาตรการที่ใช้ได้เปลี่ยนภาพพจน์วงการทูตให้เป็นไปในเชิงการค้ามากขึ้น ส่วนนโยบายการผลิตเพื่อส่งออก ยังผลให้นักอุตสาหกรรมไทยกระตือรือร้นที่จะดำเนินการธุรกิจให้เกิดผลดีสูงสุดแก่เศรษฐกิจของประเทศ โดยได้รับความร่วมมือร่วมแรงอย่างแข็งขันจากกระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และคณะกรรมการส่งเสริมการส่งออก เป็นต้น ปัจจัยที่เพิ่งกล่าวถึงนี้ถือได้ว่าเป็นการสร้างพลังภายในประเทศเพื่อเร่งรัดการพัฒนาการผลิตและการจัดจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศให้เกิดมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

อย่างไรก็ตาม ความพยายามจากปัจจัยภายในประเทศอาจมีพลังไม่แข็งแกร่งพอที่จะขับเคลื่อนอุปสรรคและการแข่งขันในตลาดโลกเมื่อเทียบกับชาติในเอเชียอื่นๆ เช่น ใต้หวัน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศที่สามารถส่งสินค้าออกได้เกินเป้าหมายภายใต้ข้อจำกัดของภาวะเศรษฐกิจโลกเช่นเดียวกัน

ปัญหาจึงอยู่ที่ว่า ทำไมประเทศของเขาจึงได้รับความสำเร็จยิ่ง ส่วนประเทศของเรา กลับเป็นฝ่ายตามหลังมากมาย

จริงอยู่ที่เงื่อนไขที่จะให้การส่งออกมีจำนวนและมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง และต่างก็เกี่ยวเนื่องกันเป็นลูกโซ่ ในที่นี้จะขอกล่าวเพียงปัจจัยเดียว นั่นคือ การศึกษา เพราะอาจถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าปัจจัยอื่น และเป็นสิ่งที่เราสามารถสร้างและควบคุมได้ เพียงแต่ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้ถึงขั้นที่จะใช้งานให้เกิดประโยชน์ต่อการส่งออกอย่างจริงจัง การศึกษาที่กล่าวถึงนี้หมายถึงการจัดระบบการศึกษาทุกระดับ โดยเน้นเป็นพิเศษในระดับสูงกว่าชั้นมัธยม เพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนาการส่งออกทั้งปัจจุบันและอนาคต

ตามปกติ เป้าหมายหลักของการศึกษาอาจแบ่งออกได้เป็นสองประการใหญ่ๆ ได้แก่ เพื่อแสวงหาความเป็นเลิศทางปัญญา และเพื่อใช้เป็นเครื่องตอบสนองความต้องการของสังคม ในประการแรกนั้น การศึกษามุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับปรากฏการณ์ ทั้งที่เป็นจริงและอำนาจลึกลับที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ง่ายๆ วิธีการที่ใช้ในการหาคำตอบอาจได้แก่ การค้นหา ทดลอง หรือตรวจสอบเพื่อนำมาจัดประเภท พิสูจน์สมมติฐาน หรือแต่งเติมทฤษฎี ทั้งนี้เพื่อจะหาข้อสรุปและตั้งเป็นกฎขึ้น ดังนั้น ในกรณีนี้ การศึกษาก็คือกระบวนการที่ผู้ใฝ่รู้จะกระทำร่วมกันเพื่อแสวงหาสัจธรรมของจักรวาล และนำความรู้ที่ได้รับมาตีแผ่ให้มวลมนุษยทั่วโลกได้ล่วงรู้ทั้งขอบเขตและความลุ่มลึกของปรากฏการณ์แต่ละชนิด และเพื่อเป็นพื้นฐานในการแสวงหา หรือดัดแปลงเพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

อย่างไรก็ตาม ความเป็นเลิศทางวิชาการหาได้อิสระจากลัทธิประโยชน์นิยมไม่ เพราะการจัดการศึกษาเป็นการลงทุนชนิดหนึ่งที่รัฐหรือสังคมต้องทุ่มเททรัพยากรเป็นจำนวนมหาศาลเพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์ให้คุ้มกับต้นทุนที่ลงไป ด้วยเหตุนี้ ในประเด็นหลัง การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่รัฐหวังผลว่าผู้ศึกษาจะได้รับอะไรบ้างจากการเรียนรู้สิ่งนั้นๆ

นับแต่ยุคที่มนุษย์สามารถขีดเขียนได้เป็นต้นมา เป้าหมายหลักของการศึกษาทั้งสองประการดังกล่าวนี้มักจะควบคู่กันไปเสมอ เปรียบเสมือนหัวและก้อยของเหรียญกระษาปณ์

เดียวกันที่จะไม่สามารถเลือกด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวได้ ความเป็นเลิศทางวิชาการจึงต้องควบคู่ไปกับความจำเป็นที่จะให้สมาชิกของสังคมได้เรียนรู้สิ่งที่เป็นประโยชน์ และสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ ตัวอย่างเช่น ในอดีต ทุกรัฐจะเน้นให้คนอ่านเขียนได้เพื่อรับเข้าทำงานราชการ อนึ่ง รัฐให้การศึกษาเพื่อให้นักเรียนรู้ถึงวิธีการผลิต การจัดจำหน่าย และการบริโภค เป็นต้น

ยุคการพัฒนาเพื่อส่งออกในปัจจุบัน การศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้นโยบายของชาตินี้บรรลุเป้าหมาย โดยรัฐและเอกชนจำเป็นต้องคำนึงว่า จะจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ตลอดจนการวิจัยอย่างไรที่จะเกื้อหนุนให้ผู้เรียนสามารถล่วงรู้ถึงการตลาดในระบบเศรษฐกิจโลก เพื่อจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชาติสูงสุดทั้งทางด้านธุรกิจการค้าและทางวิชาการเอง

ผู้เขียนขอย้ำว่า การศึกษามีส่วนช่วยในเรื่องการตลาดต่างประเทศได้มากที่สุด เพราะในโลกปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่า หัวใจของความสำเร็จในการค้าขายอยู่ที่การได้รับข่าวสารข้อมูลของประเทศคู่ค้าที่เป็นระบบ ลึกซึ้ง และถูกต้องเพื่อนำมาใช้ในการปรับแต่งเทคนิคการขาย การต่อรอง และการผลิตสินค้าที่ตรงกับความต้องการของผู้ซื้อในประเทศเป้าหมาย ข่าวสารข้อมูลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในแง่ที่เราจะเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์เพื่อทำธุรกิจการค้ากับตลาดต่างๆ

ข้อมูลข่าวสารอาจแบ่งออกได้เป็นสองประเภท ประเภทแรกได้แก่ ข้อมูลเพื่อการค้า ซึ่งทูตพาณิชย์และบริษัทที่ทำการค้ากับประเทศนั้นดำเนินการค้นหาอยู่ เช่น ความต้องการของตลาดในสินค้าแต่ละชนิด คุณภาพของสินค้า รายชื่อตัวแทนหรือผู้ซื้อ เทคนิคในการต่อรอง กฎและระเบียบเกี่ยวกับการนำเข้าของประเทศคู่ค้า เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้อาจใช้เวลาในการค้นหาได้รวดเร็ว เพราะเป็นข้อมูลเฉพาะเรื่องและเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์กับการทำธุรกิจ ส่วนความลุ่มลึกในข้อมูลเกี่ยวกับประเทศคู่ค้า และระบบเศรษฐกิจโลกนั้นก็มีความจำเป็นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันเลย จึงขอเรียกข้อมูลประเภทหลังนี้ว่า ข้อมูลเสริมการค้า ซึ่งต้องอาศัยเวลาในการศึกษาที่ยาวนานกว่า เพราะข้อมูลมีความสลับซับซ้อนมาก

การหาข้อมูลเสริมการค้านี้ ผู้ศึกษาต้องเรียนรู้ถึงลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองของประเทศเป้าหมายอย่างละเอียดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งมีการติดตามข่าวสารข้อมูลที่แปรเปลี่ยนไปทุกเมื่อเชื่อวัน นอกจากนี้ ผู้เรียนยังต้องศึกษาภาษาที่ประเทศนั้นๆ ใช้สื่อสารจนสามารถโต้ตอบได้เป็นอย่างดี อาจกล่าวอย่างสั้นๆ

ว่า ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนอย่างหนักในทุกด้านเกี่ยวกับความรู้ทางตลาดในประเทศใด ประเทศหนึ่ง หรือกลุ่มประเทศที่ตนศึกษารวมทั้งวัฒนธรรม ประชาชน โครงสร้างสังคม และลักษณะการดำเนินธุรกิจของประเทศนั้นๆ อย่างลึกซึ้ง

ข้อมูลมากมายเช่นนี้จะเสาะแสวงหาได้อย่างไร และจะต้องใช้ทรัพยากรมากมายเพียงใดในการลงทุน

คำถามนี้อาจตอบได้ว่า งานนี้เป็นงานหลักที่จะช่วยให้พลเมืองของประเทศได้เรียนรู้ถึงเรื่องราวกิจการต่างประเทศและทันโลกเป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นการเตรียมผู้ที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานได้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องการตลาดต่างประเทศ และภาวะเศรษฐกิจโลก ดังนั้นรัฐจึงจำเป็นต้องลงทุนในระยะต้นก่อน เมื่อการดำเนินงานได้ผลบ้างแล้ว เอกชนก็จะช่วยเกื้อหนุนต่อไป อนึ่ง ปัจจุบัน รัฐก็ได้ลงทุนเพื่อการศึกษาอยู่แล้ว เราอาจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่โดยแบ่งงานกันทำ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอาจเน้นศึกษา 2-3 ประเทศ หรือกลุ่มประเทศ (กลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กลุ่มอเมริกาเหนือ และกลุ่มออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เน้นกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และกลุ่มลาตินอเมริกา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เน้นกลุ่มแอฟริกาเหนือ และกลุ่มตะวันออกกลาง และมหาวิทยาลัยรามคำแหงเน้นกลุ่มยุโรปตะวันออก เป็นต้น

ทางเลือกอื่นๆ เช่น อาจกำหนดทิศทางของมหาวิทยาลัยที่ตั้งขึ้นใหม่ให้เป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการเรียนการสอนในเรื่องกิจการต่างประเทศโดยเฉพาะ หรืออาจส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยราชภัฏตามภูมิภาคต่างๆ ที่กำลังมองหาทิศทางใหม่ของตนเองนำเอางานนี้ไปทำบ้างก็ได้

หลักสูตรที่จะจัดขึ้นนั้น อาจตั้งเป็นภาควิชาของแต่ละภาษาที่มีผู้พูดไม่น้อยกว่า 20 ล้านคนขึ้นไป เช่น ภาควิชาภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาอังกฤษ (ออสเตรเลีย) และภาควิชาภาษาอาหรับ (ซาอุดีอาระเบีย) แล้วจัดตั้งเป็นคณะ เช่น คณะศึกษาโลกตะวันออก คณะการศึกษาอเมริกาและยุโรป และคณะการศึกษาโลกอาหรับ เป็นต้น ผู้เรียนในชั้นปริญญาตรีปีที่ 1 และ 2 จะเรียนหลักภาษาที่ใช้ในประเทศนั้นๆ ส่วนปีที่ 3 และ 4 ให้เรียนวิชาที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น เศรษฐกิจ การเมือง ประวัติศาสตร์ และสังคมวัฒนธรรมของประเทศนั้นอย่างละเอียด สาขาวิชาโทก็อาจจะเลือกเรียนสาขาวิชาสามัญดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนในระดับบัณฑิตศึกษาจะเน้นด้านวิจัยให้เชี่ยวชาญในสังคมนั้นๆ อนึ่ง รัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณให้แก่ภาควิชาเพื่อซื้อหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ และอุปกรณ์การสอน

รวมทั้งให้ทุนแก่นักศึกษาและอาจารย์ไปทำวิจัยในประเทศเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและ
เพียงพอ

ข้อมูลที่ได้รับจะทำให้ผู้เรียนทราบถึง**ก้นบึ้ง**ของหัวใจของชนชาติอื่นได้เป็นอย่างดี
ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างประชากร รายได้รายจ่าย ลักษณะทางกายภาพของแต่ละภูมิภาค
รสนิยม ความคิดความเชื่อ และโครงสร้างเศรษฐกิจการเมือง อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ
การเจาะตลาด การวางแผนรุกเพื่อขยายส่วนแบ่งของตลาด และการต่อสู้กับสินค้าที่ส่งไป
จากประเทศคู่แข่ง

วิธีการดังนี้ ประเทศที่ได้รับความสำเร็จในด้านการค้าได้ดำเนินการมานานแล้ว เช่น
Tokyo University of Foreign Studies ในญี่ปุ่น และ Hankuk University of Foreign Studies
ในเกาหลีใต้

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาประเทศเพื่อให้ก้าวไปสู่ความทันสมัยและกลายเป็น
ประเทศอุตสาหกรรมของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นรัฐในระบบเสรีประชาธิปไตยหรือสังคมนิยม
ก็ตาม มีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เรื่องราวของประเทศอื่นอย่างละเอียดถี่ถ้วน ในยุคปัจจุบัน
โลกนี้แคบลงเพราะการติดต่อสื่อสารและการคมนาคมเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว เราจึง
ควรจะใช้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้ให้เกิดผลดีต่อประเทศชาติมากที่สุด อย่างน้อยก็จะทำให้
ช่วยเกื้อหนุนให้การส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นจนทะลุเป้าหมาย

ได้กล่าวมาตั้งแต่ต้นถึงลักษณะสังคมและวัฒนธรรมของเกาหลี โดยได้กล่าวรวมๆ
ถึงเกาหลีทั้งหมดนับตั้งแต่อดีตโบราณกาลมาจนถึงสงครามโลกครั้งที่สอง และเน้นอธิบาย
เฉพาะเมืองโซมขาว นับตั้งแต่ดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีให้แบ่งแยกออกเป็นสองประเทศ
ในปี ค.ศ. 1948 เป็นต้นมา

ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นถึงภาพรวมของสังคมและวัฒนธรรมนี้ ทั้งที่เป็นสถานที่ตั้ง ลักษณะทางภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ คน และการรวมกลุ่มทางสังคม นิสัยและวิถีทางการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีที่น่าสนใจ รวมทั้งงานทางด้านศิลปะและวรรณคดี ตลอดจนภาวะเศรษฐกิจและการเมือง

ในการเขียนเรื่องราวของประเทศนี้ให้ครบทุกแง่มุม ก็เพื่อที่จะให้ผู้อ่านได้รู้จักและเข้าใจคนและสังคมเกาหลีเป็นภาพรวมกว้างๆ แต่การที่จะสรุปออกมาเป็นเอกสารขนาดที่ท่านกำลังอ่านอยู่นี้ อาจไม่มีเนื้อหารายละเอียดเป็นที่จูงใจแก่ผู้ที่สนใจจริงจัง ทั้งนี้เพราะเอกสารเพียงแค่นี้คงไม่อาจครอบคลุมเนื้อหาได้ครบทุกอย่างทุกประการได้ อย่างไรก็ตามสำหรับคนทั่วไปแล้ว เอกสารนี้คงจะให้ประโยชน์และทำให้ผู้อ่านได้มองเห็นภาพของสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

พอมาถึงจุดนี้แล้ว เราอาจตั้งคำถามขึ้นมาในใจว่า เรารู้จักประเทศนี้ดีแล้วหรือยัง และถ้าหากรู้บ้างแล้ว เราจะนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร มากน้อยแค่ไหน

คำตอบในคำถามแรกนั้นน่าจะขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้อ่านแต่ละคนว่าประสงค์ที่จะเรียนรู้ประเทศนี้แค่ไหน ส่วนประโยชน์ที่จะได้รับนั้นเป็นสิ่งที่ผู้เขียนมีอยู่ในใจเมื่อเริ่มศึกษาเรื่องราวของประเทศนี้ตั้งแต่เริ่มต้นแล้ว โดยผู้เขียนมีความเชื่อว่า การศึกษาสังคมและวัฒนธรรมของประเทศอื่นนั้นจะทำให้เราได้รับประโยชน์มากมาย

โดยทั่วไปแล้ว ผู้คนที่ผู้เขียนเคยติดต่อและรับฟังความคิดเห็นได้แสดงความรู้สึกร่วมกันคือ เกาหลีออกเป็นสองแนว และแต่ละแนวนั้นจะขัดแย้งกันอยู่ นั่นคือ คนไทยมองเกาหลีทั้งดีและไม่ดีคละเคล้ากันไป

ส่วนที่ว่าดีนั้น ทุกคนออกปากเป็นเสียงเดียวกันว่า คนเกาหลีขยันขันแข็ง อดทน หนักเอาเบาสู้ และไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก นอกจากนี้ เกาหลีเป็นสังคมที่มีระเบียบ ผู้คนเคารพกฎเกณฑ์ บางคนก็กล่าวว่า คนเกาหลีฉลาด มักมองเห็นการณ์ไกล เคารพยกย่องคนเกาหลีด้วยกันเอง หรือมีความเชื่อถือซึ่งกันและกัน ลักษณะดังนี้ทำให้คนเกาหลีสามารถสร้างชาติที่เคยยากจนข้นแค้นมาก่อน จนกลายเป็นชาติที่มีความมั่งคั่งและเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจในฐานะประเทศอุตสาหกรรมใหม่ รวมทั้งจะก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง

มีนักเรียนไทยไปศึกษาที่เกาหลีได้ผู้หนึ่ง ได้กล่าวถึงนักศึกษาเกาหลีเมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาต่างชาติที่เข้าไปศึกษาในมหาวิทยาลัยเกาหลีว่า นักศึกษาเกาหลีขยันกว่ามาก บางคนถึงกับไม่หลับไม่นอนเพราะอ่านหนังสือ คั้นกว่าทดลองทั้งคืนทีเดียว มีการแข่งขัน

ระหว่างกันสูงมากเพื่อให้ได้รับคะแนนสูง นอกจากนี้ ยังมีความอดทนเป็นเลิศ นักศึกษาต่างชาติไม่อาจสู้กับนักศึกษาเกาหลีได้ข้อนี้ได้เลย

ความบึกบึนและความเอาจริงเอาจังดังกล่าว เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ประเทศที่ขาดทรัพยากรธรรมชาติสามารถเข็ดหน้าเคียงบ่าเคียงไหล่กับอารยประเทศทั้งหลาย

ส่วนอีกด้านหนึ่งของความรู้สึกของคนทั่วไปที่มีต่อคนเกาหลีก็คือ การใช้อำนาจในการปกครองบ้านเมืองประดุจรัฐเผด็จการเบ็ดเสร็จในสมัยประธานาธิบดีชองมัน รี ยุคหลังสมัยปัก จุงฮี และสมัยชุน ดุชวาน โดยนับเวลารวมกันกว่า 35 ปีทีเดียว

การใช้อำนาจในการปกครองมิได้จำกัดอยู่เฉพาะการเมืองระดับประเทศเท่านั้น แต่ยังเป็นปรากฏการณ์ในการทำงานทั้งในการบริหารงานของภาคเอกชน และการทำงานในวงการราชการอีกด้วย ลักษณะดังนี้ก่อให้เกิดการชุมนุมประท้วงและต่อต้านจากผู้ที่ไม่เห็นด้วยในยามที่มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหรือยามที่รัฐบาลอ่อนคลายความเข้มงวดลง

นอกจากนี้ มีผู้กล่าวว่าคนเกาหลีนิยมการใช้ความรุนแรง เอาแต่ได้โดยไม่เคารพกฎเกณฑ์ของประชาคมโลก (เช่น กรณีการลักพาตัวผู้นำฝ่ายค้าน นายคิม เดจุง ไปจากประเทศญี่ปุ่นที่เขาหนีไปลี้ภัยอยู่ในตอนต้นทศวรรษที่ 1970 แห่งคริสต์ศักราช) ความไม่ไว้เนื้อเชื่อใจคนต่างชาติ มีนิสัยก้าวร้าว ไม่ยินยอมอะไรง่ายๆ และมุ่งหาแต่ผลประโยชน์เป็นสำคัญ

อาจกล่าวได้ว่าลักษณะประจำชาติของสังคมหนึ่งๆ อาจมีส่วนที่ทำให้เราชอบหรือไม่ชอบปนกันไป ลักษณะประจำชาติที่ว่านี้จะมีอยู่ในทุกชาติทุกภาษา ซึ่งต่างก็จะมีประวัติศาสตร์ โครงสร้างทางสังคม และขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นแบบฉบับของตัวเอง ด้วยเหตุนี้ สังคมและวัฒนธรรมของแต่ละชาติจึงมีความแตกต่างกัน และอาจประกอบไปด้วยข้อดีข้อเสีย ทั้งที่ชนชาติตนได้และตนไม่ได้

ดังนั้น การรู้จักประเทศเกาหลีได้อย่างละเอียดอาจทำให้เราเรียนรู้และเข้าใจว่าทำไมเขาจึงปฏิบัติเช่นนั้น และเตรียมตัวเตรียมใจเสียก่อนที่จะทำการติดต่อกับพวกเขา ซึ่งจะทำให้เรารู้สึกสบายใจเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้นจริงๆ

ท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนขอกล่าวว่า เกาหลีเป็นชาติหนึ่งที่ก่อกำเนิดและมีอารยธรรมเก่าแก่รุ่งเรืองมาช้านาน คนเกาหลีมีเอกลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นแบบฉบับของตัวเอง รวมทั้งมีความประสงค์ที่จะคบค้าสมาคมและทำการค้าขายกับคนทั่วโลกเช่นเดียวกับชนชาติอื่นๆ ผู้เขียนจึงขอชักชวนให้คนไทยศึกษาประเทศนี้อย่างจริงจังต่อไปอีก

หมายเหตุ

คัดและปรับปรุงจาก หนังสือชื่อ สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี. หนังสืออ่านประกอบวิชา มานุษยวิทยาเบื้องต้น. รหัสหนังสือ AN 113 (S) เขียนโดย รองศาสตราจารย์ ดร. ดำรงค์ ฐานดี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2532. จำนวน 202 หน้า (ปรับปรุงเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2552)